

Aylık siyasal dergi

Aralık 2011 Sayı: 6

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Ortadoğu'da savaşa doğru dolu-
dizgin bir gidiş var. Suriye ve İran,
ABD ve AB emperyalistlerinin hedefe
çaktıkları iki ülke... Tehditler savuru-
yor, yaptırım kararları alıyorlar. İşbir-
likçiler aracılığı ile bu ülkeleri karış-
tırmaya, iç savaş çıkarmaya çalışı-
yorlar. Tıpkı Libya'da yaptıkları gibi,
içten ve dıştan kuşatma ile teslim al-
mayı hedefliyorlar.

Afganistan ve Irak işgallerinde
batağa saplanan ABD, artık elini ate-
şe sokmak istemiyor, kestaneleri ma-
şayla almaya özen gösteriyor. Bunu
açık açık dillendiriyorlar da. ABD Dı-
şışleri Bakanı Clinton, Suriye için
Arap Birliği ve Türkiye'yi öne sürdük-
lerini söyledi. Sıkça Türkiye'yi ziyaret
eden ABD istihbarat şefleri ise, ener-
ji bölgelerini ele geçirmek zorunda
olduklarını, "dünyadaki her gelişme-
nin ABD'yi ilgilendirdiğini" dolayısıy-
la Suriye ve İran'a ilgisiz kalamaya-
caklarını ifade ettiler. Ve bu konuda
Türkiye'ye özel bir rol biçtiklerini
söylemekten geri kalmadılar.

Bu artık ayan beyan ortada. Erdo-
ğan'ın TIME dergisine kapak olması
da bununla ilgili. Bugüne dek o der-
gide kapak olan Türk politikacıların
hepsi, savaş dönemlerinde bu şerefe
nail olmuşlar! Atatürk, İnönü ve Sara-
çoğlu, emperyalistlerin dikkatlerini o
zamanlarda üzerlerinde toplamış ve
dünya kamuoyuna sunulmuşlar.

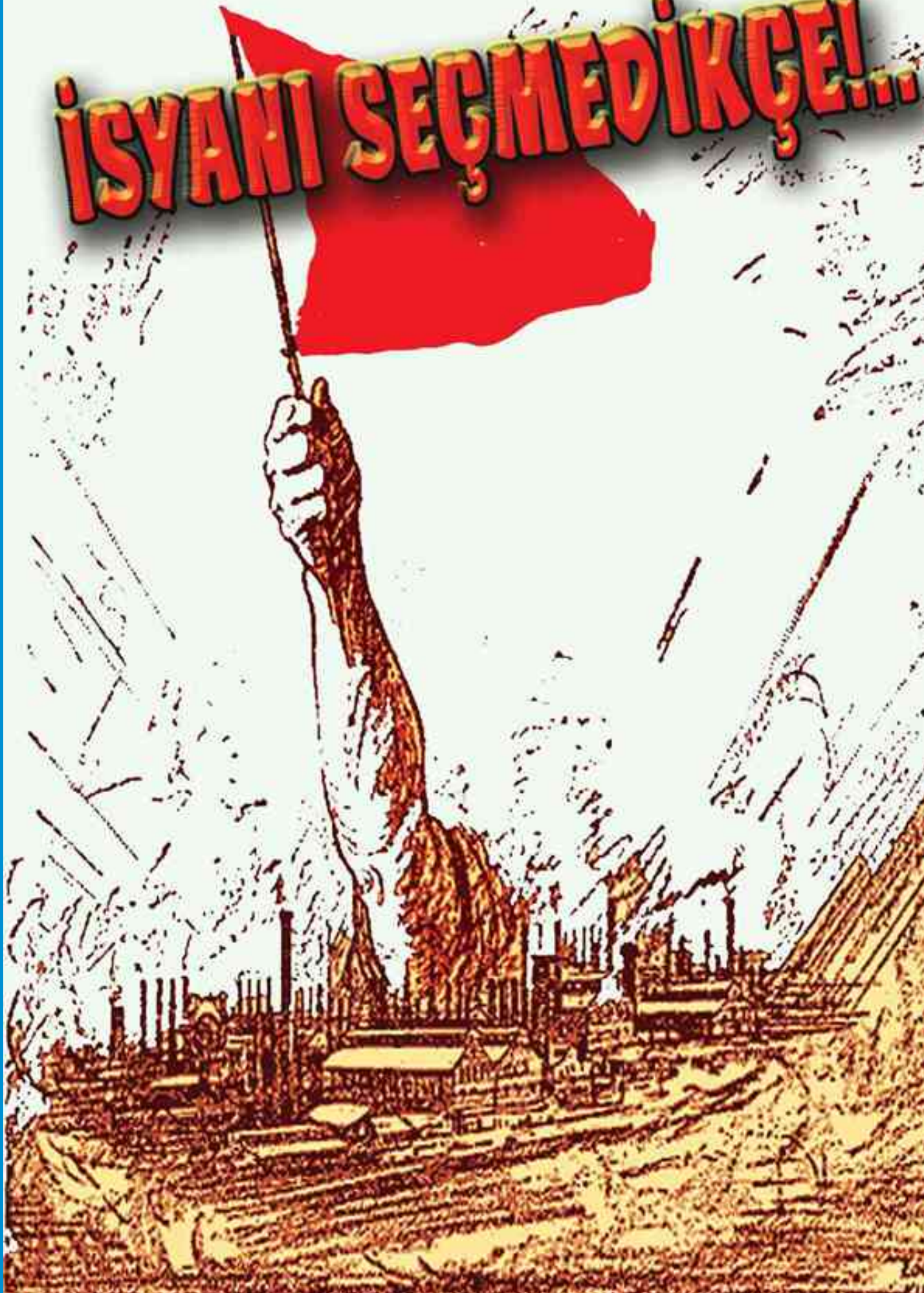
Şimdi başta ABD olmak üzere em-
peryalistler ve işbirlikçileri Erdoğan'ı
şışiriyorlar. Arap halklarına "kariz-
matik lider" olarak pazarlıyorlar. Er-
doğan'ın İsrail'le olan şov restleşme-
lerini de bu yönde kullanıyorlar. Tür-
kiye'nin Ortadoğu'daki bir savaşta
ABD saflarında yer alabilmesi için,
Erdoğan başta olmak üzere Türk yet-
kililerine methiyeler diyor, hatta çe-
şitli tavizler veriyorlar.

Bunların başında da Kürtlere dö-
nük saldırılar geliyor. Kirli savaşta
kullanılmak üzere insansız hava uça-
ğı Predator'lar İncirlik'e getirildi. F-16
savaş uçaklarının 'kaynak kodları'
dünyada ilk kez Türkiye'ye veriliyor.
Elbette bunlar için Türkiye milyon
dolarlar ödüyor. Ama daha da önem-
lisi, bunların karşılığında Türkiye, fü-
ze kalkanına ev sahipliği yapmayı
üstleniyor; Suriye işbirlikçilerine ya-
taklık yapıyor, özel silahlı birlikler ku-
ruyor, onları yetiştiriyor, donatıyor.
Öyle ki Suriye muhaliflerinin üzerle-
rindeki kıyafetleri bile Türkiye alıyor.

Sayfa 2'de sürüyor

Yolu yok kurtuluşun

İSYANI SEÇMEDİKÇE...

Yolu yok kurtuluşun İSYANI SEÇMEDİKÇE...

Silahlanmak ve komşu ülkelerin işbirlikçileri için, milyon dolarlar harcayanlar, Van'da depremzedeleri soğuktan titretiyor, öldürüyorlar. Oysa konteynır ve prefabrik evler için harcanması gereken para, bunların yanında develede kulak! Ama Erdoğan, "Ağustos'a kadar bekleyin" diyor. İçişleri Bakanı, Kızılay'ın yazlık çadırlarını saraya benzetiyor. Halkla dalga geçiyorlar. Onlara sürgünü dayatıyorlar. Geride kalanlara ise ölüm...

Depremi, bir yandan yeni bir rant kapısına dönüştürüyor, bir yandan da Kürt halkına dönük şoven saldırıların bir parçası haline getiriyorlar. "Yeni bir Van kuruyoruz" diyerek, ellerini daha fazla halkın cebine sokuyorlar. Sadece Van ile de sınırlı kalmayarak, tüm ülkede "Kentsel Dönüşüm" adı altında vurgun ve yağmanın zemini ni hazırlıyorlar.

Böylece tıpkı 1999 Marmara Depremi'ni 2001 krizinden kurtulmanın payandası yaptıkları gibi, yeni kriz dalgasını da bu şekilde bir fırsata çevirmenin hesabı içindeler. Öyle ki AKP dönemi zenginlerinden Ağaoğlu, "İstanbul'daki evlerin yarısı çürük, biz yaptık" diyecek kadar pişkin olduğu gibi, şimdi utanmadan bu evleri yeniden yapmaya talip olduğunu açıklıyor. Bu arada çıkartılan Kanun Hükmünde Kararname ile tüm inşaatlar, eski TOKİ Başkanı, şimdinin Çevre ve Şehircilik Bakanı Bayraktar'ın elinde toplanıyor.

Kısacası, depremi kullanarak büyük vurgunlar vurmanın tüm yollarını düzlüyorlar. Ormanlar dahil yeşil alanları bitirdikleri ve 2B yasası ile bunları hallettikleri için, şimdi gözlerini gecekondı bölgelerine dikmiş durumdalar. Emperyalistlerin içlerine düştükleri krizi nasıl "paylaşılmış toprakları yeniden paylaşma" kavgasıyla aşmaya çalışıyorsa, onlar da büyük şehirlerin dağına taşına yayılmış evleri yıkıp yeniden yaparak krizden daha zenginleşerek çıkmanın peşindeler.

Ancak kriz, 2001 ve 2008'den çok daha şiddetli biçimde geliyor. Avrupa'yı, Amerika'yı sarıyor. Türkiye gibi bu emperyalistlere bağlı ülkeleri çok daha derinden etkilemesi kaçınılmaz. Ama daha da önemlisi, egemenlerin krizi bir fırsata çevirmelerini engellemektir. Bunu başta Yunanistan olmak üzere, Avrupa işçi ve emekçileri yapıyor. Şimdi Amerika bile "Wall Street" eylemleri ile çalkalanıyor. Avrupa'daki hükümetler birer birer devriliyor. Krizin faturasını ödemek istemeyen kitlelerin eylemleri, hükümetleri iş yapamaz hale getiriyor ve son çare olarak "teknokratlar hükümetleri" kuruluyor. Demokrasinin şampiyonluğunu yapan Avrupa ülkeleri, şimdi "atanmışlar"la yönetiliyor. Onlar da tıpkı Kemal Derviş gibi, uluslararası sermaye kuruluşlarının "rahle-i tedrisi"nden geçmişler. Aynı "acı ilacı" dayatıyorlar. Ama bu kez işleri çok daha zor...

Bir yandan hızla Ortadoğu'daki savaşın içine çekiliyoruz. Bir yandan da artan zamlar ve vergiler ile daha fazla yoksullaşıyoruz. Egemenler savaş ve kriz koşullarına göre yasalar çıkarıyor, halkın acısı üzerinden yeni vurgunların hesabını yapıyorlar. İşçi ve emekçilere ise daha fazla işsizlik, açlık ve ölüm düşüyor.

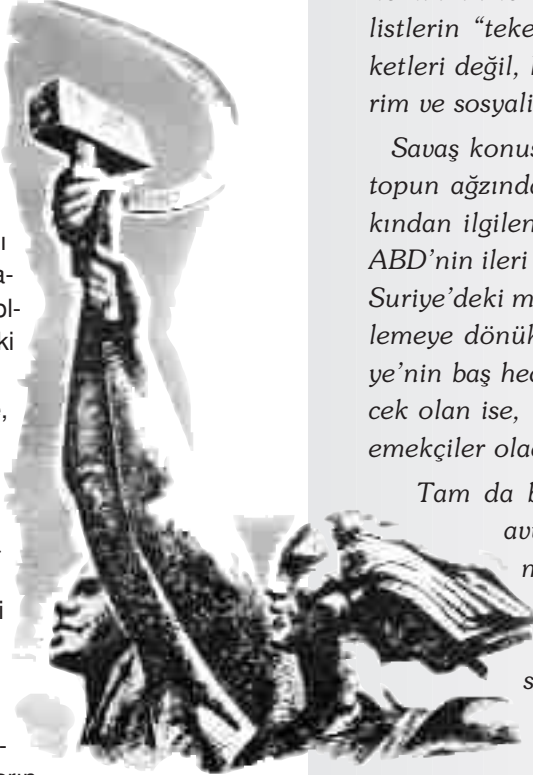
Savaşa hazırlanan her devlet gibi, içteki muhalefeti bastırmak için de yoğun bir baskı ve şiddet uyguluyorlar. Tutuklanmaların ardı arkası kesilmiyor. Cezaevleri ağzına kadar dolmuş durumda. İçerideki hasta tutuklular, ölü olarak çıkıyor. Türkiye, "insan hakları" yönünden dünya ülkeleri arasında ilk sıralarını koruyor, hatta birkaç sıra daha atlıyor.

Sınır-ıçi ve ötesi operasyonlar ise sürekli bir hal almış durumda. Kimyasal silahlar ve napalm bombalarıyla katledilen gerillaların cesetleri, aileleri tarafından teşhis bile edilemiyor. Halk dağlara çıkıp, çocuklarının parçalanmış cesetlerini topluyor. Diğer yandan asker cenazeleri kalkıyor yine yurdun dört bir yanından. Ama hep yoksul evlerden... Artık "her Türk" değil, "her yoksul asker doğuyor." Parayı basanlar, askerlikten muaf tutuluyor çünkü. "Bedelli askerlik" ile daha önce kapalı kapılar ardında yapılanlar, şimdi yasallaşmış durumda. Her şey çok daha açık ve net!

Savaş ve kriz koşulları tüm perdeleri yırtıyor ve her şeyi çıplak bir şekilde ortaya koyuyor. Ama önemli olan, gözlerdeki perdelerin kalkması...

Mısır halkı bir kez daha Tahrir Meydanı'nda "devrimimizi çaldılar" diyerek hesap soruyor. Avrupa ve Amerika işçi ve emekçileri, "biz yüzde 99'uz", "krizin faturasını çıkaranlar ödesin" diyerek eylemlerini sürdürüyorlar. Ve kendileri gibi olan tüm işçi ve emekçilere şu mesajı veriyorlar: Yolu yok kurtuluşun, isyanı seçmedikçe!

Türkiye işçi ve emekçileri de, yaşanan onca haksızlığa ve zulme karşı meydanlara çıkıp, genel grev ve direnişlerle hayatı durdurmadıkça, bu savaş ve kriz ortamında daha fazla yoksullaşmaktan, işsiz ve aç kalmaktan, dahası onursuzca yaşamaktan kurtulamaz.

O k u r l a r a . . .

Merhaba,

Ekonomik kriz giderek daha etkili biçimde kendini hissettiriyor. En son üç Avrupa ülkesinde hükümetler değişti, İtalya ve Yunanistan'da teknokratlar hükümeti kuruldu. Geçmişte Albaylar Cuntası'na karşı militan eylemler gerçekleştiren Yunan işçi ve emekçileri, şimdi de Teknotratlar Cuntası'na karşı direnişe geçeceklerdir. Ve ekonomik krizlere karşı tek gerçek çözüm, emperyalistlerin "tekelleri kurtarma-kitlelere saldırı" paketleri değil, kitlelerin sokakları fethetmesi, devrim ve sosyalizm hedefini kuşanmasıdır.

Savaş konusu da hızla ısıtılıyor. Suriye ve İran topun ağzında; ancak bu defa bizi çok daha yakından ilgilendiriyor. Çünkü Türkiye bu savaşta ABD'nin ileri karakolu olarak harekete geçti bile. Suriye'deki muhalifet hareketini doğrudan örgütlemeye dönük adımları, Türkiye'yi İran ve Suriye'nin baş hedefi haline getiriyor. Savaşa sürülecek olan ise, "paralı askerlik" yapamayan işçi ve emekçiler olacak.

Tam da bu nedenle, BDP'liler, aydınlar ve avukatlar olmak üzere devrimci-demokrat güçlere yönelik operasyonlar büyük bir hızla yürütülüyor. Burjuvazi kıdem tazminatından siyasi operasyonlara ekonomik krizden savaş hazırlıklarına kadar her konuda saldırılarını yükseltiyor. Bize düşen ise buna karşı kolektif direnişi yükseltmektir.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

6. sayıda

3	Tutuklama furyası sürüyor
4	Şık ve Şener duruşmaları başladı
5	Van'ın çilesi bitmiyor
6	Sinop-Gerze'de miting
7	Kamu emekçileri sendika yasası değişiyor
8	KHK'larla yönetim
9	Mısır halkı yine Tahrir'de
10	Avrupa'da teknokratlar hükümeti
12	Kadının kurtuluşu devrimledir
13	NÇ'nin "rıza"sı
14	Suriye ve İran'a saldırı hazırlıkları
16	"Önünde diz çökmedim, bu da sana dert olsun"
18	O "Stalin Mehmet"ti
19	19 Aralık'ın yıldönümü
20	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
21	Yükselen imparator; Çin

Tutuklamalar tüm hızıyla sürüyor. “KCK operasyonu” adıyla Kürt halkı üzerinde estirilen tutuklama teröründe, Büşra Ersanlı ve Ragıp Zarakolu’nun da aralarında bulunduğu aydınların tutuklanmasının ardından, sıra avukatlara geldi. İçlerinde Öcalan’ın avukatlarının da olduğu yüzlerce kişi gözaltına alındı. Özgür Gündem gazetesine baskın düzenlendi. Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir hakkında 28 yıla varan hapis cezası istemiyle dava açıldı. Bazı BDP’li milletvekillerini de tutuklamaya hazırlandıkları, BDP tarafından açıklandı.

BDP Eş Başkanı Gültan Kışanak, KCK operasyonlarının Başbakan Erdoğan’ın hazırladığı “sipariş liste”ye göre yapıldığını söyledi. Selahattin Demirtaş ise, “tutuklu arkadaşlarımın suçu neyse,

PKK ile aynı olduğu, paralel bir devlet yapılanması gibi çalıştığı, illegal faaliyet yürüttüğü vb. savlar başta Başbakan Erdoğan olmak üzere AKP’li bakanlar tarafından sıkça tekrarlanıyor. Erdoğan, KCK operasyonlarını desteklediğini, polisin ve yargının arkasında durduğunu açık açık söylüyor. Hatta diğer düzen partilerini de bu yönde açıklama yapmaya zorluyor, operasyonu yapanlara destek vermelerini istiyor. **Savcılık bile bir açıklama yapma gereği duyarak, tutuklanan avukatların Öcalan ile Kandil arasında kurye görevi yaptıklarını belirtti. Sanki buna devletin kendisi göz yummamış, hatta bizzat kendisi yapmamış gibi...**

Bütün bu açıklamalar, bir yandan ne kadar sıkıştıklarını da gösteriyor. Fakat buna rağmen operasyonların ardı arkası

mesi planlanan füze kalkanına karşı tepkilerini ortaya koydular. İran, kendilerine dönük bir saldırıda Türkiye’yi bombalayacaklarını duyurdu.

Bütün açıklamalar, savaşın giderek yakınlaştığını ve Türkiye’nin de bu işin tam göbeğinde olduğunu ortaya koyuyor. Böyle bir durumda **savaşa hazırlanan her devlet gibi Türkiye de, toplumsal muhalefeti ezmeyi esas alıyor. İçteki muhalif sesleri boğmadan böyle bir savaşı sürdüremeyeceğini biliyorlar çünkü.** Savaş zamanlarında devletler, her zamankinden çok daha fazla kitle desteğine ihtiyaç duyarlar. Onun için de tıpkı Nazi Almanyası’nda olduğu gibi, komünistleri, devrimcileri, yurtseverleri tutuklayarak, katlederek, tüm toplumu sindirmeye çalışırlar. Ancak bu şekilde kitleleri savaşa sürebilir, istedikleri politikaları yaşama geçirebilirler.

AKP de şimdi bunu yapıyor. **En güçlü ve en örgütlü gördüğü Kürt ulusal hareketine yükleniyor ilk olarak. Diğer tarafta, Suriye ile çıkabilecek bir savaşta “iç tehdit” olarak gördüğü Kürtleri şimdiden etkisiz kılmaya çalışıyor.**

Elbette komünist, devrimci, demokrat kesimleri de ihmal etmiyor. Bu kesimlerin bugünkü nicel güçsüzlüğüne karşın, düzen açısından en büyük tehlike olduğunu biliyor. Ve karşı-devrim bu bilinçle Kürt hareketi ile birlikte onlara da vuruyor.

Perdeler yırtılıyor

Savaş, gerçekleri olanca çıplaklığı ile ortaya seriyor, o güne dek gizlenen her şeyi su yüzüne çıkarıyor, perdeleri yırtıyor. **AKP’yi “değişimin ve demokrasi-nin simgesi” olarak lanse eden burjuva liberallerden, Kürt ulusal hareketine kadar birçok kesim, şimdi AKP’nin faşizan baskılarından bahsediyorlar.** Nazi Almanyası ile karşılaştırıyor, istiklal mahkemeleri ve 12 Eylül dönemleriyle özdeşleştiriyorlar.

AKP ise, klik savaşında ele geçirdiği üstünlükle daha pervasız bir şekilde saldırıyor. Burjuva liberal kesimlerden gelen tepkilere celalleniyor, onları da tehdit etmekten geri durmuyor. Zaman gazetesinde yazan ve Fettullah Gülen’in sözcüsü olarak bilinen Hüseyin Gülerce son KCK tutuklamaları üzerine şunları yazdı: **“Görülüyor ki KCK davası, Kürt meselesinde, bugüne kadar birbirine destek veren muhafazakar demokrat ve liberal demokrat aydınları bir yol ayrımına getirdi.”** (2 Kasım 2011)

Ve geline “yol ayrımı”ndan rahatsız da değiller. Aksine bunun bir zorunluluk olduğunu biliyorlar ve artık liberallere ihtiyaçları kalmadığını düşünüyorlar. Elbette sadece KCK operasyonları değil, asıl olarak artan gazeteci tutuklamaları tedirgin ediyor bu kesimleri. Başbakan

Savaşa hazırlığın bir parçası olarak TUTUKLAMA FURYASI SÜRÜYOR

ABD ve onunla birlikte hareket eden emperyalistler, Suriye konusunda Türkiye’yi koçbaşı olarak kullanacaklarını her fırsatta vurguluyorlar. Türkiye ise her ne kadar Suriye ile savaş istemediklerini söylese de bütün hazırlıklar bu yönde yapılıyor. Her savaşa hazırlanan devlet gibi, toplumsal muhalefeti ezmeyi esas alıyor. En güçlü ve en örgütlü gördüğü Kürt ulusal hareketine yükleniyor ilk olarak. Diğer taraftan, Suriye ile girişilecek bir savaşta, Kürtleri iç tehdit olarak görüyor ve şimdiden zayıf düşürmeyi hedefliyor.

ben de işledim, kendimi ihbar ediyorum” dedi. Aralarında milletvekili, sanatçı ve hukukçuların da bulunduğu birçok kişi, İstanbul Cumhuriyet Savcılığına bu doğrultuda dilekçe verdiler. Ardından 20 Kasım günü İstanbul’da “irademe dokunma” mitingi düzenlendi. Mitingde konuşan Selahattin Demirtaş KCK operasyonu adıyla 4 bine yakın Kürt siyasetçinin tutuklandığını, bunun bir “siyasi soykırım” olduğunu söyledi.

Devlet, Kürt hareketinin yasal alanını da iyice kısıp almaya çalışıyor. BDP’nin binlerce üyesi, yöneticisi gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Bununla da kalmıyor, BDP’ye yakınlık duyan herkeşe gözdağı veriliyor. Öyle ki, şimdi birçok gazeteci, yazar, akademisyen, avukat, gözaltına alınma korkusu yaşıyor. Bir Alman papazının dilinden Nazi dönemindeki suskunluğun hangi noktalara vardığını gösteren “önce komünistleri aldılar, ses etmedik” diye başlayıp, “sonra Yahudileri, sosyal-demokratları” diye devam eden dizeleri, sıkça hatırlanıyor. Çünkü bu dizeler, “sıra bana geldiğinde, sesini çıkaracak kimse kalmamıştı” diye bitiyor. Bu korkuyla olsa gerek, kimi burjuva liberal aydın ve sanatçılar da KCK operasyonlarına karşı hoşnutsuzluklarını ifade ediyorlar.

Son operasyonlara karşı artan tepkiler üzerine, AKP hükümeti daha fazla demagoji yapma ihtiyacı duydu. KCK’nın

kesilmiyor. Sadece KCK’ya da değil, devrimci kesimlere dönük yaygın tutuklama furyası sürüyor.

Savaş tamamları yükselirken...

Bütün bu saldırıların, başta Suriye olmak üzere artan savaş olasılığı ile yakından ilgisi vardır. Türkiye’yi sık sık ziyaret eden ABD yetkilileri, Suriye üzerine planlarında Türkiye’ye biçtikleri rolü dile getiriyorlar. ABD Dışişleri Bakanı Clinton, Esad rejimini, Arap Birliği ve Türkiye üzerinden yıkacaklarını ifade ediyor. Fransa, Türkiye’nin Suriye sınırında “tampon bölge” oluşturacağını söylüyor. Kısacası, **ABD ve onunla birlikte hareket eden emperyalistler, Suriye konusunda Türkiye’yi koçbaşı olarak kullanacaklarını her fırsatta vurguluyorlar.** AKP’nin de daha düne kadar kardeş ilan ettiği Esad yönetimi hakkında nasıl tehditkar açıklamalar yaptığı biliniyor. Geçtiğimiz günlerde Kara Kuvvetleri Komutanı, Suriye sınırında denetlemeler yaptı. Her ne kadar Suriye ile savaş istemediklerini söylediler de bütün hazırlıklar bu yönde yapılıyor.

Elbette Suriye cephesi de boş durmuyor. Onlar da Türkiye sınırına askeri yığınak yapıyorlar. Ellerindeki Rus füzelerini Türkiye’yi hedefleyecek şekilde konuşturuyorlar. Rusya, Suriye’ye deniz filosu göndereceğini açıkladı. Ayrıca **hem Rusya, hem de İran, Türkiye’ye yerleş-**

Erdoğan'ın "bazen bir kitap da, bir siyaset akademisi de bomba kadar tehlikelidir" sözünü ürküntüyle karşılayıp, AKP'nin "ifade özgürlüğü"nü yeni yeni sorgulamaya başlıyorlar.

Benzer bir durum Kürt hareketi için de geçerlidir. Daha dün kadar AKP'yi Kürt sorununu çözecek tek parti olarak gördüklerini ifade ediyorlardı. "Kürt açılımı"ndan çokça umutlanmışlardı. Ergenekon davası ile kontrgerillanın yargılanacağını sanıyorlardı. Sadece Kürt hareketi mi? Kendine devrimci, sosyalist diyen birçok yapı da AKP'nin estirdiği bu rüzgardan etkilenmişti. Şimdi ise AKP'yi tüm kötülüklerin kaynağı görüyorlar.

Bu konuda KCK Yürütme Konseyi üyesi Zübeyir Aydar'ın sözleri oldukça çarpıcıdır. 28 Ekim 2011 tarihinde ROJ TV'ye yaptığı açıklamada Aydar, PKK'nin devletle görüşüğünü, fakat AKP'nin sözünde durmadığını söylüyor ve şöyle devam ediyor: "2002 genel, 2004 yerel, 2007 genel, 2009 yerel, 2010 referandum, 2011 genel seçimler sürecinde AKP arabulucular gönderdi ve ateşkesler ilan edildi. AKP bu seçimleri kazandı. Bu süreçler gerillanın fedakarlığı üzerine kuruldu."

Bu, acı bir itiraftır aynı zamanda. AKP'nin son on yıldır tek başına hükümet olmasında PKK'nin rolünün itirafı... Peki bu neyin "fedakarlığı"dır ve karşılığında ne olmuştur? 4 bini aşkın tutuklama, sınır-ıçi, sınır-ötesi operasyonlar, yakılıp yıkılan evler, katledilen gerillalar, yakılan cesetler...

Bu tablo, faşizmin olduğu kadar, Kürt ulusal hareketinin yanlış politikalarının da bir sonucudur. Şimdi Kürt eylemlerinde en sık ve gür atılan slogan "Katil Erdoğan"dır. Fakat bunun anlaşılması için aradan on yıl geçmesi ve binlerle ifade edilen tutuklamaların, katliamların yaşanması gerekmemeliydi.

Birleşik mücadeleyi yükseltelim

Başta Kürt hareketi olmak üzere devletin devrimci demokrat kesimler üzerinde arttırdığı baskı ve saldırıya karşı birleşik bir tavır ve mücadele, hayati önemdedir. Son KCK tutuklamalarının ardından hemen her yerde yapılan eylemler, protestolar, bunun ilk adımıdır. Ancak çok daha kitlesel, yaygın ve etkili olmak zorundadır.

Son KCK operasyonunda avukatlarının tutuklanması üzerine başta İstanbul ve Diyarbakır Baroları olmak üzere binlerce avukatın sokaklara çıkması ve "Kürt halkının binlerce avukatı var" diyerek yürümleri, operasyonlara karşı anlamlı bir yanıt olmuştur. Giderek artan oranda değişik kesimlerden tepkiler yükselmekte, eylemler artmaktadır.

AKP hükümetinin savaşa hazırlandığı bir dönemde içte arttırdığı bu pervasız saldırılara karşı, tüm muhalif kesimleri birleştirmek ve seferber etmek, bugün savaşa ve faşizme karşı mücadelenin en temel görevi haline gelmiştir. Komünist ve devrimcilerin bu bilinçle hareket etmesi, gelecek açısından tayin edici bir öneme sahiptir.

Türkiye'de "ifade özgürlüğü"(!) Şık ve Şener'in duruşmaları başladı

Aralarında Ahmet Şık, Nedim Şener, Soner Yalçın'ın da bulunduğu Oda TV davası, 22 Kasım'da başladı. Çok sayıda ulusal, uluslararası gazeteci ve yazarın, milletvekilinin izleyici olarak bulunmak istediği duruşma, ilk önce mahkeme salonunun darlığı ile tartışıldı. Avrupa'nın en büyük adliye sarayı övgüsüyle tanıtılan Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'ndeki duruşma, en fazla 58 kişiyi alan bir salonunda yapıldı. Birçok kişi dışarıda kaldı.

Duruşmada sanıkların tahliye talepleri reddedildi. Bazı sanıklar "reddi hakim" talebinde bulundular ve mahkeme 26 Aralık 2011 tarihine ertelendi. Kararın ardından Ahmet Şık, izleyicilere, "Biz geleceğiz, hiç merak etmeyin" dedi.

Ahmet Şık'ın daha yayınlanmadan toplatılan kitabı, davanın görüldüğü günlerde TÜYAP Kitap Fuarı'nda "OOOKitap-Dokunan Yanar" ismiyle okuyucu ile buluştu. 125 gazeteci ve yazarın ortak imzasıyla çıkan kitap, daha önce de "İmamın Ordusu" ismiyle internette yayınlanmıştı.

Bilindiği gibi, Ahmet Şık ve Nedim Şener, bundan 9 ay kadar önce tutuklandılar ve bu tutuklama, büyük bir tepkiye yol açtı. Gazetecilere Özgürlük Platformu çeşitli eylemlerle bu tutuklamaları protesto etti, birçok ünlü gazeteci ve yazar da bu eylemlere katıldılar.

Ahmet Şık, "Cumartesi anneleri"nin eylemi başta olmak üzere, birçok haksızlığa karşı duran, bunları teşhir etmeye çalışan bir gazeteci-ydi. Nedim Şener ise, burjuva klik çekişmelerinde AKP'nin karşısında duran kesimlerin sözcülüğünü üstlenmiş, dolayısıyla hükümete muhalif bir gazeteci olmuştu. Zaten her iki gazetecinin tutuklanmasında Fetullah Gülen ile ilgili yazıları, belirleyici bir rol oynadı. Ahmet Şık, "İmamın Ordusu" adıyla hazırlığını yaptığı kitapta, polis teşkilatı içinde Gülen cemaatinin yaygınlığını işlediği; Şener de geçmişte Gülen cemaatinde yer alıp da sonradan dışlanan emniyet müdürü Hane-fi Avcı'nın "Haliç'te Yaşayan Simonlar" kitabının bazı bölümlerini yazdığı iddiasıyla tutuklandı. Sonuçta her ikisi de yazdıklarından dolayı tutuklanan "düşünce suçlu"larıydı.

Ahmet Şık ve Nedim Şener'in tutuklanmasıyla birlikte içeride ne kadar çok gazetecinin tutuklu olduğu daha geniş kesimler tarafından görülmeye başlandı. AKP hükümetinin "onlar gazeteci değil, terörist" hezeyanı da, Şık ve Şener'in tutuklanmasının ardından inandırıcılığını iyice yitirdi, Türkiye'de "ifade özgürlüğü" olmadığı kanısını yaygınlaştırdı. Kısacası Şık ve Şener'in tutuklanması, gözlerin tutuklu gazetecilere çevrilmesine yol açtı.

Türkiye tutuklu gazeteciler sayısı ile Avrupa birinciliğini elinde tutuyor, dünyanın da sayılı ülkeleri arasında yer alıyor. BDP siyaset akademisinde ders verdikleri için tutuklanan Prof. Büşra Ersanlı ve yayıncı Ragıp Zarakolu'dan sonra, son KCK operasyonlarında Özgür Gündem yazarı Cengiz Kapmaz'ın da tutuklanmasıyla **cezaevlerinde tutuklu bulunan gazetecilerin sayısının 65 olduğu söyleniyor.**

İngiliz The Economist dergisi bile, "komşularına insan haklarına ilişkin çağrılar yapan Türkiye'nin bu konuda kendi sicilinin bozuk olduğunu" yazdı. Arap Baharı için bir model olarak göklere çıkarılan Türkiye'nin sürekli kötüleştiğine dikkat çekti. Elbette emperyalistleri kendi çıkarları ilgileniyor. O yüzden sadece Türkiye'de değil, birçok bağımlı ülkede, hatta bizzat emperyalist ülkelerde "insan hakları" çiğneniyor. Son olarak "Wall Street'i işgal et" eylemcilerine ABD polisinin şiddeti ortadır.

Diğer yandan Türkiye'de halen "örgüt üyeliği" iddiasıyla 500'den fazla öğrenci tutukludur. 2009 yılından bu yana KCK adıyla yapılan operasyonlarda da yaklaşık 4 bin Kürt siyasetçisi içeriye atılmıştır.

Ahmet Şık ve Nedim Şener'in duruşmaya çıktıkları günlerde ulusal ve uluslararası basın kuruluşları, Türkiye'de bu kadar çok tutuklu gazeteci bulunmasını protesto ettiler. Bu kurumlar, Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile de görüşme talebinde bulunduklarını, fakat kabul edilmediğini belirttiler. Ayrıca Şık ve Şener'in AİHM'e (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi) yaptıkları başvurular da çok hızlı biçimde ele alındı. AİHM, ifade özgürlüğü ve tutukluluk koşulları ile ilgili Türkiye'ye bir dizi soru yöneltti. 14 hafta içinde verilmesi gereken yanıtların, AİHM'in kararında belirleyici olacağı ve benzer nitelikli başvurular için örnek oluşturacağı belirtiliyor.

Kuşkusuz aynı hızlilik, komünist ve devrimci tutsaklar için gerçekleşmiyor. **Halen hasta tutsaklar ölmeye devam ediyor. Ancak Şık ve Şener gibi gazetecilerin tutuklanmış olması, "düşünce özgürlüğü" ve "demokrasi" üzerine yapılan demagojilerin perdesinin yırtılması açısından sembol bir dava haline gelmiş bulunuyor.** Bütün mesele, bu durumun sadece AKP hükümeti ile sınırlı olmadığı, tüm sömürücü sınıfların iktidarlarında "ifade özgürlüğü"nü sınırları olduğunu bilmektedir. Ayrıca **içinde örgütlenme ve eylem özgürlüğünü barındırmayan bir "ifade özgürlüğü" çarpıktır, yanıltır. Bu özgürlükler de burjuva icazeti ile değil, mücadele ile kazanılır, sınırları genişletilir.** Hasta tutsaklar için yürütülen mücadele ile Güler Zere'nin tahliyesinin gerçekleşmesi, keza "Nevin Berktaş'a Özgürlük" kampanyamızın sonuç vermesi, somut kazanımlar olarak önümüzde durmaktadır. Aslolan özgürlükler için mücadeledir. Bunların somut bir kazanım haline dönüşmediği durumlarda bile, devrim ve sosyalizm mücadelesine katacağı çok şey olacaktır.

Soğuk, açlık, hastalık ve göç... VAN'IN ÇİLESİ BİTMİYOR!

Van'da 23 Ekim'de gerçekleşen 7.2'lik depremin yaraları sarılmadan, 9 Kasım'da 5.6 büyüklüğünde ikinci bir deprem daha yaşandı. Bu süre içerisinde irili ufaklı bir dizi artçı depremlerle Van sürekli sallandı, sallanmaya devam ediyor.

Ancak Van'ı vuran sadece deprem değil. Soğuk, açlık, hastalık ve bunların zorunlu olarak yaşattığı göç... Özellikle ikinci depremden sonra Van, "hayalet şehre" döndü. İkinci deprem Van merkezini birincisinden çok daha fazla etkiledi. Yıkılan bina sayısı, ilkinin göre daha fazla oldu. Ama hepsinden önemlisi, devlet yetkililerinin sözlerinin de etkisiyle artık büyük bir depremin uzun yıllar yaşanmayacağını düşünerek, normal yaşama dönmeye çalıştıkları bir sırada, böyle bir yıkım yaşamalarıydı. Bu, haklı olarak öncekinden daha büyük bir öfke dalgası yarattı. **"Vali istifa" diye eylemler yaptılar, gelen Bakanları yuhaladılar. O haldeyken bile, yine polis copu ve biber gazı ile karşılaştılar. Umutları tükendi, vurdular kendilerini yollara...**

"Kim Van'dan gitmek ister ki" diye ağlayarak otobüse binen küçük bir kız, aslında tüm Van'lıların duygularını dile getiriyordu. Ağlayarak Van'ı terk ettiler. Bu zorunlu bir göçtü. Devletin devam eden ilgisizliği ile sürgüne dönüşen bir göç... Kamyon kasalarında, üst üste bindikleri araçlarla yüzbinlerce kişi Van'dan ayrıldılar.

Şimdi Van'da en zenginler ile en fakirlerin kaldığı söyleniyor. Zenginlerin arkası sağlam, enseleri kalın. Onlar evlerinin sağlamlığına güvenerek mülklerini korumak ve bu felaketi yeni rantlara çevirmek için kalmaya devam ediyorlar. Gidecekleri bir yerleri ve paraları olmayan yoksullar ise, ya Kızılay çadırlarında ya da kendi imkanlarıyla yaptıkları derme çatma naylon barakalarda, açlık ve soğuğa karşı yaşam savaşı veriyorlar.

İkinci depremin merkez üssü Van'ın Edremit ilçesiydi. Ama Edremit'te tek bir evin yıkıldığı veya tek bir kişinin öldüğü, yaralandığı duyulmadı. Oysa bir önceki depremin merkez üssü olan Erciş'te büyük bir yıkım yaşanmış, depremde en fazla hasar orada görülmüştü. İkinci deprem, ilkinin göre daha düşük şiddetle olmasına rağmen Van merkezi, daha fazla hasar görürken, merkez üssü Edremit'te

neden bir şey olmadı? Anlaşıldı ki, Edremit, Van'ın en zenginlerinin oturduğu bir bölgeydi. Tüm Van'a hakim bir yerde ve göl manzaralı bir şekilde kurulmuştu. Van'ın kalburüstü kesimlerinin köşkle-riyle, turistik tesislerle doluydu. Doğal olarak ilçenin kurulduğu zemin de, köşkler de depreme dayanıklıydı. Böyle olunca, Edremit'in depremden hiçbir zarar görmemesinde şaşılacak bir şey yoktu.

İkinci deprem, zengin ve yoksul arasındaki bu farkı, tüm çıplaklığı ile ortaya serdi. Aynı zamanda devletin gerçek yüzünü... "Birincisi doğal afet ise, ikincisi cinayet" sözünü, burjuva gazeteciler bile tekrarlayıp durdular. Her ikisinde de asıl vuran, kar dürtüsüyle işleyen kapitalist sistemdi gerçekte. Fakat ikincisinde her şey çok daha çıplaktı. Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, "savaşta bir yere bomba düştüyse, ikincisinin düşme ihtimali çok düşüktür" sözünden esinlenerek, "bugün diyebilirim ki, Van merkez ve Erciş en güvenilir bölgedir" diyordu. Adeta deprem uzmanı gibi, bu görüşünü de şöyle temellendiriyordu. "Çünkü buradaki fay kırılmıştır, enerji boşaltılmıştır. İlk 3 gün 6'ya yakın şiddetli deprem olabilir, ondan sonra şiddeti azalır. Onun için ağır hasarlı, yıkık binalara yaklaşılmamasın, fakat bunun dışındaki binalara girilebilir."

Kızılay Genel Müdürü Ömer Taşlı, "binalarda ufak tefek küçük siva çatlakları varsa, korkmaya gerek yok, bu binalarda oturulabilir, bizim herkese çadır vermemiz mümkün değil" derken; Vali Münir Karaloğlu, canlı olarak katıldığı bir televizyon kanalında, kente gelen gazetecilerin de Bayram Oteli'nde kaldığını, burasının ve birçok evin güvenli olduğunu söylüyordu. Ve ikinci depremde en fazla ölü, Bayram Oteli'nin enkazı altından çıktı.

Başbakan Erdoğan'dan Bakanlara, Vali'ye kadar tüm yetkili kişiler, Van halkına ısrarla "evinize gidin" dediler. İkinci depremde resmi rakamlarla 40 kişinin öldüğü söyleniyor. Şimdi bunların katili, "evinize gidin" diyenler değil midir? Bunların sadece görevlerinden istifa etmeleri değil, taammüden adam öldürmekten yargılanmaları gerekmez mi?

Gelin görün ki, yerlerinde çakılı kaldıkları gibi, aynı pişkinlikle demeçler vermeye devam ediyorlar. **İkinci depremden sonra Van'a yeniden giden Erdoğan, depremzedelerin ısrarla istedikleri konteynırların ve prefabrik evlerin ancak Ağustos ayına yetişebileceğini söyledi ve "kışa kadar dayanın" dedi.**

Van'da kış, eksi 30 dereceyi görüyor. Ve eksi 1 bile, bir insanı dondurmaya yetiyor. Kızılay'ın yazlık çadırlarında Van halkının kışı geçirmesini istemek, onları ölüme terk etmekle eş anlamlıdır. Öyle de olmuştur. Erdoğan'ın bu sözünün ardından, çadırlarda kalan üç kardeş, ısınmak için yaktıkları sobanın alev almasıyla yanarak can verdiler. Sonra

bir çocuk yetersiz beslenme, aşırı sıvı kaybı ve soğuk algınlığından hayatını kaybetti. Naylon barakalarda kalan bir diğer çocuk, soğuk algınlığı ishal ve kusma şikayetleri ile hastaneye kaldırıldı ve kurtarılamadı.

Birinci depremde Azra bebeğin enkazdan çıkarılışı, büyük gösterilerle karşılanmıştı. Ama Deniz, Öznur ve adlarını bilemediğimiz daha birçok çocuk teker teker ve toplu halde ölümlerine, hiç biri ortada görünmüyordu. Öznur'un annesi, "depremde öldük ama şimdi soğuktan ölüyoruz" diyordu. Ve diğer iki kızı için de kaygılanıyor, "sahip çıkan olmazsa onlar da soğuktan ölecek" diyordu ama, devlet yetkililerinden kimsenin sesi çıkmıyor, depremzedelerin durumunda bir değişiklik olmuyordu.

Van'da arka arkaya bu çocuk ölümleri yaşanırken Başbakan Erdoğan BDP'li kadın milletvekillerini taş kalpli olmakla suçluyordu. "Kadın da olsa çocuk da olsa gereği yapılacak" diyerek Diyarbakır'daki göstericilerin üzerine ateş açtırtan, şimdi de Van'da çocukların ölümüne zemin hazırlayan kendisi değilmiş gibi...

AKP hükümeti, Van viran hale geldiği halde, "afet bölgesi" ilan etmemekte direniyor. Erdoğan Van halkının bu talebini, BDP'li belediyelerin para almak istemesine bağladı ve "afet bölgesi olursa bir çivi bile çakamazsınız" diyerek kestirip attı. Oysa geçen yıl bir sel felaketi yaşayan Rize, hemen "afet bölgesi" ilan edilmişti. Van ile kıyaslandığında Rize'nin yaşadığı felaket çok küçük kalıyordu.

AKP'nin Van'ın belediyesinin BDP'li olmasını, en büyük engel olarak gördüğü açık. Kriz Merkezi oluştururken de belediye başkanını dışladılar. Ancak sorun sadece bununla da sınırlı değil. **AKP, sözde yerel yönetimlerin güçlenmesinden yana görünmüyor, fakat her şeyi merkezileştiriyor. Dolayısıyla rantı asıl olarak kendi elinde tutmak için her şeyi yapıyor.**

Öyle ki, Kanun Hükmünde Kararname ile inşaat ile ilgili tüm yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın elinde tekelleşmiş durumda. Onun da başında eski TOKİ Başkanı Bayraktar bulunuyor.

Diğer yandan merkezi bütçeden yerel yönetimlere aktarılan para, dördüncü sırada yer alıyor, toplamın yüzde 9'undan ibaret. Yerel yönetimler kendi topladıkları vergilerle birlikte yaklaşık 50 milyar harcıyorlar. Merkezin harcadığı ise, 300 milyarın üzerinde. Yani yerel 1 harcarken, merkez 6 harcıyor. Yereller içinde de aslan payını başta İstanbul olmak üzere büyük şehirler alıyor. Kişi başına yerel harcama İstanbul'da 10 ise, Şırnak'ta 1... Tabi İstanbul'un harcamaları da ağırlıklı olarak altgeçit, üstgeçit, tünel, viyadük gibi rantçı yatırımlara gidiyor.

Depremzedeler için konteynır, prefabrik ev yaptıracak parayı bulamayan devlet, Kürt

halkının üzerine bomba yağdırmak için milyon dolarları gözünü kırpmadan harcıyor. Depremden çocukların öldüğü günlerde, ABD ile Süper Cobra tipi tarruz helikopteri almak için anlaşma yaptılar. Türkiye ABD'den bu anlaşma ile 111 milyon dolar değerinde askeri teçhizat alacak.

Hazineden deprem için kaynak aktarılmasından geçtik, **“deprem vergisi” ile elde edilen paraların deprem dışında her şeye harcadığını biliyoruz.** 1999 Marmara depreminden sonra konulan ve sonrasında kalıcı hale getirilen “deprem vergisi”nin, 12 yıl boyunca toplam 50 milyar TL'ye yaklaştığı hesaplanıyor. TMMOB, Türkiye'deki tüm yapıların yüzde 30'unun gözden geçirilmesi, yüzde 10'unun da yıkılması gerektiğini bildirdikten sonra, “deprem vergisi”nden edinilen kaynaklar, bu sorunlu yapılar için kullanılsaydı, bugüne dek sorun çözülmüş olurdu diyorlar.

Ama “deprem vergisi”nden gelen paralar, çoktan “duble yol” olmuş. Dahası **Van depreminin ardından 200 milyon TL nakit paranın toplandığı, bunun sadece 17 milyonunun Van'a gönderildiği söyleniyor.** Van bu haldeyken, neden hepsi değil de onda biri gönderiliyor? Geri kalan paralar yine nerelere harcanıyor? Bunlarla ilgili hiçbir açıklama yok!..

Van depremi, devletin yüzüne tutulan bir aynadır. O aynada görülen ise, kar dürtüsüyle canavarlaşan, her biri birer katile dönüşmüş yüzlerdir. Fakat yine **bu aynada, tüm şoven kışkırtmaya, yalan ve demagojiye rağmen, halkımızın özverisi, paylaşımcı yönü de görülmüştür.** Van'a yardım için ellerindekileri gönderenlerden, Van'da gönüllü olarak çalışmaya gidenlere kadar, çok güzel dayanışma örnekleri de sunulmuştur.

Fakat hem Van'da hem de ülke düzeyinde örgütsüzlük, Van depreminin yüzümüze vurduğu en ciddi sorundur. Deprem, sel, yangın gibi olağanüstü gelişmeler başta olmak üzere, her türlü saldırıya karşı tabandan örgütlenmek gerektiği, son yaşananlar üzerinden çok daha yakıcı bir şekilde kendini hissettirmiştir. Kendi yaramızı kendimiz sarmakla karşı karşıyayız. Bunu yapabildiğimiz oranda devleti de daha fazla zorlayabilir, hesap sorabiliriz. Aksi halde sadece deprem ve sel gibi felaketlerde değil, soğuk ve açlıktan da ölmeye devam edeceğiz. “General Kış” en büyük düşmanımız olacak.

Gelinen noktada Van halkına “gitmeyin” demek yetmiyor. Orada yaşamlarını sürdürebilecek koşulları yaratmak gerekiyor. O da örgütlenmekten, halkı bu örgütlülüğün bir parçası haline getirmekten geçiyor. Komünist ve devrimcilere düşen görev budur.

Sinop-Gerze'de miting

Burjuvazi, yaşam alanlarımıza gözünü dikmiş durumda. Toprağımızın ve suyumuzun en verimli, en gözde yerlerine HES, termik santral, nükleer enerji santralleri kurmak istiyor. Buralardan birisi de Sinop'un Gerze ilçesine bağlı Yaykıl köyü. Buraya, Anadolu Grubu tarafından kömürle çalışan termik santral kurulmak isteniyor. Köy halkı ve Sinop halkı, termik santrali kurdurmak için 3 senedir direniyor. Bundan önce iki kez kolluk güçlerinin korumasında termik santral için çalışmalara gelen Anadolu Grubu'nun iş makineleri ve işçileri, köy halkının direnişi sayesinde püskürtüldü. İlk çatışmada Volkan Özcan adlı gençle birlikte birkaç kişi daha tutuklanmış, diğerleri serbest bırakılmıştı.

26 Kasım Cumartesi günü, Sinop Gerze'de Yeşil Gerze Çevre Platformu'nun (YEGEP) çağrısıyla, binlerce insan Termik Santrale karşı miting gerçekleştirdi. Mitinge, Türkiye'nin farklı illerinden gelen binlerce kişi, termik, HES, nükleer santrallerin enerji elde etmek için yapılmadığının, bu işin arkasında farklı çıkarların döndüğünün farkında olduklarını göstermiş oldular. “Ormanıma, denizime, toprağıma, havama sahip çıkıyorum” dediler.

Mitinge Derelerin Kardeşliği Platformu, Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu, Munzur Çevre Koruma Derneği gibi dernek ve kurumların yanında, devrimci demokrat kurumlar da destek verdi. Yol boyunca 'Termikçi şirket Sinop'umuzu terk et', 'Gerze halkı satılık değil, 'Ölüm bacaları istemiyoruz', 'Kanserden Ölmek İstemiyoruz' sloganları atıldı. Cumhuriyet Meydanını binlerce kişi doldurdu. Mitingdeki konuşmalarda söz alan direnişteki köylüler ve Sinoplular, “buraya termik santral kurdurtmayacağız”, “yaşam alanlarımızı santrallerin tahribatına ve zehrine terk etmeyeceğiz” diyerek, yaşam alanlarına sahip çıktılar.

Türkiye'nin balık ihtiyacının % 80-90 oranında Sinop'tan karşılandığını hatırlatan Gerzeli'ler, Termik Santral'in sadece Sinop halkını değil, bütün Türkiye'yi kötü etkileyeceğini söylediler. Miting, müzik gruplarının söylediği şarkılar ve marşlarla son buldu.

İstanbul Tıp'ta grev

22 Kasım'da İstanbul Çapa ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde çalışan sağlık emekçileri grev yaptılar.

Sağlık dönüşüm yasası kapsamında hastanelerin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi, Sağlık Bakanlığı'na hastaneleri satma yetkisi verilen kanun değişikliği yapılması ve son olarak Tıp fakültelerinin de satışa çıkarılması grevle protesto edildi.

Hastanelerin bahçesinde 17 Kasım'dan itibaren kurdukları çadırlarda greve katılım çağrısı yapan sağlık emekçileri, grev günü de yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştirdi. İstanbul Üniversitesi'ne bağlı tıp kurumlarında çalışan doktorlar, öğrenciler ve asistanlarla, SES emekçilerinin birlikte örgütlediği greve katılım yüksek oldu.

Cerrahpaşa ve Çapa Tıp fakültelerinden kortejler oluşturarak Haseki Hastanesi önünde birleşen emekçiler, buradan da Tıp Bilimleri Fakültesi önüne yürüdüler. Yürüyüş sırasında “Sağlıkta dönüşüm yasası istemiyoruz”, “Zafer direnen emekçinin olacak” sloganları atıldı.

Eylemde yapılan konuşmalarda 2003'ten beri uygulanan sağlıkta dönüşüm programına dikkat çekilirken, sağlık emekçilerinin kölece çalışmaya mahkum edildiği, halkın ise sağlık hakkını parayla satın almaya zorlandığı belirtildi.

Kamu emekçileri sendika yasası değişiyor YASALAR SOKAKTA YAPILIR

AKP Hükümetinin “memura toplu sözleşme hakkı veriyoruz” diye lanse ettiği, Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası, yapılan değişikliklerle bir taslak haline getirilip Bakanlar Kurulu’na sunuldu.

Sözkonusu taslak, memur sendikalarını, geldiği düzeyden bile geriye götürecek maddelerle dolu. **Birakalım toplu sözleşmeyi, “toplu görüşme” adı altında yapılan düzenlemeyi bile aratacak, fiilen kazanılan hakları gasp edecek bir içeriğe sahip. En başta grev yasağını aynen koruyor ve grevsiz “toplu sözleşme” olmayacağı gerçeğini gözlerden saklamaya çalışıyor.**

Oysa memur hareketi, başından itibaren “grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı” için mücadele etti. Grev olmadan toplu sözleşme yapılamayacağını, her ikisinin olmadığı bir sendikanın da gerçek anlamda sendikal görevlerini yerine getiremeyeceğini bilerek, bu şiarı yükseltti. Yıllarca süren mücadele ile sendika hakkını söke söke kazandı. Fakat grev hakkından yoksun ve adeta orta oyununa dönüşen bir “toplu görüşme” ile yıllardır oyalanıp durdu. Tabanın zorlamasıyla yapılan fiili grevler de, bu hakkın elde edilmesini sağlayacak boyutta ve etkinlikte olamadı.

Devlet, sendikaları parçaladı, güçsüz düşürdü. Mücadele içinde kurulan KESK, reformist bir çizgiye evrildi. Bütün bunlar, emekçi memurların bugüne dek “grevli toplu sözleşmeli sendika” hakkını elde etmesini engelledi. Şimdi AKP hükümeti, sendika yasasında yaptığı değişiklik ile sözde toplu sözleşme hakkını getiriyor. Ama gerçekte memur hareketinin geldiği durumu da kullanarak, memur sendikalarını daha geriye çekiyor.

Yeni taslak neler götürüyor?

Hazırlanan taslak, ya eski yanlışları aynen sürdürüyor (grev ve üye yasağında olduğu gibi) ya da varolan durumu bile aratacak değişikliklerle hak gaspına yol açıyor. (Belediyelerin durumu, hizmet kolunda toplu sözleşme yasağı gibi...)

Devrimci, demokrat memurların mücadelesi üzerinden kurulan **KESK, son yıllarda “toplu görüşme”lerden çekilerek, bu durumu protesto ediyor. Yeni taslak, bu protestoyu da önlemeyi amaçlıyor.** Çünkü taslakta deniyor ki, eğer hizmet kolundaki yetkili sendika, bağlı olduğu konfederasyon genel toplu sözleşme görüşmelerine katılmazsa, hizmet kolu toplu sözleşme yapamayacak! Yani KESK, toplu sözleşme görüşmelerinden çekilirse, ona bağlı sendikalar da toplu sözleşmelerden çekilmiş sayılacak. Onun yerine ikinci durumdaki konfederasyon (Kamu Sen veya Memur Sen) toplu sözleşme yapacak. KESK Başkanı Lami Özgen, taslaktaki bu yasayı “*aba altından sopa göstermek*” olarak değerlendirdi. “*Bu üstü örtük bir tehdittir. Bir sendikanın yetkisinin gaspıdır*” dedi.

Taslakta, fiili olarak yerel yönetimlerle yapılan toplu sözleşmeler de engelleniyor. Yerel yönetimlerle sadece “*mahalli idare tazminatını belirlemek*” üzere “*ihtiyari sözleşmeler*” yapılacağını söylüyor. Bu durumda, yerel yöneticilerle yapılan toplu **sözleşme, imzayı atan yöneticiyi bağlayacak. Yönetim değiştiğinde sözleşme de feshedilecek.** Zaten toplu sözleşme de belediye yönetimlerinin inisiyatifine bırakılıyor. Ayrıca genel seçimlere iki yıl kala belediyelerin toplu sözleşme yapması yasaklanıyor. Bununla da kalmıyor, “*personel giderlerini karşılayamayan, personel giderleri*

Hükümetler, elbette kendisine yandaş sendikalar kuracak, onu büyötmeye çalışacaktır. Bunun karşısında kendine devrimci-demokrat diyen bir sendika konfederasyonunun yapacağı şey, tabanıyla daha yakın bir ilişki kurmak, onlara dönük politikalar geliştirmek ve bu politikalar doğrultusunda savaştırmaktır. Bu yapılmadığı sürece KESK kan kaybetmeye devam edecek, daha da küçülecektir.

gelirlerinin yüzde 30’unu aşan mahalli idarelerle toplu sözleşme yapılamayacak” deniyor. **Böylece AKP’li olmayan belediyelerde TİS yapılmasını büyük oranda engellemiş oluyor.** Çünkü muhalif partilerden belediyeler, merkezi yönetimden yeterli desteği alamadıklarını, mali sıkıntı içinde olduklarını sıkça dillendiriyorlar.

Grev yasağı gibi, **üye olma yasağı da devam ediyor.** Taslakta sadece “*100 ve daha fazla kamu emekçisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ve yarıdımçıları ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeline sendika üyesi olma*” hakkı tanınıyor. Yargıç, savcı, askeri işyerlerinde çalışan sivil memurlar başta olmak üzere çok sayıda memur, yine sendikalı olma hakkını elde edemiyor.

Keza tıpkı “toplu görüşme”de olduğu gibi, yeni taslakta “toplu sözleşme” yine mali ve sosyal haklarla sınırlandırılmış durumda. **Özlük haklar, sendikal ve demokratik haklar, TİS kapsamının dışında tutuluyor.** Hatta yasanın 28. maddesinde yapılan değişikliklerle, **mali haklar bile sınırlandırılıyor.** “*Kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde yapılacak oransal artış veya kamu görevlilerinin faydalanacağı genel ödeme unsurları hariç olmak üzere, maaş ve ücret sisteminde değişiklik öngören talepler, toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır*” deniyor. Yani mali haklar da iyice kuşa çevriliyor.

Eski yasaya göre daha geriye götürülen bir diğer konu da, Hakem Kurulu ile ilgili yapılan değişiklikler. **Taslağa göre Hakem Kurulu başkanlığını, Sayıştay Başkanı yapacak. Sayıştay Başkanını da meclis seçiyor. Yani mecliste koltuk sayısı fazla olan parti belirliyor.** Bugünkü meclis aritmetiğine göre AKP’nin oyları, buna yetiyor. Böylece Hakem Kurulu Başkanı, doğrudan hükümetin adamı oluyor. Diğer yandan Hakem Kurulu’nda konfederasyonlar 4 kişi ile temsil edilecekler. En çok üyeye sahip konfederasyon ise, 2 üye ile yer alacak. Bu da Memur-Sen’in Kurul’da da üstünlüğü anlamına geliyor. Ayrıca Konfederasyonlar, Kurula üye sayılarına göre 7 öğretim üyesi önerecekler. Bu üyeler arasından hangisinin Kurulda yer alacağına, Kamu İşveren Heyeti Başkanı sıfatı ile Çalışma Bakanı karar verecek. Kısacası Hakem Kurulu, başkanından üyelerine kadar hükümetin belirlediği veya ona yandaş üyelerden oluşacak.

Benzer bir durum Kamu görevlileri sendikaları heyetinin oluşumunda da görülüyor. Taslağa göre, 7 kişiden oluşacak olan bu heyete, en çok üyeye sahip konfederasyon başkanlık edecek. Diğer 6 kişi ise, üye sayılarına göre nispi temsille 3 konfederasyon arasında bölüşülecek. Somut durumda Memur-Sen, heyetin başkanlığını yapacak ve heyette ağırlığını koyacak.

Görüldüğü üzere sözde memur sendikalarında toplu sözleşmeyi getirme savıyla ortaya atılan bu değişiklikler, gerçekte toplu görüşme adıyla yapılan orta oyununda hiçbir şeyi değiştirmiyor, hatta bazı noktalarda daha da geriye çekiyor.

Grevli TİS’li sendika sokakta kazanılır

Taslağın Bakanlar Kurulu’na sunulmasının ardından bu konuda bir basın toplantısı düzenleyen KESK Genel Merkezi, taslağın bu haliyle Meclis Genel Kurulu’na gelmesi durumunda vizite ve oturma eylemi yapacaklarını duyurdu.

Oysa böyle bir taslağa tepki göstermek için, onun Meclis Genel Kurulu’na gelmesini beklemeye gerek var mıdır? Eğer gerçekten grevli TİS’li bir sendika yasası isteniyorsa, da-

ha Bakanlar Kurulu’na sunulmadan önce, memurları sokağa dökmek gerekmez miydi? Mücadele etmeden, gücünü ortaya koymadan yasaların istenilen şekilde değiştiği nerede görülmüştür? Ayrıca KESK hala vizite, oturma gibi pasif eylemleri sıralıyor. Bu eylemlerin yaptırım gücünün sınırlılığını bilmiyor mu?

Memur hareketinin daha doğuş aşamasında ortaya attığı bir slogan vardır: Grev hakkı, grev yaparak kazanılır! **Bu yasa tasarısının memura gerçek anlamda bir sendika vermesi isteniyorsa, yapılacak şey fiili grevlerdir. Grevli TİS’li sendika yasallaşana kadar hayatı durdurma eylemi, memurları sokağa dökmek gerekmez miydi? Mücadele etmeden, gücünü ortaya koymadan yasaların istenilen şekilde değiştiği nerede görülmüştür? Ayrıca KESK hala vizite, oturma gibi pasif eylemleri sıralıyor. Bu eylemlerin yaptırım gücünün sınırlılığını bilmiyor mu?**

Memur hareketinin daha doğuş aşamasında ortaya attığı bir slogan vardır: Grev hakkı, grev yaparak kazanılır! **Bu yasa tasarısının memura gerçek anlamda bir sendika vermesi isteniyorsa, yapılacak şey fiili grevlerdir. Grevli TİS’li sendika yasallaşana kadar hayatı durdurma eylemi, memurları sokağa dökmek gerekmez miydi? Mücadele etmeden, gücünü ortaya koymadan yasaların istenilen şekilde değiştiği nerede görülmüştür? Ayrıca KESK hala vizite, oturma gibi pasif eylemleri sıralıyor. Bu eylemlerin yaptırım gücünün sınırlılığını bilmiyor mu?**

Memur hareketinin daha doğuş aşamasında ortaya attığı bir slogan vardır: Grev hakkı, grev yaparak kazanılır! **Bu yasa tasarısının memura gerçek anlamda bir sendika vermesi isteniyorsa, yapılacak şey fiili grevlerdir. Grevli TİS’li sendika yasallaşana kadar hayatı durdurma eylemi, memurları sokağa dökmek gerekmez miydi? Mücadele etmeden, gücünü ortaya koymadan yasaların istenilen şekilde değiştiği nerede görülmüştür? Ayrıca KESK hala vizite, oturma gibi pasif eylemleri sıralıyor. Bu eylemlerin yaptırım gücünün sınırlılığını bilmiyor mu?**

Hükümetler, elbette kendisine yandaş sendikalar kuracak, onu büyötmeye çalışacaktır. Bunun karşısında kendine devrimci-demokrat diyen bir sendika konfederasyonunun yapacağı şey, tabanıyla daha yakın bir ilişki kurmak, onlara dönük politikalar geliştirmek ve bu politikalar doğrultusunda savaştırmaktır. Bu yapılmadığı sürece KESK kan kaybetmeye devam edecek, daha da küçülecektir.

Emekçi memurlar, KESK’in bu durumunu değiştirmek için mücadeleyi yükseltmeli, yönetimleri üzerinde baskı oluşturmalarıdır. Devrimci memurlar sendikalar da aktif olmalı ve KESK’i ilk dönemindeki devrimci çizgiye çekmelidir. Aksi halde gerici ve faşist sendikalarla kol kola giren devlet, kazanılmış hakları bile geriye götüren yeni yasalar yapacak ve sendikaları iyice işlevsizleştirecektir.

AKP hükümeti, meclis tatile girerken, Mayıs ayında, Kanun Hükmünde Kararname (KHK) yetkisini almıştı. Hükümete 6 aylığına KHK çıkarma yetkisi, 1 Kasım itibarıyla doluyordu. AKP hükümeti, bu süre içerisinde toplam 34 KHK çıkardı. Bu sayı, 1972-1980 yılları arasında çıkan toplam KHK sayısına eşit. Bunun 11 tanesi de KHK süresinin dolduğu 1 Kasım tarihinde ait. Bu 34 KHK ile AKP, toplam 154 yasada, 258 değişiklik yapmış oldu. KHK'ların yöntemi de Torba Yasa'ya benzedi. Öylesine kargaşa yaratıldı ki, birbiriyle alakası olmayan yasalar, aynı KHK içinde biraraya getirildi, her bir KHK ile, birkaç yasada birden, çok sayıda değişiklik gerçekleştirildi.

Çıkartılan KHK'lar arasında, "Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yasası" da bulunuyor. Buna göre yabancı doktor ve hemşire çalıştırabilecek. Ayrıca devlet hastanelerinde sözleşmeli bürokrat dönemi açılıyor, özel sektörden yönetici transferine kapı aralanıyor. İş Kur'dan Türkiye Bilimler Akademisi'ne (TÜBA), Türkiye Su Enstitüsü'nden, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'na kadar, devlet kurumlarında yapılan değişiklikler ile kadrolaşmanın önü iyice açıldı. Bu kurumların yönetim kademelerine Başbakan ya da Bakanlar Kurulu atamaları getirildi. Ve sözde "eşit işe eşit ücret" denilerek memur maaşları arasındaki farklılıkların giderilmesi için bir düzenleme ile Cumhurbaşkanı, Başbakan, TBMM Başkanı'nın yakın koruma ve makam hizmetlerinde görev yapan personele ilave ek ödeme yapılması sağlandı. Yanı sıra yine son gün yapılan değişikliklerle, MİT ve polisin "savunma fonu"ndan sınırsız ve denetimsiz yararlanması yasalaştırıldı.

KHK'lar, meclisi atlayarak doğrudan hükümet eliyle kanun çıkarma hakkıdır. Bir başka ifade ile yasama organının yasa yapma yetkisini, yürütme organına devretmesidir. İlk olarak 12 Mart yarı-askeri cunta döneminde anayasaya giren KHK'lar, 1980 askeri faşist cunta döneminde yapılan '82 anayasası ile kurumlaştı. O günden sonra özellikle de Özal Hükümeti döneminde sıkça KHK'lara başvuruldu. 1981-1990 arasında 316, 1991-2001 yılları arasında ise 173 KHK çıkarıldı. Bu şekilde **hükümetler, meclisle oyalanma ihtiyacını bile duymadan, istedikleri yasaları yürürlüğe koydular.**

Gerçekte "demokrasi" olarak gösterilen bu düzende, parlamento (meclis) bir "incir yaprağı"dır. Bazı dönemler, bu "incir yaprağı" bile fazla gelmekte, ya darbelerle ya da KHK'larla bir kenara fırlatılmaktadır. **AKP, mecliste çoğunluğu elinde bulundurduğu ve istediği yasayı çıkarabilecek durumda olduğu halde, KHK'lara başvurarak, kendince önemli bulduğu birçok yasayı çıkarmış durumdadır.** Hem de bunların bir kısmını meclis açıkken yapmıştır. **Çünkü bu yasaları tartıştırmak bile istememektedir. Bu nedenle halkın hiç haberi olmadan ve olası tartışmalarla zaman kaybetme-**

Meclis bir yana atıldı KHK'LARLA YÖNETİM

den arka arkaya hepsini geçirmiştir. Bu tutum bile, çıkartılan yasaların, halka ne kadar zararlı, ne kadar aleyhinde olduğunu görmeye yeter.

Muhalefet Partilerinin, AKP'nin meclisin kapalı olduğu dönem için aldığı KHK yetkisini kötüye kullandığı yönündeki şikayetleri ve KHK'nın kaldırılması doğrultusunda Anayasa Mahkemesi'ne yaptıkları başvuru da reddedildi. Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç'ın oyu, oylamadaki eşitliği bozmuş ve AKP'nin yaptığı tüm KHK'lar onaylanmıştır. AKP de bu sonucu az-çok kestirebildiğinden, yetkisinin olduğu son günde tam 11 KHK'yı daha Bakanlar Kurulu'ndan geçirmiştir.

Bu gelişmeler bir kez daha göstermiştir ki, bu düzende seçimler ve parlamento, kitleleri aldatmaya dönük bir oyundan başka bir şey değildir. Yasama, yürütme, yargı olarak geçen ve sözde "kuvvetler ayrılığı" ilkesine göre çalıştığı söylenen devletin, işine geldiği anda yasamayı ve yargıyı bir tarafa atarak tek başına yürütme ile devleti yönettiği ortadadır. Ve

bu durum, sadece askeri darbe dönemlerinde değil, sivil hükümet dönemlerinde de geçerlidir.

Lenin'in deyişiyle parlamento "burjuvazinin ahıdır." Son olarak CHP milletvekili Kamer Genç'i kürsüden itekleyerek indiren, şimdinin AKP grup sözcüsü (eski Hak İş Başkanı) Salim Uslu, Lenin'in bu sözünü bir kez daha teyit etmiştir. Uslu'dan sonra 100 kadar AKP milletvekili, BDP milletvekillerinin üzerine yürümüş, AKP'li grup başkanvekili Ayşenur Bahçekapılı, BDP'li Pervin Buldan'ı iteklemiştir, Meclis Başkanvekili Mehmet Sağlam, meclis kürsüsünden milletvekillerine küfretmiştir. vb.

İşte meclisin pür-meali budur. Sözde kadına şiddeti durduracak, Kürt sorununu çözecek, demokratik bir anayasa yapacak meclistir bu!..

Bu tablo, meclisin bir "incir yaprağı" olarak bile misyonunu kaybettiğini, gerçek anlamda bir ahıra döndüğünü göstermektedir. Ve bir gerçeği daha en geniş kesimlerin bile görebileceği şekilde gözlere sokmaktadır: **Yasalar mecliste değil, sokakta yapılır!**

Sendikal Güç Birliği Platformu eylemleri sürdürüyor

Türk-İş Yönetimi'ne muhalif olduğunu iddia ederek, yönetimin değişmesini isteyen 10 sendikanın oluşturduğu Sendikal Güç Birliği Platformu, eylem ve toplantılarına devam ediyor. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Diyarbakır, Lüleburgaz ve Ordu'da yerel toplantılar gerçekleştiren Platform, Türk-İş yönetiminin teslimiyet içine girdiğini belirtiyor ve yeni bir sendikal anlayış yaratılması gerektiğini savunuyor. Belediye-İş, Basın-İş, Tek Gıda-İş, Hava-İş, Tez Koop-İş, Harb-İş, Petrol-İş, Tümtis, Selüloz-İş, Deri-İş, Kristal-İş, TGS'nin oluşturduğu platform, toplantılarla Türk-İş yönetimine karşı taban örgütlülüğü yaratmayı hedefliyor.

Platform, kıdem tazminatına karşı da 19 Kasım'da eylem gerçekleştirdi. 12.30'da Galatasaray Lisesi önünde toplanan sendikalar, pankartların arkasında kortejler oluşturdu. "Kıdem hakkımız gasp edilemez", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Suskun Türk-İş istemiyoruz", "Hak verilmez alınır zafer sokakta kazanılır" sloganlarının atıldığı eylem, Taksim meydanına kadar sürdü. Taksim meydanında yapılan açıklamada, kıdem tazminatına saldırının Türk-İş tarafından genel grev nedeni olarak ilan edildiği, ama Türk-İş'in tam bir sessizlik içinde olduğu vurgulandı. Rabia Özkaraca Över'in okuduğu basın açıklamasında, 26 Kasım'da Çağlayan'da gerçekleştirilen İstanbul toplantısına da çağrı yapıldı. Eyleme PDD ve DSB ile Mücadele Birliği Platformu katılarak destek verdi.

26 Kasım'da ise, Çağlayan Figaro düğün salonunda Türk-İş Genel Kurul öncesi Platform, son toplantısını yaptı. Genel başkan düzeyinde temsilcilerin katıldığı toplantıya, direnişte olan Kampana Deri işçilerinin yanı sıra,

ra, sendika üyesi işçiler de katıldı. Toplantıda, Platformun amaçları sıralanırken, yeni bir sendikal anlayışı yerleştirmek istedikleri yeniden vurgulandı.

Sendikal Güç Birliği Platformu'nu oluşturan sendikaların genel başkanları, geçtiğimiz dönemlerde Türk-İş yönetimiyle birlikte birçok ihanete imza attılar. Şimdi ortaya çıkıp da kendilerinin mağdur olduğunu iddia etmeleri, inandırıcılıktan uzaktır. Bir yandan Türk-İş içinde anti demokratik uygulamalar olduğunu iddia ederek bayrak açıyorlar, bir yandan da kendi sendikaları içindeki muhalefeti bastırıyorlar. Belediye-İş Genel Merkezi yönetimi, muhalif kimliğiyle tanınan İstanbul Şubelerinin yöneticilerinin profesyonelliğini düşürmekten kaçınmadığı gibi, seçimlerde birçok hileye başvurabiliyor. Bileşenlerden biri olan Tek Gıda-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu, Tekel direnişinin satılmasında aktif rol oynamış biriyken, kalkıp direniş timsali kesilebiliyor. Ve diğer sendika yönetimleri, günah çıkarma derdine düşüyorlar, ama direnişlere, eylemlere bırakalım destek vermeyi, temsili düzeyde gelmeyi bile çok görüyorlar. Direnişler, ilgisizlikten erirken, işçiler ve emekçiler sendikalara güvensizleşirken, dertleri sadece maaşları ve koltukları oluyor.

Gerçekten de Türk-İş başta olmak üzere sendikalarda emekten yana bir muhalif hareket gelişecekse, bunu devrimci işçiler ve emekçiler yapacaklardır. Koltuk sevdasına düşenlerin bunu yapma kararlılıkları, pazarlıklarla sınırlıdır.

Mısır halkı yine Tahrir'de

Kasım ayı içinde Mısırlı kitleler yeniden sokaklara döküldü, Tahrir Meydanı'nı işgal ettiler. Bu defa hedeflerinde, Mübarek'in devrilmesinin arkasından oluşturulan askeri yönetim vardı. Çünkü Mübarek'in devrilmesinin ardından bu defa da askeri diktatörlüğün geldiğini, yeni anayasa taslağında ordunun faaliyetlerinin ve bütçesinin denetim dışında tutularak askerin ayrıcalıklarının korunmasının bu diktatörlüğü pekiştirmekte olduğunu görüyorlar. Eylemciler, "devrimi çalmakla" suçladıkları ordunun yönetimi bırakmasını ve seçimlerin yapılmasını talep ediyorlar.

Eylemler sadece Kahire'de değil, İskenderiye ve Süveyş gibi önemli kentlerde de gerçekleştirildi. Bu eylemler, çoğu demokrat ve devrimci 18 siyasi parti ve hareket tarafından örgütleniyor. Polisle çatışmalar sırasında gözyaşırtıcı gaz bombalarına karşı molotof kokteyli kullanılıyor, sokaklarda barikat savaşları yaşanıyor, bazı karakollar ve polis araçları eylemciler tarafından saldırıya uğruyor.

Mübarek'in devrilmesinin arkasından ülke yönetimini ele alan Askeri Konsey Başkanı Mareşal Hüseyin Tantavi, eylemler üzerine, en geç Haziran 2012'de cumhurbaşkanlığı seçiminin yapılacağını, "hiçbir zaman iktidarda kalma niyetleri olmadığını ve halk isterse kışlarına dönebileceklerini" söyleyerek eylemleri yatıştırmak istedi. Ancak bir taraftan da Tahrir'de günlerce çatışmalar sürdü, çatışmalarda asker gerçek mermiler kullandı, bu çatışmalarda, resmi açıklamaya göre çoğu kurşun yarasıyla 50'den fazla kişi öldü, 3 binden fazla da yaralı var.

Eylemlerin patlak vermesinin ardından, Mısır başbakanı İsam Şeref ve kabinesi istifa etti. Fakat Tantavi'nin hükümeti kurma görevini, Mübarek döneminin eski başbakanlarından Kemal Genzuri'ye vermesi, muhalefetin eylemleri yeniden yükseltmesine neden oldu. Sonuçta istifaya rağmen, yeni bir ulusal geçiş hükümeti kuruluncaya kadar, eski hükümetin görevlerini sürdürecekleri açıklandı.

28 Kasım günü Mısır'da meclis seçimleri yapılacak. Müslüman Kardeşler Örgütü'nün kurduğu Hürriyet ve Adalet Partisi'nin seçimleri önde bitireceği düşünülüyor. Partinin, seçimler için Türkiye'de AKP'den destek ve tavsiye aldığı söyleniyor.

Mısır'da kitlelerin ekonomik krize ve diktatörlük rejimine karşı başlattıkları ayaklanma, zaferle sonuçlanmış olmasına rağmen, egemen sınıfların ayak oyunlarına yenilmişti. ABD'nin son anda müdahalesi, askeri bir darbenin gerçekleşmesine neden oldu. Ancak ne ekonomik krizin etkileri, ne de diktatörlük yönetimi sona ermiş değil; kitlelerin talepleri karşılanmadı, eylemler sırasında fiilen kazandıkları haklar dışında yaşam koşullarında çok fazla değişiklik olmadı. Bu nedenle eylemler çeşitli biçimlerde, kimi zaman devrimcilerin önderliğinde yeniden patlak veriyor.

Bugün Mısır, tıpkı Tunus, Libya ya da Suriye gibi, dinci-gerici örgütlenmelerin güçlenmesine tanıklık ediyor. Ama kitleler bir kere sokaklara döküldüler ve diktatörlükleri devirebildiklerini gördüler. Bu güç, onların sınıf mücadelesi deneyimleri arasına kazındı. Devrimci bir önderlik yaratabildikleri koşulda, çok daha ileriye taşıyabilecekleri kesindir.

Wall Street eylemine polis şiddeti

Wall Street direnişi, ikinci ayında ABD'nin 30 eyaletine yayıldı. Polis saldırılarında ve saldırıların şiddetinde artış yaşanmasına rağmen, eylemler sürüyor, yeni katılımlarla büyüyor. Eylemlerde hergün yüzlerce kişi gözaltına alınıyor.

Eylemlerin başlangıç yeri olan Zuccotti Parkı'ndan çadırların sökülmesinin arkasından, bu defa eylemciler 17 Kasım günü New York Menkul Kıymetler Borsası'nı işgal etmeye yöneldiler. Geçtiğimiz ay Brooklyn Köprüsü'nde yaşanan polis şiddeti, bu defa da işgal eyleminde kendini gösterdi. Yüzü gözü kan içinde kalmış gençlerin polis tarafından yerlerde sürüklendiği ve Portland'da gösterilere katılan bir genç kızın ağzına biber gazının sıkıldığı görüntüler, ABD halkının büyük tepki göstermesine neden oldu. En çok da, okula polisin saldırısına izin veren California Üniversitesi'nden çekilen vahşi görüntüler, tepki topladı. Başka ülkelere "demokrasi" götürdüğünü iddia eden ABD'nin, kendi ülkesindeki muhalefet hareketine böylesine vahşice saldırması, egemen sınıfların ikiyüzlülüğünün çarpıcı bir göstergesi oldu.

Eylemlerin desteği ve moral gücü ise artıyor. Eylemciler, çadırların söküldüğü Zuccotti Park'a yeniden girerken, Los Angeles, Şikago gibi eyaletlerde saldırı ve gözaltılara rağmen zafer kutlaması biçiminde sokakların-parkların işgali sürüyor. ABD'de 1968 hareketinin başladığı yer olan Berkeley Üniversitesi, şimdi Wall Street eylemlerine destek veriyor. Wall Street'e polis saldırısının ardından, Berkeley'in 3 bin 700 öğrencisi, okul kampüsüne çadır kurdu.

Washington'daki eylemciler, ABD Kongresi'ni de birkaç dakikalığına işgal ettiler. Ancak polis saldırısının yarattığı etki hala hafızalarda taze olduğu için, bu defa eylemciler saldırı ile değil, ikna edilerek dışarı çıkarıldı.

Eylemlerde çok renkli görüntüler de yaşanıyor. Ekonomik krizin etkileri yaşlı bir kadının "üçüncü dünya ülkesi olduk" diye yakınmasına neden oluyor. Buz gibi soğuğa rağmen sokaklarda sabahlayanlar, "hayatım boyunca böyle bir şey görmedim" diyerek mutluluklarını ifade ediyorlar. Eylemleri bitirmek amacıyla yükseltelen polis şiddetine karşı direnişi sürdürmeyi devam edenlerin en coşkulu atışmaları slogan ise "Sokaklar kimin? Bizim!" oluyor artık.

İşçi sınıfının görkemli bir mücadele tarihi olan ABD'de, 8 Martları, 1 Mayısları yaratan büyük işçi direnişleri gerçekleşmişti. Keza '68 devrimci dalgasının çıkış noktası da yine ABD'li işçi ve emekçiler olmuştu. Bugün Arap halklarından, Yunan işçi ve emekçilerinden ve İngiltere-Fransa öğrencilerinden yükselen dalga, ABD'yi de sarıyor, Wall Street işgali bütün dünyada yankı yaratıyor.

Eylemlerin en büyük eksikliği ise, devrimci örgütlerin önderliğinden yoksun olması. Bu eksiklik, mücadelenin daha militan biçimlere evrilmesi gerektiği noktalarda, kendini daha fazla gösteriyor. Mesela Zuccotti Park'ta çadırların sökülmesinin arkasından, ancak mahkeme kararıyla ve çadır kurma yasağıyla geri dönebildiler.

Eylemciler, yasaların da sokakta değişeceğini, tüm haklarını ko-
partarak alabileceklerini, devrimci bir önderlik olmadığı sürece eylemlerinin doğru rotaya kavuşamayacağını, kendi pratikleri içinde öğrenecekler.

Ekonomik krizin yeni aşaması

AVRUPA'DA TEKNOKRATLAR HÜKÜMETİ

Geride bıraktığımız Kasım ayında, Avrupa'da üç ülkenin yönetimi değişti. İspanya seçimlerle sağcı bir hükümeti, üstelik de Franco faşizminden bu yana en büyük hükümet gücüne sahip olarak başa getirirken, Yunanistan ve İtalya'da hükümetler istifa etti, seçim bile yapamadan birer "teknokratlar hükümeti" oluşturuldu. **Yeni hükümetlerin görevi, AB'den gelecek yardım karşılığında, daha ağır saldırı paketlerini halka dayatmak.** Ülke kaynaklarını yağmalayan zenginlerin iktidarlarının bekası için, yoksulların biraz daha sömürülmesini sağlamak.

Yunanistan'da referandum bile yasak

Yunanistan konusunda Avrupa Birliği (AB) son iki yıldır sürekli bir ikilem yaşıyor. Yunanistan'da derinleşen ekonomik kriz, ya kendisiyle birlikte Euro Bölgesi'nin de iflasına, ya da Yunanistan'ın Euro Bölgesi'nden çıkarak Euro Bölgesi'nde bir siyasi-ekonomik krize neden olacaktı. Yani Yunanistan'ı eurodan çıkarmak da, içinde tutmak da, Avrupalı emperyalistler açısından son derece zordu.

Ekim ayının son günlerinde gerçekleşen AB zirvesinde, Almanya'nın zorlamasıyla Yunanistan'ın borçlarının yarısının silinmesi, bankalara olan 205 milyar euro civarındaki borcunun 102 milyar euroya düşürülmesi ve Yunanistan'a 130 milyar euro ek kredi açılması kararlaştırıldı. Ancak elbette bunun bir karşılığı vardı. Yunanistan işçi ve emekçilerinin kazanılmış haklarına yeni saldırılar, yaşam koşullarının daha da kötüleştirilmesi idi bu.

Başbakan Papandreu, koşulları kabul ederek toplantıdan ayrıldı. Ancak mücadele birikimi çok güçlü olan ve son iki yılı etkili kitle eylemleriyle ve genel grevlerle geçiren Yunanistan'da, bu kararları uygulamak son derece zordu. Aynı zamanda Papandreu'nun koltuğunu da sallayacak bir adımdı.

Papandreu'nun "referandum" kararı bu aşamada ortaya çıktı. Bu referandumla hem kitlelere saldırı paketinin sorumluluğunu tek başına üstlenmek, hem de "evet çıkmazsa AB'den çıkartılabiliriz" tehdidini alttan alta yayarak orta kesimleri yanına çekmek, kitle eylemlerini bölmek gibi birçok amacı birden taşıyordu. Ancak kaldırdığı taş ayağına düştü. **Yunanistan'daki krizin faturasını ödemek istemeyen kitle hareketi öylesine büyük, saldırı paketlerine karşı öfke öylesine derindi ki, referandumdan "Hayır" kararının çıkması çok yüksek bir olasılıktı.**

Hem Avrupalı emperyalistler, hem de Yunan burjuvazisi, iki koldan Papandreu'yu, referandumu ağzına aldığına pişman ettiler. Merkel ve Sarkozy, Papandreu'yu acilen G-20 toplantısına çağırıldılar ve referandum sonucuna kadar para akışının kesileceğini söyleyerek "ya Evet de, ya da Euro'dan çık" ultimatoomunu verdiler. Yunanistan'ın bütçesinin ancak Aralık ayının ortasına kadar yeteceğini, Ocak ayında kamu ve emekli maaş ödemelerinin

Ekonomik göstergeler, tüm dünyayı etkisi altına alan krizin ikinci dalgasının, üstelik daha şiddetli biçimde gelmekte olduğunu gösteriyor. Burjuvazinin kriz karşısında hazırladığı paketler, krizi daha da artırmaktan başka bir işe yaramıyor.

Kapitalist ekonomi, kriz yaratmaktan kaçınmaz. Kaçınmak için attığı her adım, krizi daha da kangren hale getirerek önüne koyar. Krizi yenecek olan tek güç ise, kitlelerin örgütlü gücü olacaktır. Hangi ülkede daha fazla eylem yapılıyorsa, orada burjuvazinin saldırılarının dozu azalıyor, krizin, emekçilerin üzerine binen yükü hafifliyor.

yapılamayacağını da alt perdeden hatırlatılması, son derece ürkütücü bir tablo yaratıyordu. Bu tablo, Yunanistan'a benzer biçimde kriz içerisinde boğulan ve AB'nin kredisini bekleyen İtalya, Portekiz, İspanya gibi ülkelerin de tedirgin olmasına ve borçlarını ödeyeceklerine dair tekrar tekrar sözler vermelerine neden oldu.

İçeride ise, hükümete karşı askeri darbe hazırlığı, CIA'nın istihbaratıyla ortaya çıkartıldı ve Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanlarının da bulunduğu 16 general, gece yarısı operasyonu ile görevden alındı.

Tarihte devletin kararlarına halkın doğrudan oy-lama yöntemiyle katıldığı "site devleti"ni kurmakla ve "demokrasinin beşiği" olmakla övünen Yunanistan'da, halkın görüşünü söylemesi engellenmiş, referandum iptal edilmişti. Aslında tarihi site devletlerinde de gerçek bir demokrasi değil, kölelerin yoksulların-kadınların oy hakkının olmadığı, sadece mülk ve köle sahibi zenginlerin oy kullanabildiği bir diktatörlük sözkonusuydu. Gelenek sürdürüldü; **referandum Yunan burjuvazisi içinde fiilen yapılmış ve saldırı paketi onlar tarafından onaylanmış oldu.**

Generallerin arkasından görevden alınma sırası Papandreu'ya geldi. 8 Kasım günü hükümetiyle birlikte istifa etti. Erken seçim bile düzenlemeye gerek duymadan, Lucas Papadimos'a "geçici ulusal birlik hükümeti" kurma görevi verildi. Papadi-

mos, Yunanistan'ın Euro Bölgesi'ne katılmasında önemli rol oynayan, geçmişte Avrupa Merkez Bankası Başkan Yardımcılığı görevini yürütmüş olan bir ekonomist. Ve tıpkı 2001 yılında Kemal Deriş'in getirilip ekonominin eline teslim edilmesi gibi, Papadimos da "seçilmemiş-atanmış" biri olarak ülkenin başına geçti. Ve önceliğinin, Yunanistan'ı Euro Bölgesi'nde tutmak olduğunu, yani AB'den gelecek her tür kararı uygulamak için harekete geçeceğini açıkladı.

Yunan halkı, tembel olmakla, "ağustos böceği" gibi yaşamakla eleştiriliyor. Oysa bu halk, II. Emperyalist Savaş sırasında İtalyan faşizmine, 1967'de ülkeyi ele geçiren Albaylar Cuntası'na karşı verdikleri mücadele içinde yetmişmiş bir halk. Bu halkın mücadele geleneği güçlü, hak alma bilinci yüksek. Yunanlılar Avrupa'nın genel düzeyinin üzerinde haklara sahip olmakla "suçlanıyorlar". Mesela Avrupa'da kişi başına düşen milli gelire oranla emekli maaşlarının en yüksek olduğu ülke Yunanistan. Keza sendikal hareketin düzeyi ve sendikal haklar yönüyle de ileri durumdalar. Ve bugün yaşam koşulları Avrupa'nın genel düzeyinin üzerindeyse, bunun tek nedeni mücadelenin düzeyidir. Bu nedenle Avrupalı emperyalistler Yunan halkına çok büyük bir öfke duyuyor, bu hakları gaspetmek için sabırsızlanıyor.

İtalya'da Berlusconi dönemi bitti

Avrupa'daki ikinci dalga, Berlusconi hükümetini düşürdü. **İtalya'da son yıllara mafya bağlantıları, seks skandalları ve yolsuzluk dosyalarıyla gündemden düşmeyen, düzenlediği partilerle büyük tepki çeken Berlusconi'nin sonunu getiren, kitle eylemleri oldu.** Emekçilerin cebinden çaldığı paralarla aşırı lüks bir yaşam süren Berlusconi, 12 Kasım günü istifa etti.

Arkasından İtalya'da da ekonomist Mario Monti tarafından "teknokratlar hükümeti" kurulmasına karar verildi. "Süper Mario" lakabı takılan Monti, hiçbir siyasiye yer vermediği, sadece teknokratlardan kurulu bir hükümet oluşturdu. Bu hükümet, 17 ay sonra yapılacak seçimlere kadar ülkeyi yönetecek.

Tabi bu arada AB ve İMF'nin dayattığı saldırı paketini hayata geçirecek.

Berlusconi'nin istifasına hız kazandıran olaylar, son AB zirvesinde İtalya'ya da bir paket dayatılması ve İtalya'nın İMF'nin denetimine alınması kararı üzerine gelişti. İMF, İtalya'ya borç vermeyi teklif etti. İtalya bunu kabul etmedi, ama bu teklifin kendisi bile, İtalya'da borç krizinin derin olduğunu gösterdi. Eğer İMF yardımını kabul etseydi, İtalya, 1976 yılından bu yana böyle bir yardıma başvuran ilk G-7 ülkesi olacaktı.

AB'nin ve İtalya'nın bu telaşı, İtalya'nın borçlanma düzeyinin aşırı boyutlara yükselmesidir. İtalya'nın bütçe açığı, Yunanistan'a göre daha düşük, ama 1.9 trilyon doları bulan yüksek borç ve düşük büyüme oranı nedeniyle, ekonomik krizin patlamasından korkuluyor. **AB'nin yaklaşık 11 trilyon dolarlık kamu borç stokunun dörtte biri tek başına İtalya'ya ait.** Bu da AB'nin denetimini artırmasına, İtalya'nın üzerinde durmasına neden oluyor. AB zirvesinde yaşanan bu gelişmeler ve Berlusconi'nin İMF denetimine izin vermesi, kitlelerin sokaklara dökülmesine, onbinlerce kişinin Roma'da gösteriler yaparak Berlusconi'yi istifaya çağırmasına neden oldu.

"Özveri paketi" adı verilen saldırı kararları ile emeklilik yaşının erkeklerde 67'ye, kadınlarda 65'e yükseltilmesi, kamu ve özel sektörde toplam 45 milyar euro bütçe kesintisi hedefleniyor. Buna göre, sendikaların etkisizleştirilmesi, patronun işten çıkarmasının esnekleştirilmesi, enerji kaynakları eğitim ve sağlığın özelleştirilmesi, konut ve taşıt vergilerinde artış gibi maddeler içeriyor. AB, özellikle emekli ücretlerinin mutlaka düşürülmesini istiyor.

İtalya'da ekonomi görünenden daha kötü. İşsizlik yüzde 8'e çıkmış durumda, özellikle gençlerin yüzde 30'u işsiz. 60 milyonluk nüfusun 8 milyonu, yani yüzde 14'ü yoksulluk sınırının altında yaşıyor. İşçiler işgüvencesinden ve işyerinde güvenlik önlemlerinden uzak, esnek çalışma cenderesi altında çalışıyorlar. Bunun sonucu olarak ortalama günde üç işçi, İtalyanların "beyaz

ölüm" işkazalarında canveriyor. Ve bu koşullarda yaşayan kitleler, Berlusconi'nin, İtalyan mafyasının ve burjuvazisinin lüks yaşamlarını finanse etmek adına, ağır saldırı paketleriyle karşı karşıya bırakılıyor. Ekonomik krizin pençesinde yaşamları daha da kötüleşmekte olan kitleler, varolan son hak kırıntılarını da kaybederek, tümüyle köleleştirilmeye çalışılıyor.

İspanya'da sağcı hükümet

İspanya da Kasım ayında hükümet değişikliği yaşadı. Oradaki değişiklik ise seçim yoluyla yapıldı. **1982 yılından bu yana, '96 ile 2004 yılları arasındaki sağcı ve savaş yanlısı Anzar hükümeti dönemi bir kenara bırakılırsa, "sosyalist" isimli partiler ve hükümetler tarafından yönetilen İspanya, ilk defa bu kadar güçlü bir sağcı hükümeti işbaşına getirdi.** Mariano Rajoy, 50 ilin 43'ünde seçimleri kazanarak başa geldi. Bunun asıl nedeni ise, ekonomik krizin düzeyi oldu.

İspanya'da bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 9.5, cari açık ise milli gelirin yüzde 15'ine ulaşmış durumda. İşsizlik oranı yüzde 21.5. Ve bunun yüzde 45'inden fazlasını gençler oluşturuyor. Euro Bölgesi'nin 4. büyük ekonomisi olarak tanımlanmakla birlikte, ekonomik krizden en fazla etkilenen ülkelerden biri oldu.

İspanya'da kitle hareketinin yükselişi, burjuvazinin sağcı bir hükümete ihtiyaç duymasına neden oldu. **Ekonomik kriz dönemlerinde, yükselen kitle hareketini faşizan yöntemlerle bastırmak, burjuvazi için kaçınılmaz hale geliyor.** İspanya'da da kitle eylemleri oldukça etkili. 15 Mayıs'ta Madrid'de Puerto del Sol meydanında işgal eylemi başlatarak Arap isyanlarını Avrupa'ya taşıyan eylemciler, İspanya'nın dört bir yanında krize karşı eylemler gerçekleştirmeye devam ediyor.

EFSF Çin'den borç alıyor

Euro bölgesinde borç krizine çare için üretilen formüllerin hepsinde EFSF (Avrupa Mali İstikrar Fonu) gündeme geliyor. Yunanistan'a, İtalya'ya ya da başka ülkelere verilecek kurtarma kredileri EFSF fonundan karşılanıyor. Tek tek ülkelerin borç vermesinden, EFSF kaynaklarından yardım yapılması, hep gündemde tutuluyor. Bu fon, Euro ülkelerinin katkı paylarıyla oluşturuluyor. Ancak EFSF'nin mevcut kaynakları, 440 milyar euro ve bu miktarın 1 trilyon euro düzeyine çıkartılması hedefleniyor. Çünkü krizdeki bütün ülkelere kaynak aktarabilmesi için, 440 milyar euro yeterli değil. Sorun da burada çıkıyor. Hiçbir ülke, ülkelere düşen katkı paylarının artırılmasını istemiyor.

Son AB zirvesinde çok tartışılan bu konuya iki çözüm bulundu. Birincisi Almanya Federal Meclisi, ESFS'ye katkı payının artırılmasına karar verdi. Merkel "Euronun başarısız olmaması" adına bu kararı aldıklarını söyledi. Gerçekte ise Almanya'nın mali katkısının artması, bu fondan yararlanan ülkeler üzerinde Almanya'nın hegemonyasının da artması anlamına geliyordu.

İkincisi, **ESFS'ye Çin'den büyük miktarda katkı yapılacağı kesinleşti. Rusya da kısmi de olsa katkıda bulunmak istiyor.** Bu mali katkının yapılabilmesi için "özel amaçlı yatırım aracı" (SPIV) oluşturuldu. Çin ve Rusya'nın ya SPIV al-

ması ya da İMF aracılığıyla yardımda bulunması düşünülüyor. EFSF yöneticisi Regling, bu kararın alınmasının hemen ardından Çin'e gönderildi.

Ekonomik krizin patlak verdiği 2008 yılından bu yana, **Çin'in başta Afrika olmak üzere krizdeki ülkelere çok düşük faizli ve uzun vadeli krediler açtığı biliniyor.** Bunun karşılığında o ülkelerle ticaret ve imtiyaz anlaşmaları imzalıyor. Yani borç verdiği her ülke, Çin'in yeni sömürü alanı oluyor. Çin'in elindeki rezerv paranın büyüklüğü, ona bu imkanı veriyor. Ve şimdi de Çin, Avrupa'ya el atıyor. Avrupa ülkelerine en fazla kredi açan ülke durumuna gelmek istiyor. Avrupa ülkelerinin de oradan gelecek nakit paraya ihtiyaç duyması, bunun önünü açıyor. Ancak Çin'den Avrupa'ya akacak her kuruş, Çin'in Avrupa'nın ekonomisinde ve siyasetinde daha fazla söz hakkına sahip olmasını da getirecek.

Krizin şiddeti artacak

Alman Ekonomik Araştırma Enstitüsü üyesi Prof Bayar, ekonomik krizin asıl olarak 2012'de geleceğini, AB ve ABD'de büyük bir kredi balonunun patlama olasılığının çok yüksek olduğunu söylüyor. Almanya Maliye Bakanı Schaeuble ise, **Euro Bölgesi krizinin reel ekonomiyi vurmaya başladığını ve yayılmanın etkisinin bankalara ve sigorta şirketlerine ulaşmaması için, dikkatli olunması gerektiğini belirtiyor.** Ayrıca, uluslararası derecelendirme kuruluşu Moody's, Almanya'da 12 kamu bankasının notlarını düşürdüğünü açıkladı. **Fransa'nın patron örgütü MEDEF, Fransa'da şirket iflaslarının son dönemde çok artmış olduğunu, bu krizin on yıl daha süreceğini ve 2012-13'ün çok zor geçeceğini öngörüyor.** Avrupa Komisyonu ise, Euro Bölgesi'nin 2012'ye ilişkin büyüme tahminini, yüzde 1.8'den yüzde 0.5'e çekti. AB'nin Ekonomi ve Parasal İşlerden Sorumlu üyesi Oli Rehn, "Avrupa'da büyüme durdu, resesyonun yeni bir aşamasıyla karşı karşıya kalabiliriz" dedi.

Gerçekten de ekonomik göstergeler, tüm dünyayı etkisi altına alan krizin ikinci dalgasının, üstelik daha şiddetli biçimde gelmekte olduğunu gösteriyor. Burjuvazinin kriz karşısında hazırladığı paketler, krizi daha da artırmaktan başka bir işe yaramıyor. **Devletler, kamu harcamaları için kullanmaları gereken bütçeleri, tekellere peşkeş çekiyor, sonrasında iflas noktasına gelen devletleri kurtarmak için bugün tartışılmakta olan krediler de yine kitlelere değil, tekellerin yağmasına sunulacak.**

Bu arada kar oranları düştüğü için, üretim azalıyor, işsizlik sürekli artış gösteriyor, büyüme yavaşlıyor ve kriz giderek içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Zaten kapitalist ekonominin doğası da bunu gerektiriyor. Çünkü **kapitalist ekonomi, kriz yaratmaktan kaçınmaz. Kaçınmak için attığı her adım, krizi daha da kangren hale getirerek önüne koyar.**

Krizi yenecek olan tek güç ise, kitlelerin örgütlü gücü olacaktır. Hangi ülkede daha fazla eylem yapılıyorsa, orada burjuvazinin saldırılarının dozu azalıyor, krizin, emekçilerin üzerine binen yükü hafifliyor. Ekonomik krizlerin hiç olmadığı bir dünya ise, ancak sosyalist sistemle kurulabilir.

KADININ KURTULUŞU DEVİRİMLEDİR!

TÜYAP'TA PANEL

TÜYAP'ın son günü olan 20 Kasım'da **Sorun Yayınları** tarafından "**Emekçi Kadın Hareketinin Birliği**" konulu panel yapıldı. Panele **Proleter Devrimci Duruş'tan Gülümser Seyitcemaloğlu ile birlikte Derya Ulu ve Funda Karaosmanoğlu konuşmacı olarak katıldılar.**

Panel, Derya Ulu'nun sunumuyla başladı. Ulu, kadının köleleştirilmesinin tarihsel yönünü anlattı. "*Erkeğin üretim araçlarına egemenliğiyle beraber, kadın üzerindeki egemenliği de arttı*" dedi. Kadının kapitalist sistem öncesinde de "ikinci sınıf" konumunda olduğunu söyledi, ancak kapitalizmde erkekle aynı işi yapmasına rağmen daha az ücret aldığını, ayrıca evdeki sömürünün de devam ettiğini belirtti. Kadınların kendi talepleri için mücadele etmesi gerektiğini söyleyen Derya Ulu, konuşmasını, "*Üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet sağlanmadıkça ve karar alma mercilerinde bulunmadıkça, ne kadınlar ne de erkekler tam olarak kurtuluşlarını sağlayamazlar.*" diyerek bitirdi.

Ardından söz alan Funda Karaosmanoğlu ise, ev işçisi kadınlarla ilgili yaptığı araştırmayı aktardı. Karaosmanoğlu, konuşmasına 2010 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün yayınladığı bir rapordan veriler sunarak başladı. "*Bu rapora göre dünyada 52 milyonu aşkın ev işçisi kadın var. Ev işçilerinin yüzde 80'inden fazlası kadın. Tabi bu verileri biz kesin sayılarda veremiyoruz. Çünkü dünyanın birçok ülkesinde şu anda ev işçiliği kayıtdışı*" dedi. Kendisinin de çalışmalarına katıldığı Ev İşçileri Dayanışma Sendikası'nın sadece İstanbul'da yaklaşık 500 bin ev işçisi bulunduğunu saptadığını söyledi. Fakat bunların sigortasız çalıştırıldığını, aracı şirketlerle ev sahiplerinin ve devletin bu konuda topu birbirlerine attıklarını belirtti. Ayrıca ev işçisi kadınların onurlarına dönük saldırılarla karşı karşıya kaldıklarını örneklerle

anlattı. Ev işçilerinin dünyanın dört bir yanında örgütlenmeye başladıklarını, Türkiye'de de Ev-İş-Sen'in 20 bin üyesi bulunduğunu vurguladı. "*Biz ilerici, devrimci güçler, emekçi kadın mücadelesinin sınıf mücadelesinin bir parçası olarak görüp bunu sahiplenmeli bu mücadeleye destek vermeliyiz*" dedi ve sözlerini şöyle noktaladı. "*Emekçi kadının sosyal ve enternasyonal kurtuluşu güçlü bir işçi sınıfı partisi öncülüğünde, örgütlü, sınıf bilinçli kadın ve erkek işçilerin ortak mücadelesiyle gerçekleşecektir.*"

Son konuşmacı olan Gülümser Seyitcemaloğlu ise, kadının köleleştirilmesinin nedenlerini ve kurtuluşunun nereden geçtiğini anlattı. Mücadelenin içinde kadının özgürleşeceğini vurgularken, kapitalizmin ruhsal bir kölelik de yarattığını söyledi. Konuşmaların ardından sorular alındı. Canlı tartışmaların yapıldığı bu bölümde tekstil işçileri arasında araştırma yapan bir öğrencinin notları da ilgi çekti. Panel siyasi mesajları net bir şekilde bitirildi.

Gülümser Seyitcemaloğlu'nun paneldeki konuşmasını kısaltarak yayınıyoruz. Başlıklar ve ara başlıklar tarafımızdan konulmuştur.

EŞİTLİK MÜCADELE İÇİNDE KAZANILIR

Genel olarak buradaki arkadaşlar, sömürücü toplumların ataerkil olduğunu bilirler. Sömürücü toplumlar; köleci, feodal ve kapitalist toplumdur ve bunlar ataerkildir. İlk komünal toplum ise, ana soyludur. Kadın hakimiyetinde olan, kadın tarafından yönetilen bir toplumdur bu. Genellikle bugün nasıl yaşıyor, hep böyle yaşandığı ya da farklı yaşamların çok geçmişte kaldığı zannedilir. Ama ataerkil toplumun, yani sömürücü toplumların tarihi, sadece 6 bin yıldır. Ana soylu toplumun tarihi ise, 300 bin yıl. Bugünkü insanın başlangıcı olarak kabul ettiğimiz süreden itibaren yaklaşık 300 bin yıl boyunca, kadınların hakim olduğu ilk komünal toplum yaşandı. Sadece 6 bin yıldır sömürücü toplumlar da yaşıyoruz...

Özel mülkiyet kalkmadan kadın kurtulamaz

Kadın ilk köledir. Köleleştirilen ilk insandır. Sömürü düzeninin ortaya çıkışı, kadının sömürülmesiyle başlamıştır. O yüzden kadının kurtuluşu da sömürü düzeni ortadan kalkmadan gerçekleşemez. Kadını köleleştiren özel mülkiyetin ortaya çıkışıdır. Mülkiyete sahip olmak, mirasa sahip olmak, bu vesileyle çocuğa sahip olmak üzerinden kadının köleleştirilmiştir. Demek ki kadının kurtuluşu için özel mülkiyetin ortadan kalkması gerekir. Kadının özgürleşmesi, kadın sorununun çözümü konusunda çok ciddi yanılsamalar var. Mesela kapitalizmin kadını iş hayatına sokarak, sorununu çözdüğü iddi-

a edilir. Kadın sorunu, ev işlerinden ibaretmiş gibi ele alınır. Çamaşır makinesinin, bulaşık makinesinin icat edilmesi, kadın sorununun çözülmesinde bir aşama olarak gösterilir vb... Oysa kadın sorunu ne ev işlerinden, ne de dışarıda çalışmaktan ibarettir. Üstelik, kapitalizm kadınların ruhunu köleleştirmiştir. Sömürücü toplumlarda bu genel olarak böyledir. Biliş yönüyle de deformasyon yaşanmıştır. Erkeğe karşı çıkamayacak kadar ruhları köleleştirilmiştir. Tıpkı işçinin patronuna karşı çıkamayacağını düşünmesi gibi...

Mesela sevgilisi olmayan bir kadın eksikmiş gibi gösterilir. En geç 30 yaşına kadar evleneceksin, çocuk doğuracaksın. İlkokuldan itibaren bir erkek arkadaşın olacak. Çocuklar daha kreşe giderken sormaya başlanır; "bir sevgilin var mı?" Aslında cinsellik ergenlikten sonra başlayan bir olgudur. Ama daha küçük yaştan itibaren bu öğretilir. Kız çocukları içinse, erkek arkadaşın yoksa sen eksiksin, sen beğenilmiyorsun işlenir. Mutlaka bir erkek arkadaş edinme, erkeğin yanında kendini var etme hali beyinlere kazınır. Evlilik yaşı geçtiğinde ise kadın üzerinde dayanılmaz bir baskı kurulur. O yüzden en kötü evliliklere, en kötü ilişkilere razı olunur. Dayak yediği halde, hatta öldürüleceğini bildiği halde, çoğu zaman ekonomik özgürlüğü de olduğu halde şikayet edemez, evden gidemez. Kadın bunlarla kuşatma altına alınmıştır.

Erkeğe karşı değil, kapitalizme karşı mücadele

Kadın soruna karşı burjuvazinin sunabileceği hiçbir şey yoktur. Çünkü özel mülkiyet olduğu sürece kadının kurtuluşu da olmayacaktır. Ve tek kurtuluşu kapitalizme karşı mücadele etmektir. Bir burjuva akım olan feminizm, kadının kurtuluşunun erkeğe karşı mücadele edilmesiyle sağlanacağını söyler. Tıpkı milliyetçiliğin ulusal sorunu çözemediği gibi, feminizm de kadın sorununu çözemez. Çünkü mücadele odağı olarak, kadının karşısına erkeği koyar. Feministlerin bunu savunmasının anlaşılabilirliği vardır. Ama solcu, devrimci olduğunu iddia eden kesimlerde de kadın sorununun çözümü böyle algılanmaya başlanmıştır. Oysa salt "erkeğe" karşı mücadele, kadına bir şey vermez, sadece sorunu büyütür. Aradaki farklılıkları büyütür. Zaten burjuvazi büyük bir kama sokmuştur aramıza. Çevremize bakalım, kadınlarla erkekler arasındaki uçurumun hiç bu kadar açıldığını görmüş müydük?

Mesela üniversite öğrencileri arasında şöyle bir durum çıktı ortaya: Erkekler sayısalci olur, kadınlar sözelci! Sayısal bölümünde okuyan kızlara, sözel bölümlerde okuyan erkeklerle bir tuhaf bakılır. "Erkekler farklı düşünür, erkekler kadınları hiçbir zaman anlamaz" denir mesela. Halbuki niye anlamasın? Konuştuğumuz zaman herkes birbirini anlar öyle değil mi? Yani sürekli erkeklerle kadın ayrıştırılır. Arada çok büyük farklar varmış ve bu fark asla ka-

"Kadına yönelik şiddete karşı mücadele günü" 25 Kasım, son yıllarda artan kadın cinayetlerinin de etkisiyle daha çok duyulmaya başladı. 25 Kasım'da kadın eylemleri, protesto gösterileri arttı.

25 Kasım'ın tarihçesine baktığımızda, bu günün kadına yönelik devlet terörüyle başladığını görüyoruz. "Mirabel kadeşler" olarak bilinen üç kız kardeşin devletin kolluk güçleri tarafından tecavüz edildikten sonra öldürülmesi, böyle bir günün uluslararası bir nitelik kazanmasına neden oluyor. Patria Mercedes, Minerva Argentina, Maria Terasa isimli üç kız kardeş, Dominik Cumhuriyeti'ndeki diktatörlük rejimine karşı mücadele ediyorlar. Bu yüzden birçok kez hapse atılıyor, işkence görüyorlar. 25 Kasım 1960 tarihinde ise, cezaevindeki eşlerini ziyarette gittikleri bir sırada, arabadan indiriliyor, tecavüz edilerek öldürülüyorlar. Daha sonra bedenleri bir uçurumun kenarında bulunuyor.

İlk olarak Birinci Latin Amerika ve Karayip Kadınlar Kurultayı'nda 25 Kasım, Mirabel Kardeşlerin anısına "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü" olarak kabul edildi. Sonra 1999 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda da kabul gördü.

Son yıllarda Türkiye'de de 25 Kasım, kadına yönelik şiddeti konu alan çeşitli etkinliklerle öne çıkmaya başladı. Bu yıl da birçok yürüyüş, miting ve gösteri yapıldı.

patılamazmış gibi gösterilmeye çalışılır. Bununla asıl yapılmak istenen, birlikte mücadelenin önüne engel koymaktır. Halbuki bizim düşmanımız, karşı cins değildir. Bizim düşmanımız, burjuvazidir, kapitalizmdir, bir bütün olarak sömürücü sistemlerdir. Mücadele etmemiz gereken tek şey de, bu sömürücü sistemdir.

Mücadeleyi kadın ve erkek emekçiler olarak birlikte verdiğimizde, gerçek çözüm orada çıkacaktır. Çok uzak olmayan bir zamandan örnek vermek istiyorum. 2010 yılının Ocak ayındaki Tekel direnişini hepimiz biliyoruz. Bu direnişte kadınlar ve erkekler, Ankara'nın ayazında çadırlarda birlikte kaldılar. "Erkek arkadaşlarım çadırdaki kalırken, ben kadın olarak sendikanın misafirhanesinde yatmaya gitmeyeceğim, karda onlar ıslanırken, ben sıcak yerde kalmayacağım" dediklerinde eşitlendiler. Yemeklerini birlikte yediler, beraber coplandılar. Devlet, "bu kadındır coplamayayım" demedi. Aslında burjuvazinin gözünde emekçi sınıfı tektir, eşittir. Saldırısında da eşitlik vardır. Tabi ki özel saldırıları da oluyor. Kadının olmaktan kaynaklı ikinci bir baskı yaşanıyor. Bunu reddeden bir tarzda söylemiyorum. Ama bir kez daha vurguluyorum, burjuvazinin gözünde proletarya kadınıyla erkeğiyle eşittir. Kadını da sömürür, erkeği de. Getirdiği her tür yasa, her iki cinsi de kapsar. Mesela kıdem tazminatının kaldırılmasını getirirken, kadın ya da erkek ayrımı yapıyor mu? O zaman direnişte de eşitliği yakalamalıyız. Onu başardığımızda, hem kadın sorununun çözümünü, hem de kapitalizme karşı mücadeleyi ortaklaştırırız. Tekel işçileri bunu öğrendi, bunu öğretti.

Kavgada eşitlik

12 Eylül öncesini yaşamış olanlar bilirler. Kadın sorunu bugün yaşadığımız kadar boyutlu değildi. Kadınla erkek arasındaki uçurum bugünkü kadar büyük değildi. Çünkü fabrikada, işyerinde, semtte, okulda beraber direniliyordu. Gece sokaklarda beraber nöbet tutuluyor, birlikte çatışılıyordu.

Cezaevlerinde, işkencede, çatışmalarda şehit düşen yüzlerce kadın komünist ve devrimci var. Ve bunlar devletin gözünde eşitler, ama hareketin içinde, mücadelenin içinde de eşitler. Çünkü o eşitliği basitçe "ben kadını, benim haklarımı verin" üzerinden kurgulamadılar. Mücadelede eşitlik, direnişte eşitlik üzerinden baktılar. Bugün de mücadele güçlendikçe, tutarlı bir şekilde mücadeleyi yükselttikçe, kadın sorununun çözümünde de adımlar atacağız.

Pek çok devrimci demokrat hareketin içerisinde de bu sorunlar tartışılır. Kadınlara özel bir önem vermek gerektiği konuşulur. Mesela kadın kotası... Biz kadın kotasına karşıyız! Yani bir partinin yönetimi seçilirken, eğer kadınlar hak ederek, mücadelenin içerisinde o noktaya gelemiyorlarsa, sadece kota ayrıldığı için, 10 kişilik yönetim kurulunda 3 tane kadın olsun diye oraya geliyorlarsa, orada hiçbir zaman eşit olmuyorlar. Tam tersine erkeklerin lütfuyla oraya geldikleri için, onun basıncını sürekli olarak üzerlerinde hissediyorlar.

Tekrar Tekel direnişine dönersek, çadırlarda oluşturulan yönetimlerde kadınlar da görev aldı. Kim daha çok direniyorsa, o kadın görev aldı. Tarihte hiçbir önemli direniş, kadın kahramanlar olmadan, kadın savaşçılar yaratmadan, başarıya ulaşmamıştır. Bu nesnel bir gerçektir. Bunun örnekleri çok fazladır. Jan Dark'tan, Amazon kadınlarına kadar. İkinci emperyalist savaş sırasında Sovyetler Birliği'nde Kızıl Ordu'nun içerisinde savaşan kadın kahramanları biliriz.

Kadınlar direnişe katılmadan insanlığın kurtuluşu gerçekleşmez. Dahası sınıflar mücadelesinde büyük toplumsal kazanımlar elde edilemez. Ama kadınların mücadeleye katılması için çok büyük bedeller ödemesi gerekiyor. Sadece sisteme karşı, devlete karşı değil. Belki de devlete karşı verdiği mücadeleden çok daha fazlasını, evdeki babası, abisi, kocasına karşı vermek zorunda kalıyor. Ama o mücadeleyi verirken, asıl hedefinin kocası, babası ya da abisi değil, -fiilen onlarla karşı yapsa bile- asıl hedefin sömürücü sınıfın olduğunu bilmesi, onu mücadelede daha kararlı hale getiriyor.

Sonuç yerine

Son olarak şunu söylemek istiyorum. Toplumsal mücadele yükselmeden, kadın kurtuluş mücadelesi de çok fazla yükseliş göstermiyor. Kadınların haklarını kazanmasında da çok fazla başarı elde edilemiyor. Mesela kıdem tazminatına karşı mücadele etmeyen bir kadın, emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı mücadele etmeyen bir kadın, fabrikasında emzirme hakkı için mücadele edemiyor. Ya da kreş sorunu için mücadeleye çekemiyor. Çünkü öbürü çok daha büyük bir sorun.

Bu bile bizim öncelikle toplumsal mücadeleye önem vermemiz gerektiğini, ama o toplumsal mücadeleyi verirken kadınların iki kez sömürüldüğünü unutmaman, onları mücadeleye çekmek için uğraşmamız gerektiğini gösteriyor.

N.Ç.'nin "rıza"sı

2002 yılında tanıdık onu. Mardinliydi, 13 yaşındaydı, 26 kişinin tecavüzüne uğramıştı. Tecavüzcüler, Mardin'in adeta tablosu gibiydi. Kızıltepe Kaymakamlık Yazı İşleri Müdürü, Mardin Vakıflar Şube Müdürü, Ziraat Odası Başkanı, İlköğretim okulu müdür yardımcısı, Orman İşletme Müdürlüğü Şefi, muhtar, yüzbaşı, zabıta memuru, belediye memuru, Tedaş işçisi, üniversite öğrencisi...

Yaşadığı tecavüzler ruhunu öylesine tahrip etmişti ki, birisi onu sevmek için elini kafasına uzattığında ürüyor, geceleri sayıklıyor, kimseyle konuşmuyordu.

Yaşadığı tecavüzler vücudunu öylesine tahrip etmişti ki, oturamıyordu, 4'ten fazla ameliyat olmak zorunda kalmıştı.

Ona tecavüz edenler, işlerini ve ailelerini koruyarak yaşamlarını sürdürmüşlerdi. O ise, evini, memleketini, kimliğini ve ismini değiştirmek zorunda kalmıştı. İstanbul'a geldi, geçmişe dair herşeyle ilişkisini kesti, başka bir isimle okula başladı.

Ve şimdi, 9 yıl süren yargılamanın ardından, mahkeme onun kendi "rıza"sıyla tecavüze uğradığına hükmetti, Yargıtay da bu kararı onadı. Böylece N.Ç. 9 yıl aradan sonra bir kere daha tecavüze uğramış oldu.

Devlet 13 yaşındaki bir çocuğu tecavüzcülerin eline terketmişti. Ne yapacağını, kime şikayet edeceğini, bu saldırıdan nasıl kurtulacağını bilmeyen bir çocuğun, kendisine dönük böylesine vahşi bir saldırıya "rıza" gösterebileceğini kabul etmişti.

Devlet tecavüzcüyü korumuştur. Özel mülkiyetin ortaya çıktığı ve kadının erkeğin özel mülkü haline geldiği günden bugüne; baskının ve sömürünün varolduğu günden bugüne, kadının emeği ve bedeni üzerinde her türlü hakkı iddia eden sömürücü erkek egemen sistem, bu kimliğini bir kere daha ortaya koymuştu. N.Ç.'nin 26 erkek tarafından onlarca defa tecavüzüne verilen bu onay, erkeğin egemenliğini ve kadın bedeni üzerindeki hakimiyetini bir kere daha kutsuyordu.

* * *

Son dönemde kadına yönelik şiddetin, tecavüzlerin ve kadın cinayetlerin artmasının nedenlerinden biri budur. Yasalar şiddet uygulayan erkeği korumaktadır. **Verilen cezaların göstermelik olması, emsal oluşturuyor ve suç u artıran-yaygınlaştıran bir etki yaratıyor.**

Kararı alan Yargıtay heyetinde hiç kadın hakim olmadığı söyleniyor. Ol- sa ne değişir ki? Bu ülkede işçi emekçi kitlelere ve ezilen Kürt ulusuna dönük en vahşi saldırılar, yine bir kadının başbakan olduğu '90'lı yılların ilk yarısında yaşanmadı mı? Ezen sınıfın kadınları da ezilen sınıfın kadınlarına karşı sömürücü bir kimlik taşıyor mu? "Kadın dayanışması" denilen şey, feministler tarafından devrimci-demokrat kesimlerin literatürüne sokulan, fakat gerçek yaşamda (ezen sınıfın kadınıyla ezilen sınıfın kadını sözkonusu olduğunda) karşılığı olmayan bir kavram.

Kadına dönük saldırıların böylesine boyutlu ve vahşi biçimlerde artması, "erkeği" hedefe çakan, "erkeğe" karşı mücadeleyi öne çıkaran yaklaşımları yaygınlaştırıyor. Oysa sorun erkek sorunu değil, sistem sorunudur. Öncelikle hedefe çakılması gereken, sistemin yasalarıdır. **Yasaların değişmesi, kadına ve çocuğa yönelik şiddetin çok ağır cezalarla karşılanması önemli bir kazanım olacaktır.**

Asıl hedef ise sistemin kendisidir. Özel mülkiyetçi ve sömürücü toplum, doğası gereği erkek egemendir. Ezilen ve sömürülen erkek ile kadın, sistemin kendisine karşı omuz omuza toplumsal mücadeleyi yükselttiklerinde kendi bilinçleri de değişecektir.

Toplumsal mücadele içinde yer alan kadın, şiddet karşısında çaresiz kalmayacak, toplumsal mücadele içinde yer alan erkek ise, şiddeti kadına değil, sisteme yöneltecektir. **Kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik şiddetin son yıllarda artmasının asıl nedeni, toplumsal mücadelenin ağır bir yenilgi alması, 2000'li yıllardan bu yana bu yenilgiden çıkılamamış olmasıdır.** Mücadelenin yüksek olduğu her dönem ve her kesitte, mücadeleye katılan kadın ile erkek, gerçek bir eşitliği, saygıya dayalı bir ilişkiyi yakalayabilmektedir.

Suriye ve İran’a saldırı hazırlıkları

ABD İstihbarat Danışma Kurulu Başkanı Chuck Hagel, 21 Kasım tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan röportajda, *“ABD’nin heryerde çıkarı var. Dünyada ABD’nin çıkarının olmadığı bölge yok”* diyor. *“Biz başkalarının ülkelerini işgal ederek kendi değerlerimizi, standartlarımızı ve demokrasimizi dayatamayacağımızı acı bir ders olarak öğrendik. Irak ve Afganistan’da bunun acı sonuçlarını gördük”* diye de ekliyor.

Son dönem yaşanan olayları en özlü biçimde açıklayan cümlelerdir bunlar. Gerçekten de ABD, Irak ve Afganistan işgallerinde, kelimenin tam anlamıyla bataklığa yuvarlandı. Hem siyasal prestij, hem de ekonomik ve askeri güç kaybetti. İşgal altındaki ülkelerde gelişen direnişi, ancak satınalma yoluyla, çok büyük servetler ve siyasal tavizler karşılığında dizginleyebildi. Ancak bu ülkelerin fiilen parçalanmasını, özellikle Irak’ta, en büyük düşmanı İran’ın güç kazanmasını önleyemedi.

ABD, bu savaşlardan çıkardığı derslerle, artık işgal edeceği ülkeler için “maşa” kullanmaya daha fazla önem veriyor. Libya savaşında bu maşa, içeriden Ulusal Geçiş Konseyi adı verilen ve ABD’nin çabasıyla oluşturulan bir muhalefet, dışarıdan ise başrolde Fransa’nın olduğu bir ittifak gücü olmuştü. Bugün sıra Suriye’ye geldiğinde ise, kullanılabileceği en etkili maşa, Türkiye oldu. **Erdoğan ve Davutoğlu ikilisi, Suriye’de bir muhalefet örgütlemek ve gerektiği anda en önde işgal hareketi-na başlamak için cansiperane harekete geçtiler.** ABD’li yetkililer, bir taraftan Türkiye ile gizli pazarlıklar, anlaşmalar ve bu icraatlarından dolayı özel ödülller vaat ederken, diğer taraftan da yaptıkları açıklamalarla, Türkiye’yi taltif edici ve öne itici bir söylem tutturuyorlar.

Mesela ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Türkiye ve Arap Birliği’nin, Suriye hükûmeti ve toplumu üzerinde ABD’den daha fazla etkiye sahip olduğunu söyledi. Clinton, Libya’dakine benzer bir biçimde Suriye’ye de BM kararıyla ABD ya da NATO koalisyonu öncülüğünde bir askeri müdahale yapılması yönünde bir niyet bulunmadığını, bu baskı sürecinin Arap Birliği ve Türkiye’nin öncülüğüyle yürütülmesi gerektiğini de ekledi. Türkiye de bu göreve dört elle sarıldı.

Bugün hem Suriye’deki muhalefet hareketi, hem de İran’a dönük nükleer kuşatma hız kazanmış durumda. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin yaptıkları açıklamalarla, safaların biraz daha netleştiği, savaşın giderek daha kaçınılmaz hale geldiği, Ortadoğu’da bir yangın için adeta bir kıvılcımın beklendiği bir sürece girildi.

İran patlamaya hazır bomba

Son günlere damgasını vuran asıl konu, Suriye olmakla birlikte, İran’la ilgili çok önemli gelişmeler yaşanıyor. **İran’ın nükleer çalışmaları, patlamaya hazır bir bomba gibi ortaya seriliyor.** Gelişmelere kısaca bir gözatalım.

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu’nun Kasım ayında açıkladığı rapor, İran’la ilgili planları gözler önüne serdi. Rapor, İran’ın *“nükleer silah sahibi olmaya yönelik birçok deney yaptığı ve bazılarında başarıya ulaştığı yolunda güvenilir kaynaklardan bilgi edindiklerini”* açıklıyor. The Guardian gazetesi ise, İngiltere’nin, İran’a ABD’nin düzenleyeceği hava operasyonuna destek vermeye hazırlandığını yazdı.

İsrail’in saldırı hazırlıkları da gözle görünür halde. İsrail önce İtalya’da gerçekleşen bir ortak

tatbikatta uzun mesafeli bomba atan uçakları kullandı, arkasından uzun mezilli füze denemeleri yaptı. İsrail medyasında son haftalarda giderek artan biçimde İran’ın nükleer tesislerine yönelik bir saldırı düzenlenmesi olasılığı üzerine konuşuluyor.

ABD’li bir askeri yetkili ise, İsrail’in İran’ın nükleer tesislerine yönelik saldırı yapacağına ilişkin kaygılarının arttığını açıkladı. Yine bu günlerde ABD, Birleşik Arap Emirlikleri(BAE) ile yaptığı birçok silah anlaşmasının yanısıra, hassas-güdümlü bomba satmaya hazırlanıyor. Son aylarda Boeing firması, BA-E’ye binlerce bomba sattı. Bu bombalarla BAE, İran’ın nükleer silah geliştirdiği öne sürülen sığınak ve tünel gibi hedefleri vurma kapasitesini artırmış oldu.

İngiltere ve Fransa, İran’ı nükleer askeri programından vazgeçirmek için, yeni yaptırımları gündeme getirdi. İngiltere, mali kuruluşların, İranlı muhatapları ve bankalarıyla iş yapmasını durdurma talimatı verdi. Fransa da ortaklarına, İran Merkez Bankası’nın şimdiye kadar ki malvarlıklarını dondurma ve İran petrolünü satın almayı durdurma önerisinde bulundu.

Bütün bu gelişmeler ve UAEK’in raporu üzerine, İran Cumhurbaşkanı Ahmedinejad, *“ABD’nin 5 bin tane atom bombası var, bizi atom bombası yapmak-la suçluyor. Ne yaparlarsa yapsınlar, iğne ucu kadar geri adım atmayacağız”* dedi ve NATO’nun saldır-mak için can attığını, nihai çarpışmanın yakın olduğunu söyledi. Kendilerine dönük olası bir saldırıda, saldırganı pişman edeceklerini de özellikle vurguladı.

İran için bugün çok önem taşıyan iki konu var. Birincisi, ABD’nin Irak’tan çekilmesi. Bu çekilme, Ortadoğu coğrafyasında İran’ın gücünü artıracak bir etkindir. Irak’ta bugün Şiiler yönetim-de önemli bir söz sahibi. Ve Irak’taki Şiilerin, İran ile birlikte hareket ettiği biliniyor. ABD’nin çekilmesi, İran’dan Suriye ve Lübnan’a uzanan kesintisiz bir Şii direniş hattının belirginleşmesini sağlayacak. İran, işgal altındaki Irak’ta yapamadıklarını, zaten parçalı duran ve ABD’nin çekilmesiyle bu durumu derinleşecek olan Irak’la, çok daha rahat yaşayabilecek. Ve olası bir Suriye saldırısında, yardım ve desteği, daha fazla ve etkin olabilecek.

İkincisi ise, Suriye üzerinde artan savaş tehdididir. İran, Suriye’ye yönelecek bir saldırı ve işgalin arkasından, sırada kendisinin olduğunu biliyor. Suriye’nin işgalinin durdurulması ve varlığının korunması, İran’ın geleceği açısından yaşamsal önemde. İran’a nükleer faaliyetleri üzerinden yöneltilen sert açıklamalar ve yaptırımlar, İran’ın da hedefe çakılmış olduğunu gösteriyor zaten. Bu nedenle İran, Suriye’ye dönük bir tehdidi, kendisine dönük

bir tehdit olarak algıladığını, bu tarzda cevap verceğini açıkça söylüyor.

Burada İsrail ile Türkiye özel olarak öne çıkıyor. Ortadoğu’daki savaşın yeni aşamasının bu iki ülke üzerinden başlayacağını görmek zor değil. Bir seçene-k İsrail’in İran’a saldırması ise; diğeri, Türkiye’nin Suriye’ye saldırmasıdır. **Savaşın başlangıcı nasıl olursa olsun, İran, öncelikle Türkiye’yi, Türkiye’deki füze kalkanını bombalayacağını, böylece bölgedeki en önemli ABD üssünü yoketmeyi hedeflediğini açıklıyor.** Füze kalkanı, İsrail’i bir füze saldırısından korumayı amaçladığı için, Türkiye’deki üssün vurulması, İsrail’in savunmasını da zaafa uğratacak. İran Devrim Muhafızları Komutanı, İsrail’in kendilerine saldırmasını gerçekten arzuladıklarını söylüyor ve “böylece İsrail’i ebedi olarak tarihin çöplüğüne göndermek istiyoruz” diyor.

İran ayrıca, İsrail’in milyarlarca dolar harcayarak yaptığı tüm yerleşim alanlarının, Lübnan’daki Hiz-bullah’ın füzelerinin hedefi altında olduğunu da açıklıyor.

Suriye; Libya’nın ardından yeni hedef

ABD, Libya’da denemesini yaptığı savaş ve iş-gali, Suriye’de daha gelişkin olarak hayata geçirmeye uğraşüyor. **Türkiye’nin yardımıyla Suriye’de bir muhalefet örgütölüyor ve Esad’ı, bu muhalefetin eylemleriyle düşürmeye çalışıyor.**

Suriye yönetimi, bir taraftan Humus merkezli olan isyancıların direnişini yoketmek için askeri saldırılar düzenlerken, bir taraftan da muhalefeti içten bölmek için adımlar atıyor. Kasım ayı başında silah taşıyan, satan ve dağıtan kişiler için af çıkardığını açıklaması, öldürme olaylarına karışmayan 553 muhalif tutukluyu serbest bırakması, bunun örneği. Ancak ABD, bu tür durumlarda doğrudan işe karışıyor, muhaliflere “sakın silah bırakmayın” diye açık çağrı-lar yapıyor. Bu tablo, Suriye’deki olayların gerçek bir kitle hareketi değil, ABD tarafından yönetilen bir iç savaş girişimi olduğunu açıkça gösteriyor.

Arap Birliği (AB) ise, Suriye konusunda tam anlamıyla ABD yanlısı bir çizgi izliyor. Kasım ayında Kahire’de gerçekleşen toplantıda AB, Suriye’nin üyeliğinin askıya alınmasına ve Şam yönetimine yaptırımlar getirilmesine karar verdi. Suriye heyetleri, bundan sonra hiçbir şekilde AB’ye alınmayacak, ayrıca AB, muhaliflerin temsilci olarak tanınıp tanınmamasını görüştücek; dahası, Suriye’de bir “geçiş yönetimi” oluşturmak amacıyla tüm muhalif-lerle görüşmeler yapacak. Yani Suriye’nin geleceği-ne ilişkin tüm planlar AB’de tartışılıyor.

Ancak Suriye, Libya değil ve ABD’nin burada ciddi açmazları var. En önemlisi, Suriye’nin arkasındaki emperyalist ve bölgesel destek. Rusya

ve Çin, Libya için BM’nin yaptırım kararına çekimser oy verirken, Suriye için ret oyu kullandılar. Bu durum, ABD’nin Suriye için BM’den karar çıkarması ihtimaline ortadan kaldırdı. Diğer taraftan **İran ve Lübnan’daki Hizbullah örgütü ile Emel Hareketi, ABD ve İran’ın saldırı tehditlerine karşı Suriye’nin yanında olduklarını açıkladılar. Keza Irak Şiileri de, böyle bir savaş ihtimalinde, İran ile birlikte Şii direniş hattının bir parçası olacaktırdır.** Libya, arkasına bir dönem Rusya ve Çin’in desteğini almış olsa da, son yıllarda ABD ve Avrupa emperyalistlerine yakınlaşmak için çok çaba harcamış, bu da Kadda-fi’nin ittifak ilişkilerine önemli darbe vurmuştu. Suriye ise, gerek Ortadoğu’da, gerekse em-

peryalistlerle kurduğu ilişkilerde, daha sağlam destek unsurlarına sahip. ABD’yi düşündüren en önemli etken de bu.

Mesela **Rusya, Suriye’ye dönük tehditkar açıklamaların artmasıyla birlikte, donanmasından üç gemiyi Suriye karasularına gönderdi.** Bu savaş gemilerinin Suriye’nin Tartus Limanı’na ulaştığını ve *“Suriye karasularında koruma amaçlı devri-ye gezeceğini”* açıkladı. Ayrıca Rusya, Suriye hava sahasını korumak amacıyla S-300 füzelerini bu ülkeye konuşlandırmayı planlıyor. ABD savaş gemileri ise Basra Körfezi’nden Akdeniz’e gönderildi ve Suriye açıklarında konuşlandı.

İkincisi, Libya’da yaşananlar başta olmak üzere, Arap coğrafyasındaki ayaklanmalar, Suriye halkı için önemli bir ders niteliği taşıyor. **Tunus’ta, Mısır’da ve Libya’da, ABD yanlısı dinci gerici örgütlenmeler yönetimleri ele geçirdiler.** Tunus’ta ve Mısır’da kitle hareketlerinin talepleri çok farklı olmasına ve hareketin önderliğinde dinci gerici örgütlenmelerin hiçbir fonksiyonu olmamasına rağmen, ayaklanmaların ardından iktidar bunlara kaldı. Mısırlı eylemcilerin deyimiyle, “devrimi kaldılar”. Suriye halkı bu durumdun çok rahatsızlık duyuyor. **İşçi ve emekçiler, Suriye’deki diktatörlük yönetiminden memnun olmasalar bile, laikliği ve demokratik kazanımlarını tümden kaybedecekleri bir iç savaş-ı da, savaş sonrasında Amerikancı-radikal islamcı bir yönetimi de kesinlikle istemiyorlar.** Bu nedenle, Arap ayaklanmaları ilk başladığında Suriye de de kitleler daha iyi yaşam koşulları için sokaklara dökmüş olsalar bile, hızla geri çekildiler, sahne ABD’nin ve Türkiye’nin itekleyerek örgütlemeye çalıştığı “muhalefet’e” kaldı. ABD’ci bir hareketin etkilerinden korkan halkın önemli bir kesimi ise, Esad’a destek vermeyi tercih etti; eylemler başladığı günden bu güne, Esad yanlıları da yüzbinlerce kişilik sokak gösterileri gerçekleştirdi.

Bunlara yan faktörler olarak Suriye’nin 22 milyonluk nüfusunu, güçlü bir ordu ve gelişkin askeri teçhizatını, arkasındaki İran-Çin-Rusya desteği ile birlikte kesintisiz olacak mali ve askeri gücü, dağılık ve çatışmaya-savunmaya uygun coğrafyasını da eklemek gerekir.

Bütün bunlar, ABD’nin işinin hiç de kolay olmadığını, bu nedenle Suriye’ye doğrudan saldırmak yerine uzun bir hazırlık süreci ve işgüzar bir taşeron kullanmaya ihtiyaç duyduğunu gösteriyor.

Türkiye’nin ikilemi

Son dönemde Avrupa ve ABD basınında çıkan pekçok haber, Türkiye’nin bölgede giderek daha atak bir politika izlediğini, Suriye’ye saldırmaya hazırlandığını, ABD’nin politikalarına uyumlu olarak Arap Birliği ile birlikte Suriye üzerine planlar yaptığını yazıyor. Hatta Time dergisi, son sayısına Erdoğan’ı kapak yaptı. “Erdoğan’ın Yolu” başlıklı bu yazıda, rakiplerini etkisizleştirecek daha fazla gücü kendisinde toplamayı amaçladığını, otoriter eğilimin son seçimlerden bu yana belirgin hale geldiğini, yeni liberalleşen Kuzey Afrika ülkelerine başarılı bir şekilde yöneldiğini yazıyor. Hatta bir gazete, İsrail’in İran saldırısına eşzamanlı olarak Türkiye’nin de Suriye’ye saldıracacağı bir savaş senaryosunun hazır olduğunu anlatıyor.

Türkiye gerçekten de Irak ve Libya’da kaçır-mış olduğu fırsatı, Suriye’de yakalamak istiyor; bu nedenle cengaverce öne atılıyor. Mesela Suriye’deki muhalefet hareketinin doğrudan Türkiye tarafından kışkırtıldığı ve Türkiye’nin bu harekete ev-

sahipliği yaptığı açıkça biliniyor.

Türk Dışişleri, Suriye muhalefetine toplantılar düzenletiyor; Özgür Suriye Ordusu adı verilen hareketin merkezini Hatay’da kurulu çadır-kentlerde barındırıyor; çatışmalar-da yaralanan muhalifler, Türkiye’de tedavi ediliyor, onlara askeri eğitim veriyor. Dahası Suriye muhalefeti-ne silah ve teçhizat gönderilmesine önyak oluyor. Ve bütün bu çabaların sonucunda, Suriye muhalefeti, Türkiye’de eğitim gören bir muhalif komutanın yönetiminde, Şam yakınlılarında önemli bir askeri üsse (Hava Kuvvetleri istihbarat binası-na) saldırı düzenlediler.

Türkiye, Suriye’deki muhalefet hareketlerine genel olarak destek veriyor, ama asıl ilişkiyi Müslüman Kardeşler örgütü ile kuruyor. Hatta **Suriye’deki Müslüman Kardeşler örgütünün Türkiye tarafından kurulduğu söyleniyor.** Ve bu örgütün lideri Şakfa, Suriye’ye Türkiye’nin müdahale etmesinden yana olduklarını söyleyerek adeta işgale davetiye çıkarıyor. Türkiye, Arap Birliği ile birlikte Suriye üzerinde uçuşa yasak bölge oluşturmayı tartışıyor. Üstelik Dışişleri yetkilileri, Suriye’de ordudan kaçan halkın büyük bir göç dalgası halinde Türkiye sınırına yığıl-ması durumunda Suriye içinde uçuşa kapalı bir tampon bölge oluşturulabileceğini söylüyorlar. Bu koşullarda tampon bölge oluşturmak için, BM Güvenlik Konseyi’nin kararına ihtiyaç yok. Yani **Türkiye, ilk fırsatta Suriye’yi işgal etmeye, böylece oradaki rant kavgasında en büyük payı almaya hazırlanıyor.**

Ancak bunun bir karşılığı da var. **Esad, bütün bu gelişmeleri sessizce seyretmiyor, tam tersine “ölümüne savaşıacağını” açıklıyor. Türkiye de bu savaşın öncelikli hedefi haline geliyor.** Suriye Büyükelçiliği, Esad yanlılarının saldırısına uğruyor. Ayrıca Rusya yapımı Scud füzeleri, Türkiye sınırında Kamışlı ve Aynd Diwar’a konuşlandırılmış ve Türkiye’ye çevrilmiş durumda.

Aslında Türkiye bir taraftan dizginsiz bir koşuyla Suriye’ye karşı harekete geçerken, diğer taraftan önemli kaygılar da taşıyor. En başta Rusya ve Çin’i karşısına almak istemiyor. Mesela Rusya’nın Suriye’yi savunmak (yani gerektiğinde Türkiye’yi de vurmak) için Akdeniz’e gönderdiği savaş gemileri, Türkiye’nin izniyle boğazlardan geçerek iniyor. Diğer taraftan, İran ile Suriye’nin bir saldırı karşısında ilk olarak kendisini hedef alacağını biliyor; hepsinden önemlisi Ortadoğu’da genel savaş ortamının yarattığı fırsatta bir Kürt devletinin oluşmasından tedirgin oluyor. Bu durum, Türkiye’nin attığı çelişik adımlarda kendisini gösteriyor.

Kürt hareketi savaşın neresinde

Kürt hareketi Suriye’de Esad karşıtı eylemlere katılıyor. Hem Suriye, hem de İran, PKK’nin kendi içlerindeki kolları olan PVD ve PJAK ile ilişki kurmak ve onları kazanmak için önemli adımlar atıyor. Suriye, PVD liderinin ülkeye dönüşüne izin verdi. PVD, “vatandaşlar komitesi” kurmak amacıyla seçimler düzenlemeye başlamış. Ekim ayında “Batı Kürdistan Konseyi”ni seçerek, Esad rejiminin yıkılması halinde özerk bir Kürdistan kuracağını açıkladı. PJAK ise, İran içindeki silahlı faaliyetlerini askıya alma kararı aldı. Bu adımlar, İran ve Suriye ile PKK’nin kollarının, politik hedeflerinin çakiştiğini gösteriyor.

Kürt hareketi, son on yılda Türk devleti ile görüşmeler yaparac, zaten çok geriye çektiği çeşitli ulusal haklarını alabilmek için çok çaba gösterdi. Ancak beklentileri her seferinde hayal kırıklığı ile yıkıldı. Bugün Suriye ve İran’la başlatılacak olan bir savaş,

Kürt hareketi için de önemli bir fırsat niteliği taşıyor.

Türkiye’nin bağımsız bir Kürt devletine kesinlikle izin vermeyeceği, hatta ABD’nin çekilmesinin arkasından Irak’ta oluşacak boşluktan da faydalanarak Kürdistan üzerinde kimi hesaplara girişebileceğini görmek zor değil. Türkiye’nin ABD ile PKK’ye karşı istihbarat paylaşımı anlaşmalarını yapması, KCK’ye dönük dizginsizce yürütülen operasyon ve tutuklama saldırıları, Kürdistan bölgesindeki kampların bombalanması gibi son birkaç haftaya damgasını vuran gelişmeler, Türkiye’nin Kürt hareketine yaklaşımını açıkça ortaya koyuyor.

Bu durumda **Kürt hareketi de kendisine başka çıkış yolları arıyor. Suriye ve İran, Kürtlerin bu beklentilerini karşılayarak kazanmaya çalışıyor.** Irak sınırındaki kampları bombalanan Kürt hareketi-nin, Türkiye’nin Suriye sınırında bir ay önce kamp kurduğu haberlerini de, bunun ürünü olarak görmek gerekiyor.

Bu arada **Talabani de, Türkiye’nin Suriye’ye müdahale etmesini, hatta Suriye’ye dönük yaptırımlara karşı olduğunu açıklayarak, tarafını ortaya koydu.** Bunun bir nedeni, Türkiye’nin ayrı bir Kürt devleti kurulmasına kesin karşı çıkan tutumunu iken, diğer nedeni de Suriye’de radikal islamcı-Amerikancı bir yönetimi kendilerine dönük tehdit olarak görmeleri. (Irak, Arap Birliği’nin Suriye’ye dönük yaptırım kararına çekimser oy kullanarak, bu tutumun sadece Iraklı Kürtlere ait olmadığını göster-di.)

17 Kasım tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan bir haber, Suriye’de Esad rejimine karşı Kürdistan Aslanları Örgütü (Şeren Welate Kurd) kurulduğunu duyurdu. Bu örgüt, Kürtler adına mücadele verdiğini iddia ediyor ve “PKK dışında kalan tüm kesimleri” safalarına çağırıyor. Amacını, “Suriye’de Esad rejiminin yıkılmasından sonra Kürt halkının kendi yönetimini kendi iradesi ile belirlemek” olarak tanımlayan bu örgütün, salt Esad’a karşı Kürt tepkisini örgütlemek üzere kurulmuş yapay bir örgüt olduğunu anlamak zor değil.

Bugün Ortadoğu’daki savaş hazırlıkları hızla büyüyor. Tıpkı Irak savaşının kaçınılmazlığı gibi, ABD’nin İran ya da Suriye’ye saldırması da kaçınılmaz bir nesnellik. Ekonomik krizin ulaştığı boyut, ABD’yi daha fazla pazar alanı ele geçirmeye, daha fazla ülkeyi işgal ederek ekonomik zenginliklerini ve yeraltı kaynaklarını yağmalamaya zorluyor.

Türkiye de, adeta uçurumdan yuvarlanıır gibi durdurulamaz bir hızla, bu savaşta başrol oynamaya niyetleniyor. **Burjuvazi tatlı karlar yuma hevesiyle bir maceraya atılırken, işçi ve emekçiler kanlı bir savaşa göndermeye hazırlanıyor.** Ve bugün, hazırlığı yapılan bu savaşa karşı, sınıf savaşını yükseltmek, herzamankinden daha büyük bir önem taşıyor.

“Önünde diz çökmedim,

bu da sana dert olsun!”

Başbakan Erdoğan, “eğer özür dilemek gerekiyorsa, ben özür diliyorum” dedi, elindeki katliam belgesiyle kameralara poz verirken.

Aslında ne başbakanın niyeti özür dilemek, ne de gerçekten Dersim’e yapılan katliamla yüzleşmek... Tek bir amacı vardı başbakanın; bir taraftan Atatürk’le, diğer taraftan Dersimli bir genel başkanı olan CHP ile hesaplaşmak.

Dersim, geleneksel olarak CHP’ye oy veren ve Atatürk’le barışık bir çizgi izliyor. Ve AKP için, buraya bir kama sokmak son derece önemli. Zaten bu nedenle, adeta bir mayın olan konuya giriyor, Dersim katliamını gündeme taşıyorlar. Timsah gözyaşları da burada kendini gösteriyor. Çizmek istedikleri “katliam karşıtı” görüntü ise her tarafından dökülüyor.

Çünkü birincisi; gerçekten katliam karşıtı olsalar, zaten bilinen katliam ve sürgün rakamlarının ötesinde, Dersimle ilgili bütün devlet belgelerini açıklarlar. Sürgüne gönderilenlerin listesi, ailelerinden koparılanların listesi, kayıp çocukların listesi, kurşuna dizilenlerin listesi, katledilen ve asılanların mezar yerleri, el konulan topraklar, gaspedilen hayvanlar, çalınan maddi zenginlikler, verilen emirler, kullanılan kimyasal silahlar vb vb... Bunların her birinin kayıtlı belgeleri olduğu biliniyor. Ama Erdoğan bunlara ilişkin tek söz söylemiyor, zaten bilinen bir rakamı tekrar ediyor. Üstelik katledilen ve sürgüne gönderilenlerin gerçek sayısının bundan çok daha fazla olduğu da biliniyor.

İkincisi, sadece Atatürk ve CHP’yi hedefe çalıyor. O dönem başka bir parti olmadığı, bütün devlet bürokratlarının CHP içinde konumlandığını geri plana itiyor. Bu katliamda Atatürk, İnönü, Sabiha Gökçen kadar, Celal Bayar, Abdullah Alpdoğan, Fevzi Çakmak, İhsan Sabri Çağlayangil gibi isimlerin de başrol oynadığı gerçeğini gözlerden gizlemeye çalışıyor.

AKP’nin ve Erdoğan’ın tek derdi, Dersim katliamını siyasi ranta dönüştürerek kendilerine oy toplamak. Yoksa ne Dersim katliamı, ne orada gerçekleşen vahşet, ne de katliam sonrasında sürgüne giden ve yaşamları paramparça edilen Dersimliler onların umurunda. Onlar, burjuva devletin temsilcisi ve sözcüsüdürler. Ve devletlerin kitleleri sömürmesinin tek yolu, her türden direnişi ezmek, direnme ruhunu yoketmektir. Hiçbirinin diğerinden farkı yoktur. Egemen sınıfların “egemen” olabilmesinin yolu, önlerinde kitlelerin “eğilen” pozisyonunda durmalarından geçer. Bu nedenle, bütün devletlerin tarihi, önce kendi halklarına, sonra da işgal ettikleri bölge halklarına yönelik katliam ve baskılarla doludur.

Dersim katliamı ise, bu coğrafyada yaşanan en büyük kıyımlardan biridir.

“Dersim’e sefer olur, zafer olmaz”

Dersim, Anadolu’nun tarihinde özel bir yere sahiptir. **Coğrafi özellikleri nedeniyle, dışarıdan işgal edilmesi zor bir coğrafyadır, “Kuzey Dersim” ya da “İç Dersim” denilen yöresi.** Etrafı Munzur Dağları, Pülümür Çayı ve Munzur Nehri ile kuşatılmış durumdadır. Sarp kayalıklar, geçit vermez boğazlarla, kimi yerde deniz kadar derinleşebilen nehirle çevrilidir.

Doğa koşulları çetindir; burada yaşayabilmek için, insanı da çetinleşmiş, sertleşmiştir. Hayatta

kalabilmek, dayanıklı ve savaştı olmayı gerektirir. Bu nedenle işgale gelen orduların işi zordur. Kimi zaman bir boğazı tutan küçük bir grup, kimi zaman yanında yeterince teçhizatla bir kayalıktan pusu atan birkaç kişi bile, büyük ve güçlü orduları durdurmayı, kimi zaman yenmeyi başarabilmiştir. Timurlenk’den İskender’e, Yavuz Selim’e kadar pek çok defa, elde kılıç, köleleştirmek isteyenler çıkmıştır Dersim Alevilerini. Ama başaramamışlardır. Keza Rus ordusu Osmanlıyı işgale başladığında, işgali durduran yine Dersimliler olmuştur. Seyit Rıza, Rus ordusu karşısındaki başarılarından dolayı ödüllendirilmiştir.

Bu nedenle, **çeşitli dönemlerde harita üzerinde kimi devletlerin sınırları içine dahil edilse bile, Dersim üzerinde tam bir hakimiyet kurmak mümkün olmamıştır.** “Dersim’e sefer olur, zafer olmaz” sözünün dayanağı budur.

Dersim adeta devlet içinde devlet gibidir her dönem. **Seyitlik sistemi, özünde dini bir önderlik anlamına gelir, ama aynı zamanda siyasi bir yönetim mekanizmasıdır da.** Dini bir ritüel olan “Cem”ler, halkın sorunlarının çözüldüğü, suçluların yargılandığı ve ceza verildiği birer mahkemelerdir aynı zamanda. Ve Seyitler içinde ileri gelenlerden oluşan bir de meclisi vardır Dersim’in. Bu meclis, adeta bir devlet parlamentosu gibi, bölgenin bütün sorunlarını tartışır, her biri özerk bir yönetim gibi davranan aşiretler arasındaki ilişkileri tanımlar, sorunlara ortak çözümler bulur, kısacası kolektif bir üst yönetim oluşturur. Devletten gelen yasalar, kararlar, tehditler ve talepler de önce bu Seyitler Meclisi’nde masaya yatırılır, ne yapılacağı burada kararlaştırılır.

Kadınların ise ayrı bir yeri vardır Dersim coğrafyasında. Yaşamdaki pekçok unsur, kadının erkekle eşit olduğunu gösterir. Cem’lerde, düğün-cenaze gibi toplu biraraya gelişlerde, kadın ikinci sınıf değildir mesela. Erkek ile aynı sofraya oturur, aynı odada bulunur. Kadınların çoğu iyi at biner, cirrit oynar. Elbette ki Dersim de, feodal toplumun sömürü ilişkilerinin dışında değildir. Ancak ‘38’den önceki yaşam tarzında, ilkel komünal sistemin, toplum yaşantısında daha eşitlikçi ve kadına değer veren özellikleri baskındır.

Dersimlilerin kendi yaşam kuralları bulunan, içe kapalı bir toplum olmasında, sarp ve sert coğrafyasının büyük bir etkisi vardır. Bu coğrafya ve doğal sınırlar, “kapılarını”, “dışarıya” kapatıp kendi içinde kendi yaşamını kurması için en uygun koşulları sunmuştur. Bir başka etken ise, halkının niteliğidir. Yavuz Selim’in katliamından kurtulan Alevi direnişçilerin, Şeyh Bedrettin’in komününün imha edilmesi sırasında kaçan köy-

lülerin, Börklüce’nin ordusundan kalan yiğitlerin Dersim yöresine geldiği ve bu korunaklı bölgeye yerleştiği rivayet edilir.

Gerek savaştı kimliği, gerekse kendi topluluğunun özgün kültürü-yaşam tarzı, Dersim halkının bağımlılığa ve köleleşmeye karşı büyük bir direniş göstermesine neden olmuştur. Ve

egemenlerin saldırıları sözkonusu olduğunda, Dersim halkı ezilen-saldırıya uğrayan halkların yanında yer almıştır. Mesela Ermeni katliamı sırasında onbinlerce Ermeni, Dersim köylerine sığınmış ve güvenle saklanmış. Sadece Seyit Rıza’nın koruduğu Ermeni sayısının 15 bin olduğu söylenir. Keza Koçgiri direnişi sonrasında Dersim’e sığınan aşiretler de yine Seyit Rıza’nın ve Dersim aşiretlerinin koruması altına girmişlerdir. Dersimliler, kendilerine sığınanları yüzüstü bırakmamış, devlete teslim etmemişlerdir.

Devletlerin Dersim’e bu kadar öfke duymasının sebebi de budur. Sayısız kez Dersim’e sefer düzenlenmiş, oradaki kurulu düzenin bozularak devlete tabi olması, vergi ve askerlik konusunda devletin kurallarına uyması istenmiştir. Ancak 1937 yılına kadar yapılanların hiçbirisi, başarıya ulaşmamıştır. ‘37 ise, lanetli bir dönüm noktası gibidir.

Nazi yöntemleriyle emperyalist savaşa hazırlık

‘30’ların ikinci yarısından itibaren, bu defa devlet, bütün gücüyle yüklenir Dersim’e. Mutlaka “fethetme”-yoketme kararlılığını taşımaktadır.

Bunun asıl nedeni, **1923 yılındaki kuruluşun ilanından itibaren, devlet sınırları içinde tam hegemonyayı sağlayamamış, iç sorunları bastıramamış olmasıdır. Azınlıklar, genel olarak huzursuz-hoşnutsuzdur yeni devletten.** Dünya genelinde esmekte olan ulusal rüzgarların da etkisiyle, dönem dönem çeşitli ayaklanmalar gündeme gelmektedir. Kürtler, Çerkesler, Ermeniler... Her ulus ya da ulusal azınlık, merkezi yönetimle sorunlar yaşamaktadır. Mesela Kürtler, 1924-38 arasında 17 kez ayaklanırlar; ancak her biri kanla bastırılır. Keza Musul ve Hatay sorunu da devleti fazlasıyla meşgul etmektedir. Dersim de bunların içinde önemli “odak”lardan biridir ve TC’nin bekası için artık yok edilmesi gerekmektedir.

İsmet İnönü’nün sözleri çarpıcıdır ve devletin resmi düşüncesini ifade etmektedir: *“Bu ülkede sadece Türk ulusu etnik ve ırksal haklar talep etme hakkına sahiptir. Başka hiç kimsenin böyle bir hakkı yoktur.”*(Milliyet, 31 Ağustos 1930)

‘37’de bu kadar büyük bir katliam gerçekleştirilmesinin bir nedeni de, yaklaşan II. Emperyalist paylaşım savaşıdır. Savaş, ‘35’lerden itibaren artık kaçınılmaz bir hal almıştır. Resmi olarak 1939’da başlamıştır, ama daha 1934 yılında İtalya Habeşistan’ı (şimdiki Etiyopya), Almanya Çekoslovakya’yı, arkasından Japonya Mançurya’yı işgal ederek savaşın ilk adımlarını atmışlardır. Savaşa girmeye hazırlanan, ya da savaşa girmek zorunda kalacağını düşünen bütün ülkeler, derhal iç temizliğe başlar. Savaşta başarı kazanmanın en önemli koşulu, içerideki sorunları çözmek ve devlete bağlılığı güçlendirmektir çünkü.

Türkiye de savaşa girmeye hazırlanan bir ülkeydi ve tıpkı Almanların Yahudi’leri katlederek savaşa hazırlanması gibi, Türk devleti de kendi içindeki muhalif odakları yok ederek yapıyordu hazırlığını. Türkiye burjuvazisinin isteği, Almanya’nın saflarında savaşa katılmaktı; “temizlik” hareketini da Alman Nazilerinin yöntemiyle gerçek-

14 Ağustos 1938’de Dersim’in Halvori köyünde 217 kişi ölüme götürülürken...

leştirdi.

Dersim katliamı devletin öfkesidir

Buna rağmen, devletin işi hiç de kolay olmadı. 1935 yılında 2884 sayılı “Tunceli Vilayeti’nin idaresi hakkında kanun” çıkartıldı. Kanun, Dersim’in ismini Tunceli olarak değiştiriyor ve halkın yaşamına ilişkin pek çok cezalar-yasaklar içeriyordu. Mesela, bölgeye giriş çıkışların özel izne tabi olması, Dersim çocuklarının ilkokuldan sonra okumasının yasaklanması, bu kanunla konulmuş kurallardı. Yasa ile birlikte, General Abdullah Alpdoğan, geniş askeri, yönetsel ve yargısal yetkilerle, Tunceli valisi olarak atandı. ’36 yılında Dersim’in çeşitli bölgelerinde karakollar inşa edilmeye başlandı.

Bundan sonra Dersim’de baskı ve terör hızla arttı. Kimi zaman “aranıyor” diyerek birisinin evine gidiliyor, ev talan edilip karısına tecavüz ediliyor, arkasından kadın intihar ediyordu. Kimi zaman nedensiz yere hapse atılanlar, işkence görenler oluyordu. Kimi zaman askerler pervasızca bir köye-mezraya giriyor, bir bahaneyle halka falaka çekiyorlardı. Ve elbette, halkın tarihsel birikimleri, gelenekleri, bu durumu sessizce kabullenmeyi engelliyordu. Saldırıları çoğu zaman, yerel-kişisel karşı eylemlerle yanıtlanıyordu.

Bütün bu saldırılara karşı kolektif direnişin örgütlenmesi ise, 1937 yılında gerçekleşti. **Seyit Rıza önderliğinde 7 aşiret, kendilerini korumanın tek yolunun direnmek olduğu konusunda anlaştılar.** Aşiretlerin kendi içlerinde tam bir birlik sağlayamamış olması, en büyük zaaf olarak baştan ellerini zayıf düşürmüştü. Devlet bu avantajını iyi kullandı.

20-21 Mart gecesi, askerin geçişini engellemek amacıyla Harsik Köprüsü’nün yıkılmasıyla direniş patlak verdi. Ordu hemen bütün gücüyle ve General Abdullah Alpdoğan komutasında saldırıya geçti. Atatürk’ün manevi kızı Sabiha Gökçen’in de pilotları arasında bulunduğu 9 savaş uçağı, Dersim’in dağlarını, ovalarını, köylerini bombaladılar. 13 Eylül 37’de Dersim aşiretlerinin yenilmesiyle saldırı sona erdi. 15 Kasım 1937’de direnişin önderi Seyit Rıza ve oğlu ile birlikte 5 kişi idam edildi. Ancak Dersim halkı üzerinde es-tirilen baskı ve terör bitmedi.

11 Haziran 1938’de bu defa Dersim’in boşaltılması için saldırı başlatıldı. 10 Ağustos’a kadar süren yaklaşık iki aylık bu dönem, en büyük kıyımın yaşandığı dönemdir. Köyler, mezralar basıldı. Kaçabilenler dağlara, mağaralara sığındı ve direnişe geçtiler. İhsan Sabri Çağlayangil, anılarında “*Dersimlileri fareler gibi boğdular, gaz kullandılar*” diyor sonradan kaleme aldığı anılarında. Muhsin Batur ise, 1985 yılında yazdığı kitapta, askeri birlikle Dersim sınırlarına gelişlerini anlatıyor ve “*okuyucularımdan özür diliyor ve yaşantımın bu bölümünü anlatmaktan kaçınıyorum*” diyor. Halka yönelik vahşetin anlatılamazlığının ifadesidir bu cümle.

Yakalananlar, bir taraftan en vahşi yöntemlerle katledildi, bir taraftan sürgün edildi. Önce Dersim merkezine, sonra Sivas tren istasyonunun

önüne, arkasından Türkiye’nin en gerici, Sünni-Türk nüfusunun bulunduğu köylere...

Kelimelerle anlatması zor, korkunç bir yürüyüşü bu. **Kadınlara ailelerinin önünde tecavüzler, kız çocuklarının ailelerinden kopartılarak kaçırılması, hamile kadınların bebeklerinin süngüyle çıkartılması, yaşlı erkeklerin başlarına çiviler çakılması, kollardaki boyunlardaki altınları almak için boğazların kesilmesi, rastgele kurşuna dizmeler, uçurumdan aşağı yuvarlamalar, dizginsiz bir terör, dizginsiz bir saldırganlık, bırakın yaşamayı, anlatması-dinlemesi zor bir vahşet... Ve kimyasal silahlar...** Türkiye’de ilk kimyasal silah, Dersim’de, mağaraların içinde saklananların öldürülmesi için kullanılmıştır.

Adeta savaş filmlerindeki bütün sahneler, büyük bir vahşet ve akla gelebilecek en korkunç saldırılar uygulanmıştır Dersim halkının üzerinde. Resmi rakamlara göre 13 bin kişi öldürülmüştür, 1937-38 katliamı sırasında. Ama resmi rakamın bu olması bile, gerçek sayının çok daha fazla olduğunu göstermektedir. Zaten bazı kaynaklarda 85 bine kadar çıkmaktadır rakam. Laç Deresi’nin günlerce kan aktığını, insanların rastgele öldürülerek toplu mezarlara gömüldüğünü, uçurumdan aşağı atılanların hesabının bile tutulmadığını düşünürsek, bu rakam çok da yanlış görünmüyor. **Amaç, Dersim’i yoketmektir; en etkili yolu da Dersimliyi yoketmektir!!!**

Bir yiğit önder; Seyit Rıza

Dersim’le ilgili söylenecek çok söz, anlatacak çok olay var. Ama yaşanan vahşet öylesine büyüktür ki, yaşayanlar, hatırlamak bile istememektedirler o günleri. Ancak kimsenin unutmadığı-unutturmamak için dilden dile, nesilden nesile anlattığı anlar da vardır. Bunların hepsi direnişe ve kahramanlıklara dairdir. Çünkü **katliam kadar, büyük direnişlerin, karışıkoyuşların, kahramanlıkların da en görkemlileri yaşanmıştır bu bir buçuk yıl boyunca.** Yiğitliği ile nam salmış Dersim’lilerin, kolayca teslim olmaları mümkün değildir. Ve anlatılan hikayelerin her biri, bir destan niteliğindedir.

Bu destanların içinde kadın direnişçiler de vardır ve Dersim kültürünün yapısı gereği, bunlar arka saflarda değildirler. Mesela Alişer ile karısı Zarife’nin hikayesi bunlardan biridir. Keza, **1938’de Dersim tamamen boşaltılmış ve 1938-48 arası “yasak bölge” olarak ilan edilmiştir; ama dağlardaki gerilla direnişleri bu süre boyunca kesintisiz sürmüştür.**

Seyit Rıza’nın yakalanışı ve ölümü de böylesi yiğitlik menkıbelerinden biridir. Direnişin yenilgiye uğramasının arkasından, devlet pazarlık yapmak üzere Seyit Rıza’yı Erzincan’a görüşmeye çağırır. Araya girenler, “halka zarar gelmesini önlemek” adına Seyit Rıza’yı ikna ederler. Ama bu bir tuzaktır ve 15 Eylül 1937 günü Erzincan’a gelen Seyit Rıza tutuklanır.

Mahkeme, İstiklal Mahkemesi’dir ve yargılama göstermelik, karar bellidir. Mesela yasalara göre 60 yaşın üstünde ve 17 yaşın altındakiler idam edilemez. Seyit Rıza’nın yaşı 80’e yakındır, onunla birlikte yakalanan oğlunun yaşı ise, 15. Mazgirt Muhundu nahiyesinden Babamansurlu Seyit Hüseyin tanık olarak gelir ve Seyit Rıza’nın yaşının 60 olduğunu iddia ederek yemin eder. Mahkeme Seyit Rıza’ya “*ne diyorsun*” diye sorar. Seyit Rıza, mahkemenin amacını bilir. “*Böyle ri-yakarlığa ne lüzum var. Benim büyük oğlum Baba’dan dört yaş küçük olan bu adam, benim yaşıma ilişkin tanıklık yapabiliyorsa, bir diyeceğim yoktur*” der. Onun yaşını küçültür, oğlunun yaşını büyütürler ve ikisi için de idam kararı çıkarırlar. Mahkeme göstermelik duruşmalarla alelacele

bitirilir.

İdamı, 18 Kasım günü sabaha karşı, Erzincan’ın Buğday Meydanı’nda gerçekleştirilir. 18 Kasım günü Atatürk Erzincan’a gelecektir. Bu haber üzerine Erzincan’da binlerce kişi toplanır; Atatürk’ü görmek, Seyit Rıza için af istemek amacıyla gelmişlerdir. Çare bulunur: Atatürk’ün geleceği gün, birkaç saat önceden gizlice idamlar gerçekleştirilir.

Meydanda darağaçları kurular, arabaların farlarıyla aydınlatma yapılır. Seyit Rıza’nın en küçük oğlu Reşik Hüseyin, Şihanlı aşiret reisi Seyd Hüseyin, Yusufan aşiret reisi Kamer’in oğlu Fındık, Demenan aşiret reisi Cebrail’in oğlu Hasan, Kureyşan aşiret reisi Ülkiye’nin oğlu Hasan ve Mirza Ali’nin oğlu Ali ile birlikte idam edilirler.

Alana getirilen Seyit Rıza, idam edileceğini anlar. **Son dileği oğlundan önce asılmaktır. Ama bu son istek de ona çok görülür, önce oğlunu asarlar. Sonra Seyit Rıza’yı meydana çıkartırlar. Meydan boştur; ama sanki binlerce kişiye konuşuyormuşçasına yüksek sesle yapar son konuşmasını:**

“Evladı Kerbelayme, begunayme, aybo, zulümo, cinayeto. (Kerbela soyundanız, hatasız, ayıptır, zulümdür, cinayettir.) Ben senin yalan ve hilelerinle baş edemedim, bu bana dert oldu. Ben de senin önünde çökmedim, bu da sana dert olsun.”

Seyit Rıza bu sözleri söyledikten sonra kendisini asmak üzere bekleyen çingeneyi kenara iter, ipi boynuna geçirir ve sandalyeye tekme vurur.

* * *

Burada anlattıklarımızın bir kısmı, uzun bir dönem Dışişleri Bakanlığı da yapmış ve Dersim katliamı sırasında orada görevli bulunan İhsan Sabri Çağlayangil’in anılarında geçmektedir. Bir kısmı ise, Dersim üzerine araştırma yapanların ortaya çıkardığı belgelerdir. Buna rağmen Dersim’le ilgili ortaya dökülenler, son derece sınırlıdır. Ve bugüne kadar bunların çoğu gizli kalmış, duyulmamıştır.

Bugün Erdoğan açıkladığı belge ve göstermelik özü, Dersimlilerle CHP arasına bir kama sokmak istemiş; arkasından AKP milletvekili Mehmet Metiner’e, “*Mehmetçğim, sen de artık bu konuyu daha fazla uzatma*” diyerek, konunun daha fazla gündemde kalmasını istemediklerini de göstermiştir. Ancak konu öylesine derin ve öylesine sarsıcıdır ki, tartışmayı istedikleri zaman başlatıp istediklerinde bitirmeleri mümkün değildir. Mesela Sabiha Gökçen Havaalanı’nın isminin değiştirilmesi gündeme geliyorsa, o zaman Sabiha Gökçen’den çok daha büyük sorumluluk sahibi olan Atatürk’ün, İsmet İnönü’nün, Celal Bayar’ın, Fevzi Çakmak’ın isimlerinin okullardan, caddelerden, mahallelerden silinmesi tartışması da gündeme gelebilir. Dersim katliamının tartışılması, azınlık ulus ve azınlık mezhebe dönük her türlü saldırı ve hak gaspının sorgulanmasına yolaçabilir. Zaten bugün toplumun bütün kesimlerinde, televizyon kanallarında ve gazetelerde yürütülen tartışma ve sorgulamalar bunun göstergesidir.

CHP milletvekili Hüseyin Aygün’ün, arkasından AKP milletvekili Mehmet Metiner’in sözleriyle “Pandora’nın kutusu” bir kere açılmıştır. AKP, CHP’nin ve Atatürk’ün durumunu tartışmalı hale getirmek için bir atak yapmış, ancak tartışmalar onların hesaplarının çok ötesine geçmiştir.

Dersim’in acıları ve Dersim’in direnişi üzerinden herkes kendine kazanç sağlamaya çalışmaktadır. Dersimliler ise, bütün bu hesapları boşa çıkartacak, bir geleneğe ve kültüre sahiptir. “Ben de sana boyun eğmedim, bu da sana dert olsun” diyen Seyit Rıza’nın son sözleri bu kültürün sembolüdür.

O, "Stalin Mehmet"ti!

İsmail Cüneyt, (Stalin Mehmet) Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olarak doğdu. Lise çağlarında devrimci düşüncelere ilgi duymaya başladı. 12 Mart 1971 darbesi gerçekleştiğinde lisedeydi ve tek başına kalmasına rağmen devrimci çalışmalarını aralıksız sürdürdü. '73 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne girdi. Kararlılığı ve militanlığı ile faşizme karşı mücadelede öne çıktı, sivil faşistlerin ve devletin boz hedefi haline geldi.

Sezai Ekinci ile Hacettepe'deki bu anti-faşist mücadele içinde tanıştılar. Bu yıllardaki beraberlik, daha sonraki devrim ve sosyalizm mücadelesinde hep sürdü.

'75 yılında profesyonel devrimciliğe karar verdi ve üniversiteyi bırakarak İstanbul'a geldi. Proletaryanın yoğun olduğu Kartal bölgesini seçti. Merdiven altında bir ev tutmuşlardı. Buraya 'sırça köşk' adını koydular. Bir iş bulup çalışmaya başladı. Kısa süre içinde işçi ve emekçilerle bağlarını geliştirdi, örgütlendi.

İsmail Cüneyt, örgütsel önderliğin siyasi bir perspektifle yürütülmesi gerektiğini kavramıştı. ML klasikleri yalnızca okumakla kalmaz, onları en iyi şekilde inceler ve tartışırdı. ÜDT'ye (Üç Dünya Teorisi) karşı devrimci bir muhalefet oluştuğunda, o safını belirlemekte gecikmedi. "Kahrolsun Uluslararası Sağ Oportünizm" sloganını, ilk patlatan da O oldu. '77 1 Mayıs'ta "devrimci muhalefet" olarak THKO'dan ayrıldılar.

Ardından Adana İl Komitesi'nde görev aldı. Adana'da ihtilalci komünist örgütlenmenin temellerinin atılmasında onun çok önemli bir yeri vardır. Militan, ilkeli ve uzlaşmaz yapısıyla Adana'nın anti-faşist gençlerine, işçi ve emekçilerine örnek oldu. Onların içinden sağlam kadrolar yetiştirdi ve Adana'yı örgütün "kadro kaynağı" haline getirdi. Adana'nın "Yılmaz abisi" olarak onu tanıyan herkeste derin izler bıraktı.

O dönemde saflara katılan gençlerden biri, yıllar sonra İsmail Cüneyt'le ilgili bir anısını şöyle anlatıyor:

"Dolmuşla caddeden geçiyordum, kalabalık bir grubun kavga ettiğini gördüm, dikkat kesildiğimde aralarında İsmail Cüneyt'i fark ettim ve hemen dolmuştan inip kavganın içine daldım. Bir grup faşisti döverek kovalamayı başardık. Sonra İsmail Cüneyt'e 'abi senin ne işin var burada, ya başına bir şey gelseydi' dedim. O ise, 'bizim her yerde olmamız lazım, ben kavganın içinde olmasaydım, sen koşup gelir miydin' dedi. Onun için kaygılanmışım ama haklıydı. Bizlerin militan ve gözü kara yetişmesinde İsmail Cüneyt'in çok büyük rolü vardır. İyi özelliklerimizin hepsini onlara borçluyuz."

İsmail CÜNEYT

GRANİT

*Taş haline gelmiş damarlarım
Atomların bir kaya içinde sıkıştırılmış
Sıcaktım bir çağda
Donmuşum şimdi
Sertleşmişim
Hiçbir güneş eritemez beni
Hiçbir soğuk çatlatamaz
Delemezler zırhımı öyle kolay kolay
Kaldıraçlar oynatamaz beni yerimden
Kayayım ben
GRANİT*

*Ama istekliyim tüm koşullara
Yeşermek dilerim ormanlar gibi
Kuzey ışıkları gibi yanmak alev alev
Ya da ateşten yazılarla ışıldamak göklerde
Devinmek
Zaman ve sonsuzluk arasında
Kayayım ben
GRANİT*

Emler Diktonius (İsveç şairi)

19 Şubat 1979'da TİKB'nin kurucu kongresi niteliğindeki İMT'ye (İleri Militanlar Toplantısı) bu sorumlulukla katıldı İsmail Cüneyt ve o toplantıda "buradan mutlaka bir örgüt çıkacak" diyerek, belirleyici bir rol oynadı. Kararlı tutumu ve önder özellikleri ile MK'ya seçilen en genç üye oldu. Örgütün ideolojik, siyasi, örgütsel inşasına önemli katkılar yaptı.

12 Eylül'ün karanlık günlerinde ise, daha da

çelikleşti. Her köşe başında bir tuzağın kurulduğu o günlerde, durmak bilmeden çalışan, hızla boşlukları dolduran bir önder oldu. Kendini sürekli geliştirmenin, örgütün ihtiyacı neredeyse orada olmanın ve ona uygun donanmanın simgesi haline geldi.

Ona yoldaşları "Stalin Mehmet" adını vermişti. Stalin'in Rusça kelime anlamı "çelik"tir. Stalin'e de bu isim, çelik gibi bir iradeye, uzlaşmaz bir kişiliğe sahip olmasından dolayı verilmiştir. İsmail Cüneyt'i de "Stalin" yapan bu yönleriydi. Bir de Stalin'e benzeyen gür bıyıkları vardı. Örgüt içinde kullandığı ilk isim Mehmet olunca, adı "Stalin Mehmet" kaldı. O, kendi adını unutmuştu. Örgüt içinde de gerçek adını bilen çok sınırlı kişi vardı. O yüzden işkenceci cellatlar, onu her yerde ararken, gerçek adını bir türlü öğrenemediler. Ta ki yoldaşları ölümünden sonra bir bildiriyle açıklayana dek...

İsmail Cüneyt, 21 Aralık'ta İstanbul'da işkenceci katillerin eline geçti. Ve aynı gün Gayrettepe 1. Şube bodrumunda kurşuna dizildi. İşkenceci katiller, onu en son Sefaköy direnişinden biliyorlardı. 24 Mart 1983 günü, İsmail Cüneyt, Mehmet Ali Doğan ve Aslan Tel, Sefaköy'de kuşatıldıkları bir evde, biri komiser, üç polisi öldürmüşlerdi. Mehmet Ali Doğan ve Aslan Tel'in şehit düştüğü bu baskında, İsmail Cüneyt polis çemberini yarak kurtulmayı başarmıştı. İşkenceci katiller, o günün intikamını almak için onu buldıkları anda katlettiler.

Ölümünün ardından Tercüman gazetesi yazarlarından Ergün Göze "Stalin Mehmet" başlıklı bir yazı kaleme aldı. "Stalin nere, Mehmet nere" diyerek... Onun gözünde Stalin, Rus bir caniydi. Mehmet ise Türk'tü, bu toprakların çocuğuydu ve bu ülkede en sık konulan isimdi. Nasıl bir araya gelmişlerdi! Bölgesine şaşkınlığını ifade ediyordu faşist pazar. Ve tüm karşı-devrimciler gibi Stalin isminden ne kadar ürktüğünü ortaya kouyordu.

Bizim "Stalin"imiz de aynı şekilde ürktü tüm karşı-devrimcileri, işkencecileri, hainleri... Stalin, ezilen halkların, devrimcilerin, yüreği emekten yana olanların gözünde, faşizme karşı direnişin ve sosyalist inşanın simgesi ise; Stalin Mehmet de, bizim gözümüzde her tür yozluğa ve çürümeye karşı uzlaşmazlığın, ML sağlamlığının, kararlılığın, kendini örgütün ihtiyaçlarına göre yenilemenin, örgüt adamlığının simgesi oldu. O yüzden de Stalin ismi, onunla özdeşleşti ve kendi isminin önüne geçti.

Stalin Mehmet, ihtilalci komünistlerin mücadelesinde örnek aldığı bir önder olarak her zaman yaşayacak! Yozluğa, çürümeye, uzlaşmacılığa karşı devrimci kararlılığın ve sağlamlığın sembolü olarak yol göstermeye devam edecek...

Alaattin Karadağ anıldı

19 Kasım 2009'da Esenyurt'ta katledilen TKİP militanı Alaattin Karadağ, ölümünün 2. yıldönümünde yapılan eylemler ve etkinliklerle anıldı.

BDSP tarafından Esenyurt'ta, vurulduğu yerde bir anma etkinliği düzenlendi. 19 Kasım'da saat 18.00'de Esenyurt Depo durağında toplanan kitle, yoğun bir polis ablukası altında kararlı ve net bir tavırla anmayı gerçekleştirdi. "Alaattin Karadağ yoldaş ölümsüzdür! Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmezdir!" pankartının açıldığı eylemde, "Alaattin Karadağ ölümsüzdür", "Katil devlet hesap verecek", "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz", "Yaşasın devrim ve sosyalizm", "Faşizmi döktüğü kanda boğacağız" sloganları atıldı.

Yürüyüş başlangıcında kamerayla provokatif bir biçimde çekim yapan sivil polis, uyarılmasına rağmen çekime devam edince, kitle tepki gösterdi. Bunun üzerine kitleye biber gazı sıkıldı. Ancak kitle kararlı bir şekilde eyleme devam etti. Pencerelerden ve balkonlardan insanların alkışlarıyla destek verdiği ve ajitasyon konuşmalarını dikkatle dinlediği gözlemlendi. Depo Caddesi boyunca devam eden yürüyüş, Alaattin Karadağ'ın vurulduğu yere kadar devam etti.

Alaattin Karadağ'ın resimleri ve kızıl flamalarla süslenen noktada anma, saygı duruşuyla başladı. Saygı duruşunun ardından BDSP adına yapılan konuşmada Alaattin Karadağ'ın bıraktığı kavgayı sonuna kadar götürme sözü verildi. ÇHD adına yapılan konuşmalarda dava süreci anlatılırken, okunan şiirler ve marşların ardından anma bitirildi. Çevik kuvvet ve toma araçları sokağın girişini kapattı, ama buna rağmen anma öfkeli bir şekilde yapıldı. Anmaya Proleter Devrimci Duruş, DHF, EHP ve Halkevleri de destek verdi.

Alaattin Karadağ için ayrıca İzmir'de ve Hatay'da mezarı başında anmalar yapıldı.

Bir hasta tutsak daha katledildi

Ümraniye Hapishanesi'nde hastalanan ve kan kusan Avni Karabulut, 18 Kasım gecesi hayatını kaybetti. 16 Kasım'da hastaneye sevk edilmek için savcılığa dilekçe veren Karabulut "iki gündür kan kusmaktayım" dedi ve savcılık 18 Kasım'da Karabulut'u Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk etti. Ancak hastane "durumu acil değildir" diyerek geri gönderdi, aynı gece ise Karabulut yaşamını yitirdi.

Ailesi ve avukatları İHD'de 27 Kasım'da yaptıkları açıklamayla, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladılar.

19 Aralık 2000- Cezaevleri katliamı

19 Aralık 2000 tarihinde Türkiye'deki tüm cezaevlerine, binlerce asker, onbinlerce mermi ve binlerce gazbombası ile bir saldırı gerçekleştiren devlet 28 devrimci tutsağı katletti. "Hayata Dönüş" operasyonu adı verilen bu katliamın gerçek adının "Tufan" olduğu, mahkeme sürecinde ortaya çıktı.

Katliam sırasında sürmekte olan ÖO direnişinde 122 devrimci şehit düştü.

BİZ KAZANACAĞIZ! DEVRİM KAZANACAK!

Silahları, copları, gaz-ses-yangın bombalarıyla geldiler. Her şeyleri vardı. Hayvani sesleri, insana benzemeyen yüzleri, serseri postalları, kurşunları, kalkanları, bilumum savaş aletleri... Deprem çadırlarının soğukluğu pahasına; yoksul sofraların iyice yoksulluğu pahasına; hastane kuyruklarındaki ölümler pahasına; milyarlar harcadıkları savaş aletleriyle geldiler.

Her şeyleri vardı, ama yüreklerinin üzerine çelik yeleklerini giyip gelmişlerdi. Çıplak göğüslerini kurşunlara açacak cesaretleri yoktu örneğin. Gerekliğinde ölmesini bilecek güçleri yoktu. Şairin dediği gibi:

"Elleri el değildi, eli andırıyordu

Gözleri göz gibiydi, bakışsızdılar

Göğüse benzer bir kafesti taşıdıkları

içinde yürek yoktu...

Çirkindiler, korkaktılar, yarinsızdılar..."

Yarına saldırdılar. Hedeflenen, yalnızca tutsakları hücrelere koymak değildi. Devrimciliğe, devrimci değerlere, devrimci mücadele ve örgüt biçimlerine, insan onuruna saldırdılar. Korkuya karşı cesarete; umutsuzluğa karşı umuda; susmaya karşı haykırmaya ve gelecek düşüncesine saldırdılar.

Tep tip bir yaşam, düşünmeyen beyinler, görmeyen gözler yaratmaktı amaçları. Toplumsal bir hücre, toplumsal bir yalnızlık duygusu...

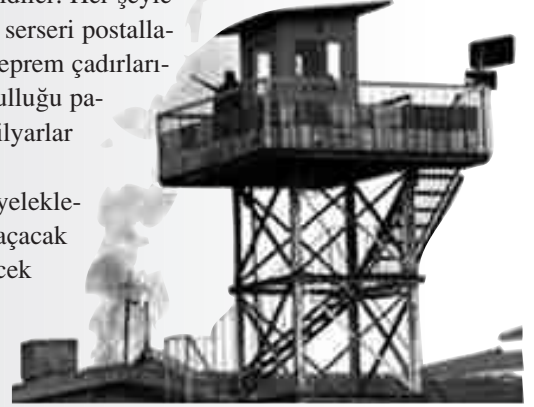
Başaramayacaklar! Bu yoksulluk ve zulüm tufanı sürdüğü müddetçe bu topraklardan direnci de, haykırmayı da söylemeyecekler! Ne Hitler'in vahşeti, ne 12 Eylül karanlığı, ne de en gelişmiş baskı yöntemleri... Sınıfın ve emekçi halkın yenilmezliği karşısında hiçbirinin hükmü sökmeydi. Bu gücü hapsedmek için diktikleri bütün duvarlar, bir direniş kalesine çevrildi. Nice yiğit devrimcinin, komünistin, onurlu insanın canı pahasına devrildi karanlıklar... Her biri, şiirlerle, türkülerle, marşlarla dilimize yerleştiler, ölümsüzleştiler...

Daha çok bedel ödeyeceğiz, daha büyük sınamalardan, daha büyük kavgalardan geçeceğiz. Büyük sevinçler için, büyük acılar çekeceğiz. Ve büyük günler için büyük dövüşeceğiz... "Eski"lerin, hataların, yetmezliklerin üzerine büyük adımlarla yürüyeceğiz...

"Bizimkiler"de öldüremedikleri güç, tam da burada saklı. Tam da bundan dolayı yenilmez ve ölümsüz bir direnişin tam ortasına koyuyoruz kendimizi. Yarın bu direnişler, bu acılar ve bu bedeller de türkülenecek, kavgaya andı olacak.

Biz Kazanacağız... Devrim Kazanacak...

(TİKB(B) davası tutsakların 19 Aralık katliamından sonra kaleme aldıkları yazıdan kısaltılarak alınmıştır.)

FARC lideri Cano katledildi

Latin Amerika'da silahlı mücadeleyi yıllardır sürdüren en önemli örgütlerden FARC'ın (Kolombiya Silahlı Devrimci Güçleri) lideri Alfonso Cano, 4 Kasım'da Kolombiya ordusu tarafından katledildi.

1960'lı yıllarda öğrenci hareketinin liderlerinden olan Cano, 1964'ten itibaren örgütün içinde yer alıyordu. FARC'ın kurucusu Manuel Marulanda'nın 2008'de kalp kriziyle hayatını kaybetmesinden sonra, örgütün liderliğini üstlendi.

Ölümünün ardından Kolombiya egemen sınıfları, zafer naraları attılar ve FARC'ı bir kez daha silahları bırakmaya çağırdılar. Bunun üzerine bir açıklama yayınlayan FARC, "yoldaş komutan Alfonso Cano'nun kavgada düşmesi, sadece diz çökerek yaşamaktan- sa ayakta ölmeyi yeğleyen Kolombiya halkının ölümsüz direnişini göstermektedir" denildi. Ve devamında şöyle dediler: "Kolombiya'nın ezilenleri ve sömürülenleri kaybettikleri bir lider içi ilk kez gözyaşı dökmüyorlar. Ve zaferi elde etmek için inanç ve cesaretle mücadele etmeye devam edecekler. Kolombiya'da barış, ayaklanmayı doğuran nedenler ortadan kaldırılmadan ve gerillanın silahsızlandırılmasıyla hiçbir şekilde gelemez" Conu'nun katledilmesiyle barış ve uzlaşma politikalarının yenilgiye uğradığını belirttikten sonra, "Cano anılarımızda yaşayacak" dediler.

☆ 1 Aralık 1934- Kirov öldürüldü

Sovyetler Birliği'ni içeriden yıkmak amacıyla emperyalistlerle işbirliği yapan Troçkist karşıdevrimci örgütlenmeler, SBKP MK üyesi Kirov'u suikastla öldürdüler.

☆ 1 Aralık 1989- Basın Yayın işgali

12 Eylül döneminden sonra ilk öğrenci işgali, sivil faşistlerin saldırısı üzerine, İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda gerçekleşti. Aralarında 1993 Ekim'inde şehit düşen "Genç Komünar" Nilgün Gök'ün de bulunduğu yüzlerce devrimci-demokrat öğrencinin katıldığı işgal, saatlerce sürdü. Polisin işgali kırma girişimi büyük bir direnişle karşılandı. İşgale katılan öğrencilerin büyük bir kısmı tutuklandı. Öğrenciler, şubede, mahkemede, her aşamada direnişçi bir tutum sergilediler, eylemlerini savundular. Bu eylem, '80 sonrası öğrenci gençliğin mücadelesinde kilometre taşlarından biri oldu, daha sonraki işgallerin önünü açtı.

☆ 5 Aralık 1936-Sovyet anayasası kabul edildi.

6 Şubat 1935 yılında alınan bir kararla "anayasa komisyonu" oluşturuldu. Bu komisyon bir yıl süreyle o güne dek oluşan anayasaların bütün tarihi biçimlerini inceledi. Bu incelemenin ardından hazırlanan taslak 6 milyon adet basılarak halka dağıtıldı. 36 milyon kişinin katıldığı, 527 bin toplantıda tartışıldı. Ayrıca gazetelere halkın bu konuda gönderdiği mektuplar okundu. Toplam 154 bin değişiklik teklifi yapıldı. Bütün bu hazırlık sürecinin ardından, yapılan itirazlar ve öneriler dikkate alınarak, son değişiklikler de yapıldıktan sonra, yeni anayasa kabul edildi.

☆ 7 Aralık 1993-Abidin Dino Öldü

23 Mart 1913 günü İstanbul'da doğan Abidin Dino,

karikatür ve resim alanının da kendini geliştirdi. Nazım Hikmet'in kitaplarına kapak çizimleri yaptı. Bu alanda daha da yetkinleşmek için Sovyetler Birliği'ne gitti ve orada 3 yıl kaldı. 1941'de arkadaşlarıyla Yeniler grubunu oluşturdu. 1941 yılında açtığı sergiden dolayı sürgün cezası aldı. Sürgün cezasının kalkmasının ardından 1952'de Paris'e yerleşti. 7 Aralık 1993'te Paris'te yaşamını yitirdi. Abidin Dino, eserleri ve Nazım Hikmet'in "Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin" dizeleleriyle ölümsüzleşti.

☆ 9 Aralık 1987-Filistin İntifadası Başladı

9 gencin İsraililer tarafından katledilmesiyle başlayan intifada, Filistin direnişi için yeni bir aşamayı ifade ediyordu. İntifadada çocuklar ve gençler öne çıktı. "Taş generalleri" İsrail tanklarına karşı, direnişin simgesi oldular. Ancak FKÖ'nün girdiği açmazlar nedeniyle, 1993'lere gelindiğinde intifada "barış" söylemlerinin gölgesinde erimeye yüz tuttu. Buna karşın Filistin halkının mücadelesi, değişik araç ve yöntemlerle devam etti, ediyor. Önderliklerinin yaşadığı tıkanmaya rağmen, her dönem, ellerinde taşlar, silahlarla, tankların silahların karşına atılmaktan geri durmuyorlar.

☆ 9 Aralık 1885-İspanyol kadın komünist Dolares İbarruri doğdu.

İspanya iç savaşı sırasında işçileri ve emekçileri direnişe çağıran radyodaki sesiyle tanınan İbarruri, "Diz Çöke-rek Yaşamaktansa Ayakta Ölmek Yeğdir. No Pasaran!" diyordu. Onun sesinden yükselen bu sözler, İspanya iç savaşı ve faşizme karşı verilen savaşın sloganı oldu.

24 Aralık 1978-Maraş Katliamı

19 Aralık'ta Maraş'ta bir sinemaya bomba atılmıştır. Bu bombayı sonradan ismini değiştirip MHP'den milletvekili olan Ökkeş Kenger, provokasyon yaratmak amacıyla atmıştır. Ama bu yıllar sonra ortaya çıkacaktır.

Bombanın patlamasının ardından sivil faşistler, bombayı komünistlerin attığını ileri sürerler. 21 Aralık'ta iki demokrat öğretmen silahla vurularak öldürülür. Sonrasında cenazeye katılanların camiye ateşe verdikleri söylentisini çıkararak, Sünni mahallelerde oturanları, alevi mahallelerine doğru yönlendirirler. Daha önceden Alevilerin oturdukları evler boyalarla da işaretlenmiştir. Nazi Almanyası'ndan alınan bu yöntemler, katliam önceden planlandığının göstergesidir. Olaylar sırasında hiçbir önlem almaz devlet. O dönemki Maraş Emniyet Müdürü ise, eski İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'dur.

Yapılan katliamda resmi sonuçlara göre 105 kişi ölür, 176 kişi yaralanır, 210 ev ve 70 işyeri tahrip edilir. Ancak ölü sayısının 500'ü aştığı ve katliam sırasında devlet destekli sivil faşistlerin kadınlara tecavüz ettikleri daha sonraki tanık anlatımlarından ortaya çıkacaktır.

Maraş Katliamı, devlet eliyle gerçekleştirilen örgütlü bir katliamdır. Günler boyunca sivil faşistleri engellemek için devletin kolluk güçlerinin herhangi bir müdahalesi olmaz. Sonrasında da katliamın üzerini örtmek için birçok yöntem kullanılmıştır.

Katliamı gerçekleştiren MHP'li sivil faşistler, ya serbest bırakılır, ya cezaevinden kaçırılır veya da az cezalarla sıyrılırlar. 1991'e kadar süren yargılamalarda toplam 804 kişi yargılanmış, sonrasında kimisi "devlet kadrosu" olarak ülke dışı ve içindeki diğer katliamlarda görevlendirilmiştir.

Maraş, kitle hareketinin yüksek olduğu bir dönemde gerçekleştirildi ve daha sonraki süreçlerde yaşanacak Çorum, Malatya gibi katliamların ilkiydi. Ayrıca siyasi ve hukuki açıdan devlet kendini güvenceye almak için, sıkıyönetim ilan etti. 12 Eylül'e giden yolların döşenmesiydi bu aynı zamanda.

☆ 10 Aralık- Dünya insan hakları günü

☆ 13 Aralık 1980- Erdal Eren idam edildi.

Erdal Eren, 12 Eylül askeri faşist cuntanın Necdet Adalı ve Serdar Soyergin'den sonra asılan devrimci tutsaktır. O, henüz 18 yaşını doldurmadığı halde ve cunta öncesi idam kararının bozulması için yürütülen yoğun propagandaya rağmen asıldı. Erdal da, kendinden önce darağacına çıkan Denizler, Necdetler gibi başı dik biçimde, sloganlarla çıktı ve bir devrimciye yaraşır şekilde şehit düştü.

☆ 16 Aralık 1933-Dimitrov'un savunması

Bulgaristan Komünist Partisi'nin sekreteri olan George Dimitrov, bir provokasyon olan Alman Parlamentosu Reichstag yangını üzerinden tutuklandı. Dimitrov'un tutuklanması, tüm dünyada büyük protestolara yol açtı. Dimitrov da çıkartıldığı mahkemede, yaptığı savunma ile Alman faşizmini yargıladı. Onun bu savunması, tüm komünist ve devrimcilere örnek oldu, "yargılayan savunma" geleneğini başlattı.

İhtilalci Komünistlerin Aralık Şehitleri

9 Aralık 1979-Hamit Tekin

15-16 Haziran direnişi dahil, işçi direnişlerinin önderleri arasında yer alan Hamido, Halkın Kurtuluşu revizyonistleri tarafından katledildi.

11 Aralık 1980-Metin Aydın

Bir eylem hazırlığı sırasında polisle girdiği çatışmada, Adana Kiremithane mahallesinde şehit düştü. 12 Eylül'ü "çivi çiviye söker" diyerek karşılayan ve İstanbul Bağcılar'da direniş destanı yazarak ölümsüzleşen Osman Yaşar Yol-daşcan'ın şehit düşmesinin arkasından "Adana'nın Osman'ı ben olacağım" demişti. Ve birkaç ay sonra, onun gibi çatışarak şehit düştü.

21 Aralık 1983-İsmail Cüneyt

YÜKSELEN “İMPARATOR”; ÇİN

Tarım üretimin, teknik yenilik ve hayat standartının gelişkinliği açısından, 1600'lere kadar, dünya genelinde, Çin'in başı çekmekte olduğu bilinmektedir. Feodal ortaçağ karanlığını yaşayan, bir taraftan engizasyon işkenceleri, diğer taraftan veba salgını ile boğulmakta olan Avrupa, kağıttan baruta kadar pek çok bilimsel gelişmeyi Çinlilerden almışlardır. Avrupa'nın “cahiliye” devri, Çin'de büyük bilimsel gelişmelerin olduğu bir döneme denk düşmektedir. Ve Avrupa bu gelişmeler, ancak Haçlı seferleri ile Ortadoğu'ya uzandığı yıllarda tanık olabilmiştir. Çin tarihinde, parçalanma dönemleri de vardır, ama Çin İmparatorluğu kültürüne damgasını vuran, birleşme ve genişleme dönemleridir. Genel olarak kendine yeterli, yalıtılmış ve güçlü bir örgütlülüğe sahip imparatorluk sistemleri kurmayı başarmıştır.

Güçlü tarihsel birikim

Çin, ikibin yıldan fazla köklü bir tarihe sahip bir ülkedir. Ve dünya tarihinde istisnai bir durum olarak, tarihinin büyük bir kısmında tek bir devlet olarak kalmayı başarmıştır. Daha MÖ 220 yılına kadar, var olan 7 devlet, “Çin İmparatorluğu” çatısı altında birleştirilmiş ve Çin'i, sınırların ötesindeki “barbar dünya”dan korumak için Kuzey Çin'de Çin Seddi'nin inşası başlatılmıştı.

“Orta Krallık” ismiyle anılan Çin, kurulduğu günden itibaren, bilim ve teknolojiye, üretimin gelişkinliğinde, nüfusun büyüklüğünde, kültürel zenginliğinde, büyük bir üstünlük ve gurur kaynağı olarak şekillendirilmişti. Bu sadece devletin ve egemen sınıfların taşıdığı bir duygu değildi; Çinli kitleler de bu “üstünlük” duygusuyla şekillendirilmiş ve tıpkı tarihteki diğer imparatorluklarda olduğu gibi “Çinli olmak” başlı başına bir gurur vesilesi olarak algılanmıştı.

1949'da ÇKP (Çin Komünist Partisi) önderliğinde gerçekleşen Çin devrimi sonrasında, federasyon, hatta özerk yönetimlerin bile kurulmamış olmasının bununla bağı vardır. Yanı sıra Çin'in ‘kapalı bir toplum’ olarak dışındaki gelişmelerden daha az etkilenmesinin de rolü olabilir. Sonuçta Çin'de de farklı ulusal azınlıklar olmasına rağmen, yüz yıllardır aynı imparatorluk çatısı altında bulunmaları ve o kesitte taleplerinin çakışması, devrim sonrasında da tek bir devlet olarak kalmalarını sağlamıştır ve bu durum pek bir sorun da yaratmamıştır. (Uygur Türkleri'nin yaşadığı Sincan bölgesini dışında tutmak ve ayrıca ele almak gerekir)

Dünyada tarım üretimin, teknik yenilik ve hayat standartının gelişkinliği açı-

sından, 1600'lere kadar, dünya genelinde, Çin'in başı çekmekte olduğu bilinmektedir. Feodal ortaçağ karanlığını yaşayan, bir taraftan engizasyon işkenceleri, diğer taraftan veba salgını ile boğulmakta olan Avrupa, kağıttan baruta kadar pek çok bilimsel gelişmeyi Çinlilerden almışlardır. Avrupa'nın “cahiliye” devri, Çin'de büyük bilimsel gelişmelerin olduğu bir döneme denk düşmektedir. Ve Avrupa bu gelişmelere, ancak Haçlı seferleri ile Ortadoğu'ya uzandığı yıllarda tanık olabilmiştir.

Çin tarihinde, parçalanma dönemleri de vardır, ama Çin İmparatorluğu kültürüne damgasını vuran, birleşme ve genişleme dönemleridir. Genel olarak kendine yeterli, yalıtılmış ve güçlü bir örgütlülüğe sahip imparatorluk sistemleri kurmayı başarmıştır. Çin İmparatorluğu, 1500'lerde, toprak büyüklüğü, nüfus, toplam zenginlik, üretim gücü ve devletin harekete geçme kapasitesi bakımından, herhangi bir Avrupa devletinden çok daha ilerideydi.

Tarihin büyük bir bölümünde Çin devleti, bugünkü Rus Uzakdoğusu'ndan Sibirya'nın güneyine ve Baykal Gölü boyunca bugünkü Kazakistan'a, güneyde Hint Okyanusu'na, doğuda ise Laos'a ve Kuzey Vietnam'a kadar uzanıyordu. Bugünkü Kore, Vietnam, Tayland, Burma ve Nepal, Bangladeş'in bir kısmı ve tüm Moğolistan da bu sınırlar içinde kalıyordu. Bu geniş bölgede 300 milyondan fazla insan yaşıyordu. Ve Çin İmparatorluğu, tıpkı Roma İmparatorluğunda olduğu gibi, karmaşık bir maliye, ekonomi, eğitim ve güvenlik örgütlenmesi kurarak bu geniş bölgede merkezi otorite ve denetimi sağlıyordu. İmparatorluk, bağımlı-sömürge devletler ve tebaalarla çevreleniyordu. Bunlar ya bir bi-

çimde Çin'in kontrolü altındaydı, ya da Çin'e vergi ödüyordu. Çin imparatorları, Kore, Japonya, Vietnam, Laos ve Burma'nın idarecilerine siyasal meşruiyet ve koruma sağlayarak imparatorluk unvanları bahşediyorlardı. Bu sömürge devletler, Çin'e bağlı kalıyor, karşılığında da Çin imparatoru kendilerini başka ülkelere saldırılarından koruyor ve ödüllendiriyordu.

Çin'in ekonomik gücü, imparatorluğun en büyük üstünlüğüydü. 1820'de Çin, dünyanın tek bir devlet halindeki en büyük para ekonomisiydi ve dünyadaki toplam üretimin üçte birine sahipti. 16. yy'dan 18. yy'a kadar Çin ipeği, porseleni ve çay üretimi, Kızıldeniz'den Doğu Asya'ya kadar olan bölgede tartışmasız bir üstünlüğe sahipti. Bu dönemin Çin'i, “dünya parasının nihai havuzu” olarak nitelendirilmişti.

Ekonomik ve siyasi olarak imparatorluk, kültürel hegemonyacı argümanlarla da besleniyordu. Çin “kutsal bir imparatorluk” olarak tanımlanıyor, dünyanın merkezi olarak görülüyor, sınırların dışında sadece “barbarlar” olduğu iddia ediliyordu. Kültürel üstünlük duygusu, tıpkı Roma'da olduğu gibi, güçlü bir biçimde hissedilen ve derine kök salmış, “hiyerarşi, uyum, disiplin” vurgusu ile destekleniyor ve meşrulaştırılıyordu. İmparatorluk felsefesiyle uyumlu Konfüçyüs etkisi de bunun tamamlayıcı ve güçlendirici unsuruydu.

Konfüçyüsçülüğün iki temel unsuru, Çin hegemonyasının çok işine yarayıyordu. Birincisi, Konfüçyüs doğada ve toplumda “değişim” olgusunu reddediyordu. Ona göre, “babalar nasıl yaşıyorsa, oğullar da öyle yaşamalı”ydı: Bu imparatorluğun ve bürokrasinin gücünü tartışılmaz ve değiştirilemez hale getiriyor, buna boyun eğmeyi zorunlu kılıyordu. **Diğeri ise, çalışkanlık ve disiplin kavramlarının yaşamın temel unsuru olmasıydı:** Çin'deki gelişkin ekonomik gücün kaynağında da bu yatıyordu. Bu iki unsur sayesinde, Çin İmparatorluğu, pek az sayıda bürokrat aracılığıyla, çok geniş toprakları rahatlıkla kontrol altında tutabiliyordu. Çin siyasetinde, yönetme tarzının “kuvvetler ayrılığı” üzerine değil, “kuvvetlerin birliği” üzerine kurulu olması da iktidar için önemli bir avantajdı. Buna göre tek bir yetkili, hem savcı, hem hakim, hem polis, hem muhafız görevini üstlenebiliyordu.

Pek çok açıdan dünyanın en ilerisi olduğu dönemlerde bile, Çin devletinin askeri gücü, büyüklüğüne denk bir gelişkinliğe sahip değildi. Bu durum, tarihinin en iyi döneminde bile, askeri olarak kendisinden üstün işgalci Moğollar ve Mançular karşısında aldığı yenilgileri de açıklamaktadır. Diğer taraftan, **kendi hegemonyasını bölge ülkelerine yayar-ken de, askeri güçten çok ekonomik gücünü kullanmıştır.** Zaten devasa eko-

nomik zenginlik ile kültürel üstünlük, çok geride olan çevre devletler üzerinde çok hızlı bir çekim gücü ve hegemonya etkisi yaratmaktadır. **Çin'in bugünkü yayılmacı tarzı da, geçmişin bu yöntemiyle benzerlik taşımaktadır.**

Çin kültürüne ve tarihine damgasını vuran en önemli unsurlar, ihtişam ve üstünlük duygusudur. İşgal altında olduğu dönemlerde bile, işgalci güçlerin Çin kültürüne dokunmamaları, Çinlilerin kendi tarihlerini-geleneklerini yaşatmayı sürdürmeleri, bu üstünlük ve ihtişam duygusunda kesintilerin olmasını engellemiştir. Bu nedenle, Çin'de "imparatorluk" kültüründe ve "Orta Krallık" gururunda tarihsel bir süreklilik korunmuştur. Ancak kapitalist gelişim ve pazar savaşları, 1800'lerin ortasında, artık Çin kapılarına da dayanmıştı.

"Afyon savaşları" ve zayıflayan Çin'de ayaklanmalar

1800'lerin ortalarına doğru, yaşlı Çin İmparatorluğu'nu yorgunluk, ekonomik ve askeri güç kaybı ve bozulma, içten içe güçten düşürmeye başlamıştı. Diğer taraftan, Britanya, dünya üzerinde büyük bir hızla yayılıyordu. Özellikle Hindistan'ı sömürgeleştirmesi, Britanya İmparatorluğu için yeni bir dönemi açmıştı. **Britanya, Hindistan ile birlikte, neredeyse "tüketilemez" büyüklükte bir zenginlik kaynağı, devasa bir asker gücü ve bedavaya yakın işgücü elde etti.** Hindistan'ın sömürgeleştirilmesi, dünyanın hegemonya merkezinin Batı Avrupa'ya kaymasına neden oldu. Hint askerleri ve parasıyla oluşturulan Britanya sömürge ordusu, Asya ve Afrika'da bir dizi savaş gerçekleştirerek Britanya topraklarını ve pazar alanlarını genişletme görevini başarıyla yerine getiriyordu. Keza, sadece Hindistan'dan gelen vergiler bile, Britanya için çok büyük bir mali güç kaynağı olmuştu.

Bu güç ve kendine güvenle Britanya ordusu Çin kapılarına dayandı. Önce Çin kıyılarına gizlice yanaşan gemiler aracılığıyla Çin'e bedava ya da çok ucuza afyon taşınmaya başlandı. Böylece Çinliler afyona alıştırıldı. **Çin'in güçten düşmesinde ve bozulmasında afyon oldukça önemli bir rol üstlenmişti. Arkasından, afyon ithalatı için Çin ile yaşanan gerginlik, Afyon Savaşları ile, açık bir sömürge savaşıma dönüştürüldü.**

Çin ile Britanya arasında 1839-42 ve 1856-60 tarihleri arasında iki savaş yaşandı. Bu savaşların arkasından, Çin, Britanya hegemonyasını kabul ettiğini gösteren bir dizi anlaşmaya imza attı. Savaşlarla birlikte, Hong Kong'u Britanya'ya "kiralamak" zorunda kaldı. Şanghay da dahil limanlarından beşini ticarete açtı ve tüm Batılı tüccarlara, politikacılar ve misyonerlere dokunulmazlık tanıdı. Gümrük özekliğini kaybetti, gümrükleri Britanya memurlarınca denetlenmeye başladı. Ve hepsinin üstüne, "küçük düşürölme" duygusu ile tanıştı.

Britanya ile başlayan güç kaybı, diğer

1885-95 yılları arasında, savaşlar ve anlaşmalar yoluyla, Güneydoğu Asya'dan Çin nüfuzu adeta silindi. Çin'in aldığı yenilgiler, imparatorluğun çatırdamasına neden oldu. Bir taraftan hanedanlar arasında iktidar kavgası başlarken, diğer taraftan Bokser İsyanı adı verilen bir köylü ayaklanması patladı. İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya, Almanya, İtalya, Japonya ve ABD birleşerek bu isyanı bastırdı. Ve bunun bir sonucu olarak, 1900-1901 tarihlerinde yaşanan bu savaş, Çin tarihine "Çin'in 8 ülke tarafından istila savaşı" olarak geçti. Önce Afyon savaşları, arkasından Bokser savaşı, bunlarla birlikte gündeme gelen tazminat ve borç ödemeleri, Çin'in yarı sömürgeleştirilmesine neden olmuştu. Çin'in hegemonya alanları emperyalist ülkeler tarafından paylaşıldı, Çin ise zayıf, bağımlı ve iflas etmiş bir ülkeye dönüştürüldü.

ülkelerin de Çin'den ayrıcalık ve toprak koparmasına neden oldu. Rus Çarlığı, 1858 ve 1864 yıllarında dayattığı iki anlaşma ile kuzeydoğu ve kuzeybatıda toprak elde etti. 1884-85 Çin-Fransa savaşında, askeri olarak yenen taraf olmamasına rağmen (Çin karada, Fransa denizdeki savaşı kazanmıştı) Vietnam üzerindeki hegemonyasını Fransa'ya bıraktı. 1894-95'de Çin-Japon savaşında Çin donanması tamamen imha edildi. Savaş sonunda Çin, Tayvan'ı Japonya'ya bıraktı, Kore'nin "bağımsızlığını" tanıdı ve Japonya'ya çok büyük miktarda (Çin hükümetinin üç yıllık gelirine eşit miktarda) tazminat ödemek zorunda bırakıldı. **1885-95 yılları arasında, savaşlar ve anlaşmalar yoluyla, Güneydoğu Asya'dan Çin nüfuzu adeta silindi.**

Çin'in aldığı yenilgiler, imparatorluğun çatırdamasına neden oldu. Bir taraftan hanedanlar arasında iktidar kavgası başlarken, diğer taraftan Bokser İsyanı adı verilen bir köylü ayaklanması patladı. İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya, Almanya, İtalya, Japonya ve ABD birleşerek bu isyanı bastırdı. Ve bunun bir sonucu olarak, 1900-1901 tarihlerinde yaşanan bu savaş, Çin tarihine "Çin'in 8 ülke tarafından istila savaşı" olarak geçti.

Önce Afyon savaşları, arkasından Bokser savaşı, bunlarla birlikte gündeme gelen tazminat ve borç ödemeleri, Çin'in yarı sömürgeleştirilmesine neden olmuştu. Çin'in hegemonya alanları emperyalist ülkeler tarafından paylaşıldı, Çin ise zayıf, bağımlı ve iflas etmiş bir ülkeye dönüştürüldü.

Bu durum, kitlelerin de yaşam koşullarını kötüleştirmiş, devlete karşı hoşnutsuzluklar ve tepkiler artmıştı. **Bu dönem, Çin'in geleneksel feodal toplumsal yapısını da parçalayan bir etki yarattı.** Geleneksel yapı, her durumda boyun eğmeyi, otoriteye saygı ve tabiyeti öngörüyordu. Ancak kitlelerde açlık ve yoksullaşmanın ulaştığı boyut, diğer taraftan işgal ve sömürüye karşı tepkiler, bu geleneksel yapıyı kökünden değiştiriyordu. Emperyalist işgale karşı olan milli burjuvazi de hareketlenmişti. Hem kitleler, hem de milli burjuvazi, kendi sınıfsal konumlarına uygun bir biçimde siyaset sahnesinde etkinliklerini artırdılar.

Bu dönemde, çok sayıda köylü ayaklanması yaşandı. 1850'lerdeki Taiping Tianguo köylü ayaklanması en büyüklerinden biriydi. Ayaklanma bütün güney Çin'i, Yangtze Vadisini (Çin'in tahıl ve ticaret merkezi) ele geçirdi. Çin bu ayaklanmayı ancak II. Afyon savaşı bitip Britanya hegemonyası kurulduğunda, onların yardımıyla bastırabildi.

Bir başka önemli ayaklanma ise, 1911'de yaşanan ve önderliğini milli burjuvazinin gerçekleştirdiği ayaklanmaydı. O sırada ABD'de eğitim almakta olan Sun Yat-Sen, hemen ülkeye döndü ve yeni kurulan ayaklanma hükümetinin başına getirildi. Ancak imparatorluk ile yapılan

anlaşmaların arkasından, 1911 ayaklanması, "milli burjuvazinin başarısız devrim girişimi" olarak tarihe geçti.

Çin devrimi ve Maocu dönem

1917 Ekim devrimi, bütün dünyada olduğu gibi, Çin'de de büyük bir etki yaratmıştı. Çinli aydınlar ve devrimciler, genç Sovyet ülkesini büyük bir hayranlıkla izlemeye başladılar. Bunun sonucunda **1921 yılında Komüntern'in yardımıyla, Şanghay'da ÇKP (Çin Komünist Partisi) kuruldu.**

ÇKP, Sovyetlerin etkisiyle "komünist" ismini taşımakla birlikte, gerçekte "köylü devrimcisi" bir programa sahipti. Bunun doğal sonuçlarından biri de, milli burjuvazi ile ittifak kurmaktı. Bu nedenle, 20'li yıllarda kurulan Guomintang'a (milliyetçi cephe) katıldı ve başında Çan Kay Şek'in bulunduğu milliyetçi hükümette destek verdi. ÇKP 1927 yılında bir ayaklanma başlatarak Şanghay'ı ele geçirdiğinde, Çan Kay Şek ordusu bir katliam gerçekleştirerek ayaklanmayı bastırdı. Bunun üzerine ÇKP, Guomintang'dan koptu.

Stalin ve Komüntern, bu ayaklanmanın başarısızlığa uğraması üzerine, Mao'ya ve ÇKP'ye dönük eleştirilerde bulunmuştu. Bu eleştiri *"İşçi sınıfının rolünün küçümsemesi ve köylülüğün kendiliğinden mücadelesinin abartılması, sağ oportünizme karşı liberal bir tutum takınılması ve taktiklerde yalpalama gösterilmesi, darbenin rolünün abartılması, terörist mücadele yöntemlerinin ve solcu sloganların kullanılması, sendikaların küçümsemesi ve işçi köylü kitlelerle yeterince çalışma yapılması"* üzerineydi. (Kruşçevciler, Enver Hoca, Yurt yayınları, sf. 127)

ÇKP'nin asıl büyümesi ve kitleler üzerinde etkinlik kazanması ise, 1931'de Japonların Mançurya'yı (Çin'in Kuzeydoğu bölgesi) işgal etmesi üzerine oldu. Çan Kay Şek, Japon işgaline ve katliamlarına karşı hiçbir direniş göstermiyordu. Ayrıca hükümet yolsuzluklara batmıştı ve kitleler gözündeki meşruiyetini kaybetmişti. Direnişi Mao önderliğindeki ÇKP örgütlemeye başladı. Böylece köylüler içinde hızla örgütlendi, büyüdü, kısa zamanda birçok yerde "kurtarılmış bölge" kurdu. '49 yılına gelindiğinde, ÇKP önderliğinde Çin köylü devrimi gerçekleştirildi

Devrim yapıldığında, Çin dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi. Yaklaşık yüz yıldır yarı sömürge bir ülke olarak emperyalistler tarafından yağmalanmaktaydı. Çin tarihinin önemli bir unsuru olan kökleşmiş üstünlük duygusu zedelenmişti. Devrim, Çin egemenlerinin bu "küçük düşürülmüş" duygusunu yenmede ve yeniden "büyük ve güçlü Çin'i" yaratmada önemli bir kaldıraç rolü üstlendi. Mao'nun ve ÇKP'nin hedefi sosyalizmi kurmak değil, Çin'i eski "gökemli"-hegemonyacı günlerine taşımaktı.

Enver Hoca daha 1979 yılında bu gerçeği görerek, şu sözlerle ifade etmişti: *"Ulusal düzeyde, Çin sosyal-emperyaliz-*

mi, kurtuluştan sonra alınmış olabilecek sosyalist nitelikteki her önlemi yıkmayı, ülkenin alt ve üst yapısında kapitalist sistemi inşa etmeyi ve Çin'deki adıyla sanayide, tarımda, orduda ve bilimde 'dört modernleşme' yoluyla Çin'i bu yüzyılın sonundan önce büyük bir kapitalist güç haline getirmeyi görev edinmiştir." (Emperyalizm ve Devrim, Evrensel Basım Yayın, sf. 27) Gerçekten de Çin burjuvazisi, yüzyılın sonuna gelmeden önce, ABD'nin karşısına en etkili rakip olarak çıkacak kadar büyük bir emperyalist gelişim göstermişti.

1978'e kadar süren Maocu dönem, sosyalist ekonominin değil, küçük burjuva halkçı ekonominin ve siyasetin inşa edildiği bir dönemdi. Mao, köylü devrimcisi karakteri gereği, asıl olarak emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bir savaş ve devrim gerçekleştirmişti. Bu nedenle, devrim sonrasında milli burjuvaziye devrimin müttefikleri arasında gördükleri için dokumadılar, aksine büyümesine ve palazlanmasına uygun koşullar yarattılar. Oysa sosyalizmin inşası için kapitalizmin, kapitalist üretim ilişkilerinin tümüyle yok edilmesi gerekiyordu; fakat Çin'de "üretici güçlerin geliştirilmesi" adına kapitalist üretim ilişkileri belli düzeylerde korundu. Maocu "üretici güçler teorisi", feodalizmden sosyalizme doğrudan geçilemeyeceğini, önce kapitalizmin gelişmesi gerektiğini, bunun için de "üretici güçler"in teşvik edilmesini savunuyordu. Bu teorinin gereği olarak, ülkede kapitalist üretim ilişkileri korundu, gelişti.

1956 yılında gerçekleştirilen 8. Kongrede sunulan raporlar ve alınan kararlar bunun çarpıcı göstergelerinden biridir. Bu kongrede, "ÇKP'nin burjuvazi ve kulaklarla yaygın bir işbirliği yapan sürekli çizgisini savunup derinleştirdiler; kapitalistlere, tüccarlara ve burjuva aydınlara iyi davranmanın ve onları yüksek yönetici mevkilere getirmenin "sosyalizm"e getireceği büyük yararlar lehine "kanıtlar gösterdiler"; sosyalizm koşullarında işçi sınıfı ile ülke burjuvazisi arasında, komünist partisi ile öteki demokratik, ulusal partiler arasında işbirliğinin gerekliliği üzerine hararetle propaganda yaptılar vb. vb. (...) ÇKP 1956'da Kruşçev'e dirsek atıp komünist ve işçi hareketinde lider rolünü kendisi ele geçirmek için revizyonizmin bayrağını kapmaya koştu. Ama Mao Zedung ve işbirlikçileri, revizyonist yarışmaya girerek modern revizyonizmin papası, Kruşçev'le kolay kolay başa çıkamayacaklarını görünce taktik değiştirdiler; ... "saf Marksist Leninistler gibi göründüler; eski taktikleriyle kazanamadıkları mevzileri böyle kazanmaya çalıştılar. Bu ikinci taktiğin de işe yaramadığı ortaya çıkınca, ikinci, sözde ML bayraklarını da "ıskartaya çıkardılar"; bütün hayatlarında neyseler öyle, oportünist, sermaye ve gericilikle uzlaşma ve teslimiyet çizgisinin sadık savunucusu olarak ortaya çıktılar." (age, sf.129)

Ancak her şeye rağmen, devrimin

Her şeye rağmen, devrimin halkçı karakteri sayesinde, kitlelerin yaşam koşullarında belirgin bir iyileşme, refah düzeyinde artış, "kültür devrimi" seferberliğinin bir parçası olarak eğitim düzeyinde yükselme yaşandı. Kitleler, kendilerini emperyalist boyunduruktan ve yarı-feodal imparatorluk sömürsünden kurtaran Maocu devrimi büyük bir coşkuyla sahiplenmişlerdi. Ancak partinin kendisi, devrimi sürdürebilecek siyasi ve örgütsel yapıdan yoksundu. Siyasi-ideolojik olarak milli burjuvaziye yaslanıyor olması, zaten devrimin karakterini defolu hale getirmişti. Diğer taraftan, parti içindeki hizip mücadelesi de, devrimin rotasında ve kitlelerle kurulan ilişkide önemli çalkantılara neden oldu.

halkçı karakteri sayesinde, kitlelerin yaşam koşullarında belirgin bir iyileşme, refah düzeyinde artış, "kültür devrimi" seferberliğinin bir parçası olarak eğitim düzeyinde yükselme yaşandı. Milyonlarca Çinli öğrenci, ülkenin en ücra köşelerindeki köylere ve fabrikalara dağıldı, bir taraftan üretimin içinde doğrudan yer alırken, bir taraftan da gittiklere yere partinin politikalarını taşıdılar. Üretimin kolektif tarzı, Çin halkının geçmişten gelen, kökleşmiş disiplin ve çalışma alışkanlıklarına da uygundu.

Kitleler, kendilerini emperyalist boyunduruktan ve yarı-feodal imparatorluk sömürsünden kurtaran Maocu devrimi büyük bir coşkuyla sahiplenmişlerdi. Ancak partinin kendisi, devrimi sürdürebilecek siyasi ve örgütsel yapıdan yoksundu. Siyasi-ideolojik olarak milli burjuvaziye yaslanıyor olması, zaten devrimin karakterini defolu hale getirmişti. Diğer taraftan, parti içindeki hizip mücadelesi de, devrimin rotasında ve kitlelerle kurulan ilişkide önemli çalkantılara neden oldu. Mesela Mao, yönetimdeki hiziplere karşı kendi gücünü artırmak için kitleleri harekete geçirdi ve "Büyük İleri Sıçrayış" (1958-61) ve "Kültür Devrimi" (1966-76) adı verilen kampanyalar düzenledi. Bu dönemde, ülkenin dört bir tarafında bir taraftan Mao'ya bağlılık yeminleri edildi, "yeterince Maocu olmayanlar" cezalandırıldı; Mao'nun isteği doğrultusunda sayısız tiyatro ve propaganda malzemesi oluşturuldu; üretim alanında ise "her köye yüksek demir fırınları kurmak" gibi sonuçsuz ve başarısız maceralara girildi. Bir taraftan Mao'ya karşıt olan hiziplerin sabotajları, diğer taraftan yaşanan kıtlık, bu dönemin bir başarısızlık olarak tarihe geçmesine neden oldu. Ancak her şeye rağmen, Çin halkı öğrenmenin, gelişmenin ve sözde de kalsa "ülkenin sahibi" olmanın tadına varmıştı bir kez; bütün başarısızlıklara ve sorunlara rağmen, onların canla başla yaptıkları üretim, yoksul Çin ülkesinin genel olarak çok hızlı büyümesini, güçlenmesini sağladı. Bu yıllarda Çin'in üretim kapasitesi ile birlikte kendine güveni de arttı.

Çin'in bu gelişiminde, '50'li yıllar boyunca aldığı Sovyet yardımının büyük bir etkisi vardı. Sovyetler Birliği, devrimini yapan bütün ülkelere olduğu gibi Çin'e de çok önemli miktarda ekonomik yardımlarda bulunmuştu. Bu yardımlarda SB'nin asıl amacı, devrim sürecinde yıkılan ekonominin hızla toparlanması ve ülkenin, emperyalistlere bağımlı olmadan kendi ayakları üzerine dikilebilmesiydi. Çin'deki devrim, sosyalist değil, milli burjuvazinin de desteğini alan bir köylü devrimi olmasına rağmen, Stalin önderliğindeki Sovyetler, bu amaçla yardım olanaklarını sonuna kadar sundular.

Yardımlar, devrimin hemen sonrasında başladı. 1949-50 döneminde, Çin'e 900'den fazla eğitici uzman gönderildi.

Bunların 500 kadarı teknik uzmandı. Bu uzmanlar, eğitim ve araştırma merkezleri için 17 bin genç Çinli öğretmen yetiştirmişti. Sovyet bilim adamlarının yardımıyla, Çin yüksek öğrenim kuruluşlarına 900 laboratuvar kurulmuştu. 1960 yılına kadar gönderilen uzman sayısı ise 10 bini bulmuştu. 10 yıldan fazla bir sürede SB'den Çin'e bedava gönderilen bilimsel ve teknik doküman sayısı 24 bindi. Yabancı uzmanlar, bu dokümanların dünya pazarlarındaki piyasa değerlerinin milyonlarca dolar olduğunu ifade ediyorlar.

Ekim 1954'te Sovyet hükümeti yeni tamir edilmiş olan Port Arthur deniz üssünü karşılıksız olarak Çin'e devretti. **1950-63 yılları arasında SB'nin katılımıyla Çin'de 100 kadar büyük silah yapım tesisi kuruldu ve faaliyete geçirildi.** Kore savaşı sırasında, SB'nin Uzakdoğu'daki silahlı kuvvetleri de çatışma bölgelerine yaklaştırılmıştı. Çin'in isteği üzerine, Çin'in kuzeydoğu bölgesinde Amerikan hava saldırılarına karşı SB hava birlikleri gönderilmiş, çok sayıda Sovyet pilotu, bu savaşta hayatını kaybetmişti.

Çin'de SB yardımıyla 200'den fazla büyük ve modern tesis yeniden inşa edildi. Bunların tümü demir-çelik ve kimya gibi, bir ülkenin sanayisinde son derece önemli rol oynayan tesislerdi. 1959 yılına gelindiğinde, SB yardımıyla kurulan sanayi tesisleri, Çin'in toplam demir-çelik üretiminin yüzde 35-40'ını, traktör ve kamyonlarının yüzde 85'ini, elektrik enerjisinin yüzde 40'ını ve ağır sanayi üretiminin yüzde 35'ini sağlamaktaydı. SB, Çin'e toplam 1.816 milyon ruble uzun süreli kredi verdi. Bunların çoğu faizsiz, kalanları da yüzde 1 faizle verilmiş kredilerdi. Kredilerin büyük kısmı, Çin'in özellikle ağır sanayisinin gelişiminde kullanılması için verilmişti. SB, en modern makinalarını ve en yeni sanayi teknolojilerini Çin'e gönderecek, Çin'in biran önce kalkınmış bir sanayi ülkesi olması için uğraşmıştı. **SB'nin sosyalist ve halk demokrasisi ülkelerine yaptığı toplam yardımların yüzde 50'si Çin'e ayrılmıştı.** (SB yardımlarına ilişkin rakamlar için: Sovyet-Çin İlişkileri, Sorun Yayınları, Oleg İvanov)

Ancak Stalin döneminde kurulan ilişkiler, ölümünün arkasından hızla bozuldu. Bunda bir etken, Kruşçev revizyonizminin Çin üzerinde hegemonya kurma çabası ve Çin'de buna karşı gelişen tepkiydi; ancak asıl belirleyici olanı, Çin'in daha kurulduğu günden itibaren sosyalizme mesafeli olması ve SB'nin yönlendiriciliğine karşı durmasıydı. Zaten **daha devrim sürecinde, Komintern'in ÇKP'ye çok büyük katkıları olmasına rağmen, ÇKP her aşamada Komintern'in kararlarını çığnemekten çekinmemişti.**

Bu politikanın bir sonucu olarak, Çin "iki süper güç"ün dışında üçüncü bir odak yaratma ve dünya siyasetinde böylece söz sahibi olma çabasına girişti. **Yugoslavya, Hindistan, Mısır, Küba gibi emperyaliz-**

me karşı bağımsızlık savaşı vermiş ülkelerle birlikte “Bağlantısızlar Hareketi”ni kurdu. Bu ülkelerin ortak özelliği, SB’ye mesafeli yaklaşımlarıydı. Çin bu blok içinde etkin olmak için çok uğraştı. Çünkü bu blok, Maocu Üç Dünya Teorisi’nin (ÜDT) hayat bulması anlamına geliyordu. ÜDT’ye göre dünya üçe bölünmüştü: Süper güç olan SB ve ABD emperyalizmleri, Avrupalı kapitalist-emperyalist ülkeler ve dünyanın geri kalanındaki yarı-sömürge, bağımlı ülkelerle, “sosyalist” ülkeler. Bağlantısızlar Hareketi, bu “üçüncü dünya”nın bir araya getirilmesiydi aynı zamanda.

Sosyalizm değil, devlet kapitalizmi

Mao yönetimindeki Çin’de, ekonomik yapı, ağır sanayiye önem veren (hatta bu nedenle tarımı ihmal eden), merkezi planlı ekonomi uygulayan, üretim araçlarını devlet mülkiyetine alan bir niteliğe sahipti. 1952 yılı ile Mao döneminin sonu arasında, sanayi üretimi yıllık 11.2 oranında artmıştı. Kültür Devrimi adı verilen dönem boyunca ise (1966-76), üretimde meydana gelen kesintilere rağmen, sanayi üretimi yüzde 10’un üzerinde bir oranda büyümeye devam etmişti. 1950’ler boyunca, Çin’in aldığı Sovyet yardımının da bu ekonomik gelişimde etkisi vardı. Ancak ‘60’lı yıllarda Çin ile SB’nin arası açılınca, yardım kesildi, bundan sonra Çin, kendi ekonomik gelişimini dış yardım almadan sürdürmeye başladı.

Çin’de işçilerin sosyal hakları “demir pirinç kasesi” olarak tanımlanmıştı. Buna göre, Çin’de herkes çalışmak zorundaydı ve çalışanlar, ömürboyu iş güvencesi, devlet tarafından barındırılma, yemek vb çeşitli sosyal haklara sahiptiler. Çin Sendikalar Federasyonu, bütün işçiler arasında örgütlü tek yasal sendikaydı ve ana görevi üretimin devamını, işgücünün disiplinini ve eğitimini sağlamaktı. Ancak işçiler, yeni “sosyalist” adı verilen düzende, kendileri için tam özgürlük ve yönetimde söz hakkı bulamamışlardı. Daha Mao’nun yönetimi sürerken, 1949-52, 1956-57 ve 1966-67 yıllarında daha yüksek ücret, daha fazla örgütlenme ve özgürlük talepleriyle yapılan grevler bunun göstergesiydi.

Ancak Mao’nun 1976 yılında ölümünün ardından, **Deng Siaoping dönemi, kapitalist restorasyon konusunda çok daha hızlı bir evreye geçti.** Deng döneminde, öncelikle “piyasalar” keşfedildi ve ekonomi “piyasalar”ın isteklerine uygun olarak düzenlenmeye başlandı. Deng Siaoping, Mao’nun “üretici güçler” teorisini dayanak olarak alıyor, üretici güçleri daha hızlı geliştirmek için piyasaları daha fazla öne çıkarmak gerektiğini söylüyordu.

Aralık 1978’de, ÇKP kongresinde “sosyalist modernizasyona tarihsel bir geçiş” planı kabul edildi. Buna göre, bölgesel ve eyalet düzeyinde planlama organlarına daha fazla yetki, devlet firmaları yöneticilerine daha fazla güç ile birlikte “ekonomi-

Çin’de işçilerin sosyal hakları “demir pirinç kasesi” olarak tanımlanmıştı.

Buna göre, Çin’de herkes çalışmak zorundaydı ve çalışanlar, ömürboyu iş güvencesi, devlet tarafından barındırılma, yemek vb çeşitli sosyal haklara sahiptiler. Çin Sendikalar Federasyonu, bütün işçiler arasında örgütlü tek yasal sendikaydı ve ana görevi üretimin devamını, işgücünün disiplinini ve eğitimini sağlamaktı. Ancak işçiler, yeni “sosyalist” adı verilen düzende, kendileri için tam özgürlük ve yönetimde söz hakkı bulamamışlardı. Daha Mao’nun yönetimi sürerken, 1949-52, 1956-57 ve 1966-67 yıllarında daha yüksek ücret, daha fazla örgütlenme ve özgürlük talepleriyle yapılan grevler bunun göstergesiydi. Ancak Mao’nun 1976 yılında ölümünün ardından, Deng Siaoping dönemi, kapitalist restorasyon konusunda çok daha hızlı bir evreye geçti.

nin toplam verimliliği ve üretkenliği artırmak için, emek kaynaklarını serbestçe kullanma özgürlüğü” veriliyordu. Böylece devlet işletmelerinin yetkilileri, Çin halkının devrimle edindiği en büyük kazanım olan “ömürboyu tam istihdam” kontratlarını iptal etme ve “verimsiz firmaları kapatma” olanağına kavuşmuşlardı. Bu öylesine büyük bir saldırıydı ki, ancak seçilmiş pilot bölgeler ve işletmelerde uygulanmasına izin verilmişti.

Çok geçmedi, **1983’te devlet bunu yaygınlaştırdı; genel olarak “sözleşmeli işçi” alımını yasalaştırdı.** Bu sözleşmeli işçiler, düzenli devlet işçilerinin yararlandığı hiçbir iş güvencesinden ve refah uygulamalarından yararlanmadan, belli bir süre için çalışmak üzere kontrat imzalıyorlardı. Eski işçilerin kurulu düzeni bozulmadan, yeni işçiler bu kurala göre işe alınmaya başladılar. **Sadece 4 yıl içinde, Nisan 1987’de Çin devlet işletmelerinde çalışan sözleşmeli işçi sayısı 7.51 milyona yükselmişti. Ve bu rakam, sanayi işgücünün yaklaşık yüzde 8’ine denk geliyordu.**

Seçilen bazı devlet firmalarının, plan ve hedeflerini karşıladıktan sonra, devlet tarafından düzenlenmiş fiyatların üzerinde mal üretmek ve satmak inisiyatifinin verilmesi; büyük devlet işletmelerinin, karlarından bir kısmını “yatırım ve ikramiye” için elinde tutabilmesi (yani sermaye birikimi) hakkının belirlenmesi de yine bu dönemde gerçekleştirilen reformlar arasında yer alıyordu.

Yabancı tekellerin ülkeye çekilmesi konusunda harcanan çaba da bu dönemde artmıştı. **1979’da, “açık kapı” politikası adı altında, ülkenin güney sahillerinde, yabancı tekeller için dört özel sanayi bölgesi oluşturuldu.** Bu sayı daha sonra hızla arttı. Bu özel bölgeler, bir taraftan, Çin’i başta ABD olmak üzere yabancı sermayeye açma amacını taşıyordu; ancak daha da önemlisi, işçi haklarını budama konusunda yabancı firmalara büyük bir “olanak” sunmuyordu. Devlet işletmelerini bir anda azami kar elde eden firmalara dönüştürmek mümkün değildi, ancak yabancı şirketler sözkonusu olduğunda, ekonomik faaliyetlere ilişkin daha büyük “serbestlikler” vermek mümkündü ve bu devlet işletmelerini özelleştirmede, ya da devlet işletmelerindeki işçi haklarını budamada, dolaylı olarak meşrulaştırıcı bir etki yapardı. Ve elbette, yabancı tekeller de, henüz yağmalanmamış bir “cennet” olan Çin işgücünü kullanmaya ve Çin’e girmeye can atıyorlardı.

Yine bu yıllarda devlet, tarımdaki kolektif yapıyı dağıtmak için büyük adımlar attı. 1980 yılında, tarımsal üretimin “dekollektifleştirilmesi” emri verildi. **Tarım komünleri, önce küçük aile işletmelerine parçalandı. 1983 yılında, sözleşmeli hale getirilen bu topraklarda, ücretli işçi çalıştırılması ya da toprağın kiralınması yasallaştırıldı.** 1980’lerin sonlarında, söz-

leşmeli toprağın sahipleri, toprağı kiralamak, satmak ya da miras bırakmak gibi mülkiyet haklarına sahiptiler. Küçük aile işletmelerinin, büyük devlet tarım çiftlikleri karşısında rekabet gücüne sahip olmaları mümkün değildi, hızla yoksullaştılar ve topraklarından koparak işçileştiler. Devlet tarım çiftlikleri ise, sanayidekine benzer bir reform sürecinden geçmekte, kapitalist işletmelere dönüşmekteydiler. Ve buralardaki işçiler, kentlerdeki işçilerin sahip olduğu haklardan yararlanamıyor, sendikasız ve asgari ücretin altında bir ücretle çalıştırılıyorlardı. **Tarımdaki dönüşüm, kentlerdekinden çok daha büyük bir yıkım getirmişti.**

Yapılan reformların sonucu, hem temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarının hem de işsizliğin hızla artmasıydı. Kitlelerin yaşam koşullarındaki bozulmanın yarattığı büyük tepki, ’82-83 yıllarında reformların hız kesmesine neden oldu.

Ancak 1984 yılında, yeniden ve daha kapsamlı bir saldırı dalgası yükseldi. Öncesinde devlet işletmeleri tüm fonlarını devletten elde ediyor ve karşılığında bütün gelirlerini de devlete transfer ediyordu. **Yeni yasa, devlet işletmelerinin fonlarını banka kredileri ve kendi gelirlerinden karşılamalarını, sağladıkları kazançlardan da daha büyük bir payı ellerinde tutma hakkını öngörüyordu.** Keza tüketici fiyatlarının devlet tarafından belirlenmesi ve kontrol edilmesi kuralı değiştirildi, temel üretim sektörleri dışındaki fiyatlar piyasanın dalgalanmasına bırakıldı. 1985 yılında, yeni işe alınan işçilerin işe alınma ve işten atılma sözleşmelerinin kapsamı genişletildi. **’91 yılında ise, devlet sektörünün küçültülmesi kararı alındı.** Böylece bir taraftan özel işletmelerin kurulması teşvik edilirken, diğer taraftan devlet işletmelerinin özelleştirilmesi başladı. Partinin kararı, “*kamu sektörünün toplam varlıklardaki ‘başat pozisyonunu’*, önemli sanayilerdeki işletmelerde ‘ağırlıklı hisseleri’ ve temel sanayilerde de ‘anahar işletmeleri’ ellerinde tutarak devletin lider pozisyonunun devamını” öngörüyordu. Başka bir ifadeyle, askeri işletmeler ve istisnai ürünler üreten devlet işletmelerinin dışında, özel sektörün ekonomiye “eşit” katılımı amaçlanmaktaydı. ’94 yılında bir adım daha atıldı ve “büyüğü elinde tut, küçüğü canlandır” politikası ilan edildi. Böylece, **1995 yılından ‘99’a kadar devlet işletmelerinin sayısı, yaklaşık 100 binden 60 bine düşürüldü, aynı dönemde, devlet işletmelerinden 36 milyon, özel işletmelerden 17 milyon işçi çıkarıldı.**

Özelleştirme politikaları, hem kentte, hem de kırdaki çalışanların gerçek ücretlerini düşürmüştü, yoksullaşma artmıştı. Üretim büyümüş, üst ve orta kesimlerin hayat standardı yükselmiş, toplumdaki gelir uçurumu artmıştı. Enflasyon yüzde 18’lere kadar tırmanmış, yabancı tekellere uygulanan kolaylıklar nedeniyle Çin Halk Cumhuriyeti ilk olarak dış açık sorunuyla karşı-

karşıya kalmıştı. İşsizlik ve yoksullaşma, kitlelerin büyük protestolarına, devlete ve ÇKP'ye karşı tepkilerin büyümesine neden olmuştu. Bu durumda, parti en etkili yöntem olarak bir taraftan şiddetli baskı, bir taraftan sendikaların da dahil olduğu demagoji yöntemlerine yöneldi.

Aldıkları bir önlem de, parti üyeliğinin kitlelerden çok, bürokratların çocuklarının edinebildiği bir ayrıcalık haline getirilmeydi. Parti, kitlelerin karar mekanizmalarında yer almalarını engellemek için, partiyi de kitlelerden uzaklaştırmaya, kapitalistlere açmaya başlamıştı. 2002 yılında gerçekleştirilen ÇKP kongresi, “üç temsil kuralı”nı getirerek bu durumu resmileştirmişti. Üç temsil kuralı, partide işçiler ve köylülerle birlikte burjuvazinin de temsil edilmesini savunuyordu.

Çin’de Amerikan etkisi

Maocu “yüz çiçek açsın” söylemiyle simgeleştirilen hizipli parti anlayışı, farklı görüşlerin de parti yönetimlerinde yer almasına olanak tanıyordu. Mao’nun ölümünden sonra yaşanan hizip kavgasından Deng Siaoping güçlü çıktı ve ’78 yılından itibaren, hem ÇKP’yi hem de Çin’i yönetti.

Deng Siaoping dönemi, ilk icraat olarak Maocu dönemi, Çin tarihinin en “lanetli” dönemlerinden biri olarak mahkum etti. Bu dönemde Çin’in aslında en kadar büyük bir “yıkım” yaşadığına ilişkin propaganda filmleri, romanları, sanat ve edebiyat ürünleri yaygın bir biçimde üretildi. O dönemde, kitlelerin yaşam koşullarındaki düzelme ve iyileşme, ekonomideki büyüme inkar edildi ve tersine “Kültür devrimi”nin ülkede çok büyük bir tahribat yarattığı propagandası yapıldı. Deng dönemi, ABD ile yakınlaşmanın ve “Batı hayranlığı”nın arttığı, “sosyalizm” fikrinin bile “tehdit” olarak algılandığı bir dönem oldu.

Aslında Çin’in ABD’den etkilenmesinin tarihi, Afyon savaşları sonrasında ABD’nin de dahil olduğu emperyalist ülkeler tarafından işgal edilmesine kadar uzanır. O dönemde, doğrudan işgalci konumda olan Britanya ve Fransa’ya duyulan tepkilere karşılık, ABD’nin Çin üzerinde belli bir etkisi olmuş, hatta milli burjuvazinin ayaklanmalarında ve kurulan milliyetçi hükümette, doğrudan ABD işbirlikçisi bir unsur olarak Sun Yat-Sen yer almıştı. Bu işbirliği, sonrasında Çan Kay Şek ile devam etti. Devrimin başarıya ulaşmasının arkasından, bu ilişki daha da belirgin bir biçimde açığa çıkmıştı. Çan Kay Şek, kendi adamlarını da alarak, Çin’e bağlı küçük bir ada olan Tayvan’a yerleşmiş; ABD de, Tayvan’daki bu yönetimin, Çin devletini temsilen BM’de koltuk ve yetki sahibi olmasını sağlamıştı.

Maocu devrim, ABD ile Çin ilişkilerinin kopmasına neden oldu. İlk yıllarda bu son derece belirgindi. Ancak Maocu Üç Dünya Teorisi, ABD ile ilişki kurmayı yadsımıyordu, tam tersine, “en genç ve

Maocu devrim, ABD ile Çin ilişkilerinin kopmasına neden oldu. İlk yıllarda bu son derece belirgindi. Ancak Maocu Üç Dünya Teorisi, ABD ile ilişki kurmayı yadsımıyordu, tam tersine, “en genç ve tehlikeli emperyalist” Sovyetler Birliği’ne karşı, “dişleri dökülmüş, gerileyen” emperyalist ABD ile işbirliği kurmayı öngörüyordu. ABD ise, “iki kutuplu dünya” içinde, Sovyetlerin başını çektiği kampa dahil olmayan Çin’i, kendi yanında görmeyi tercih ediyordu. Bu doğrultuda, 1970’lerin başlarında, daha Mao hayatta ve ülkenin başında iken, ABD ile ilişkiler kurulmaya başlandı. Partinin 11. Kongresinde alınan kararlar doğrultusunda kuruluyordu bu ilişkiler. İlk ilişki, Çin Başbakanı Çu En Lay’ın 1971 yılında ABD ile başlattığı “pingpong diplomasisi” oldu. Şubat ‘72’de, ABD Başkanı Nixon’un Çin ziyareti ve iki ülke arasında “Şanghay bildirisi”nin imzalanması, ilişkilerde önemli bir sıçramayı ifade ediyordu. Aralık 1975’de Başkan Ford, Nisan 1984’te Reagan, Şubat 1989’da Baba Bush, Çin’i ziyaret ettiler. Deng Siaoping dönemi, ABD ile ilişkilerin çok hızlı ilerlemesini sağladı.

tehlikeli emperyalist” Sovyetler Birliği’ne karşı, “dişleri dökülmüş, gerileyen” emperyalist ABD ile işbirliği kurmayı öngörüyordu. ABD ise, “iki kutuplu dünya” içinde, Sovyetlerin başını çektiği kampa dahil olmayan Çin’i, kendi yanında görmeyi tercih ediyordu. Bu doğrultuda, 1970’lerin başlarında, daha Mao hayatta ve ülkenin başında iken, ABD ile ilişkiler kurulmaya başlandı.

Partinin 11. Kongresinde alınan kararlar doğrultusunda kuruluyordu bu ilişkiler. “Çin yöneticileri, Çin’i bir süper devlet haline getirme siyasetlerinde, Amerikan emperyalizminden olduğu kadar, ABD’nin müttefiki diğer gelişmiş kapitalist ülkelerden de ekonomik ve askeri alanda yararlanmayı amaçlamaktadırlar. Çin’in bu siyaseti, kapitalist dünyada büyük bir ilgi uyandırmaktadır. Özellikle Amerikan emperyalizmi, kapitalizmi ve emperyalizmi ayakta tutmak, yeni sömürgeciliği güçlendirmek, devrimleri bastırmak, sosyalizmi boğmak ve rakibi SB’yi zayıflatmak amacıyla güden stratejisi için, Çin’in bu siyasetinde önemli bir destek bulmaktadır.” (Emperyalizm ve Devrim, sf.28)

İki ülke de kendi hegemonyasını güçlendirmek için birbirinden faydalanmak peşindeydi. Bu nedenle ilişkilerin hızlı gelişmesi şaşırtıcı olmadı. İlk ilişki, Çin Başbakanı Çu En Lay’ın 1971 yılında ABD ile başlattığı “pingpong diplomasisi” oldu. Şubat ‘72’de, ABD Başkanı Nixon’un Çin ziyareti ve iki ülke arasında “Şanghay bildirisi”nin imzalanması, ilişkilerde önemli bir sıçramayı ifade ediyordu. Sonra da arkası geldi zaten. ABD Başkanları peşpeşe Çin’e ziyaretler gerçekleştirdiler. Aralık 1975’de Başkan Ford, Nisan 1984’te Reagan, Şubat 1989’da Baba Bush, Çin’i ziyaret ettiler. Deng Siaoping dönemi, ABD ile ilişkilerin çok hızlı ilerlemesini sağladı. Bir milyar nüfusu olan Çin ile ilişkiler, ABD’nin Tayvan’da küçük ada sınırları içine sığmamış olan Çan Kay Şek hükümetine yaklaşımını da değiştirdi. Aralık 1978’de ABD ile Çin arasında “diplomatik ilişkilerin kurulması” kararı alınırken, 1 Ocak 1979’da ABD Tayvan ile diplomatik ilişkileri durdurduğunu açıkladı. Aynı yıl, Tayvan’daki ABD askerleri geri çekildi ve ABD-Tayvan “Ortak Savunma Anlaşması” iptal edildi. Aynı günlerde Deng Siaoping, ABD’yi ziyaret eden ilk Çin Başkanı olarak tarihe geçti. ’82 yılında ise ABD, Çin ile yaptığı anlaşmaya göre, Tayvan’a silah satışını da sınırlandıracağını taahhüt etti.

ABD ile Çin arasındaki “balayı”, sorunsuz ilerliyormuş gibi görünüyordu. Çin, daha büyük bir tehdit olarak gördüğü SB’ye karşı ABD’nin dünya hegemonyasına tabiyet yolunda hızlı adımlar atıyor, büyük bir ABD hayranlığı kitlelerde de körükleniyordu. Kitleler, “lanetlenen” Maocu dönem ve “sosyalizm” argümanlarının karşısında, ABD “demokrasisi”nin

çekim alanına hızla giriyordu. ‘80’li yıllar, tüm dünyada olduğu gibi Çin Halk Cumhuriyeti’nde de “ABD hayranlığı” ve “demokrasi arayışları” olarak yaşanmıyordu. Tüm dünyada, özellikle de revizyonist ülkelerin tümünde olduğu gibi, Amerikan malları, Amerikan kültürü, Amerikan argümanları, kitleler arasında hızla yayılmakta, “daha fazla özgürlük” adına, “sosyalizm”i hatırlatan her şeye tepki gösterilmekteydi. ABD açısından ise, “sosyalist kamp”tan bu kadar büyük bir parça kopartıyor olmanın baş dönmesi ortaya çıkmıştı. Dönüm noktası, 1989 Haziranında yaşanan Tiannenman olayları oldu.

Açık kapitalizme geçiş ve kitlelerin “demokrasi” talebi

Sovyetler Birliği ve Çin’de uzun yıllar bürokratik kapitalist sınıf, devlet eliyle çok büyük bir sermaye birikimi yaratmıştı. Üstelik bu, diğer emperyalist ülkelerden farklı olarak, kitlelerin gönüllü ve çok yoğun bir emekle çalışmasına dayanıyordu. Kitleler, devletin burjuva niteliğini fark etmeden ve kendi refahları için çalıştıklarını zannederek, gönüllü bir disiplin ve sakinmasızlıkla kendilerini ortaya koymuşlardı.

Ancak kapitalist sınıfın kar hırsı, hiçbir zaman edindiği ile yetinmiyor, çok daha fazlasını istiyor. Revizyonist (ve sosyal emperyalist) ülkelerin, sonrasında ABD emperyalizmine yakınlaşmalarında, ABD’nin çekim alanına girmelerinde, bu kar hırsı belirleyici bir rol oynamıştı.

Revizyonist ülkelerde, gerçekte sosyalizm olmamasına rağmen, kitleler sosyalizm söylemlerinden etkilenmeye devam ediyor, devrim ve sosyalizm fikri canlılığını koruyordu. Devrimlerin ilk yıllarındaki kazanımlar, sonrasında yaşanan kapitalist restorasyon sürecinde zarara uğramıştı elbette; ancak genel olarak yaşam standardı yüksekti ve daha da yükselmesine dönük beklentiler sürüyordu. Burjuvazi ise, kendilerine sağlanan büyük sömürü olanaklarına rağmen, hem çok daha dizginsiz ve açık bir sömürü istiyor, hem de “sosyalizm” söylemlerinin yarattığı ideolojik sınırlamalardan rahatsız oluyorlardı.

Diğer taraftan, açık emperyalist ülkelerden yansıyan kapitalist yaldızlar, gözlemini kamaştırıyordu. Emperyalist ülkelerdeki liberal politikalar, tekellerin başdöndürücü yükselişi, işçiler üzerindeki dizginsiz sömürü, “rekabet fırsatı” gibi liberal argümanlar, revizyonist ülkelerdeki burjuvalar için de bir çekim oluşturunuyordu. Açık kapitalizme geçme ve oralandaki kapitalist tekeller kadar “özgürce” kar etme istek ve çabaları, “reformlar”ını artırmalarına neden olmuştu. Ve elbette ki, kapitalizmin krizleri, tekellerin iflasları, sömürülen kitlelerin direnişleri vb, kamaşan gözlerin görmediği ya da görse bile umursamadığı unsurlardı.

SB’deki sosyal emperyalizm ile

Çin'deki arasında elbette farklar vardı. SB, sosyalist devrimi gerçekleştiren, sosyalizm inşa sürecinde epeyce yol katetmiş, sosyalist bir ülkeydi. 1956 yılında yapılan 20. Kongre, SB'deki geriye dönüşün ilk hazırlığı niteliğindedir. Restorasyon süreci '60'larda tamamlanarak, devlet kapitalizmine geçilmiştir. Çin'de ise, demokratik halk devrimi aşamasında kalmış, sosyalizme zaten geçilmemişti. "Milli burjuvazinin gelişimi" ve "üretici güçleri geliştirmek" adına, özel sermaye her dönem bir biçimde var olmuş, Deng Siaoping döneminde ise, daha da genişleyerek, yaşamın her alanına yayılmıştı.

Aradaki bu farklara rağmen, iki ülkenin de yapmaya çalıştığı şey, devlet kapitalizmi döneminde "kaybettikleri" zamanı ve karı yakalamaya çalışmaktı. Ancak **kapitalist dünya, ABD'nin hegemonyası altındaydı ve kapitalist dünyaya atılan her adım, ABD'nin hegemonyasını, ABD'nin ideolojik-siyasi-ekonomik hattını kabullenmek anlamına geliyordu.** Ülke ekonomileri özelleştirmeye ve ABD sermayesine açıldığında, bundan ABD'li tekeller de kar edeceklardı elbette. Revizyonist ülkelerin bürokrat burjuvaları ise, kendilerinin de büyük karlar vuracağını düşünerek ve ABD'nin kazanacağı karları da göze alarak, kapılarını açtılar.

Bu dönemi, Rusya çok dizginsiz ve kontrolsüz bir biçimde yaşadı. IMF reçeteleri uygulamaktan, Yeltsin gibi ABD işbirlikçisi bir politikacıyı başkan olarak görevlendirmeye kadar, neredeyse tam bir yuvarlanıştı onunkisi. Ama aynı zamanda, çıkış gibi gerçekleştirilen özelleştirmelerde, burjuvazi çok hızlı ve çok tatlı vurgunlar vurdu. **Çin ise, ipleri çok fazla gevşetmeden, kontrolü kaptırmadan ilerlemeye çalıştı. Özelleştirmeleri de, yabancı sermaye girişlerini de sınırlı tuttu.**

Her iki ülkede de, ekonomik olarak ABD etkisi giderek artarken, ideolojik olarak da kitleler üzerindeki bombardıman büyüdü. Kitlelerin önemli bir kısmı, burjuvazinin çıkarları doğrultusunda manipüle edildi. **Burjuvazi, "sosyalizm"e lanet yağdırıp ABD'ye yakınlaştıkça, kitleler içinde de sosyalizme tepki-ABD'ye hayranlık duyguları arttı; Hamburger-Cola'lı yeme tarzından "daha fazla demokrasi" sloganını merkez alan düşünme tarzına kadar, kitleler içinde ABD propagandası etkili oldu.**

'80'lerin başında Çinli işçilerin yaşam standartları elbette ki kapitalist ülkelerdeki işçilerden daha yüksekti. Ancak ABD propagandası, işçilerin "çalışmadan para kazanan, pasif, itaatkar, cahil, tembel ve aptal" oldukları üzerine kuruluydu. Ekonomik gelişmenin önündeki en büyük engel olarak, işçilerin, tam işgüvencesine sahip biçimde devlet kurumlarında çalışması gösteriliyor, ekonomik gücü artırmanın tek yolu olarak özelleştirmeler vazediliyordu. İşletme yöneticileri, işçilerin kapitalist disiplin altında

Burjuvazi, "sosyalizm"e lanet yağdırıp ABD'ye yakınlaştıkça, kitleler içinde de sosyalizme tepki-ABD'ye hayranlık duyguları arttı; Hamburger-Cola'lı yeme tarzından "daha fazla demokrasi" sloganını merkez alan düşünme tarzına kadar, kitleler içinde ABD propagandası etkili oldu.

'80'lerin başında Çinli işçilerin yaşam standartları elbette ki kapitalist ülkelerdeki işçilerden daha yüksekti. Ancak ABD propagandası, işçilerin "çalışmadan para kazanan, pasif, itaatkar, cahil, tembel ve aptal" oldukları üzerine kuruluydu. Ekonomik gelişmenin önündeki en büyük engel olarak, işçilerin, tam işgüvencesine sahip biçimde devlet kurumlarında çalışması gösteriliyor, ekonomik gücü artırmanın tek yolu olarak özelleştirmeler vazediliyordu. İşletme yöneticileri, işçilerin kapitalist disiplin altında çalıştırılmaları için giderek daha gelişkin yöntemler kullanıyorlardı. Keza "maddi teşvik" sistemi de gelir eşitsizliğini ve idari yozlaşmayı artırmıştı.

çalıştırılmaları için giderek daha gelişkin yöntemler kullanıyorlardı. Keza "maddi teşvik" sistemi de gelir eşitsizliğini ve idari yozlaşmayı artırmıştı.

Aynı dönemde, medyada devletin resmi programları, ABD başta olmak üzere Batı kapitalizmini ve ABD sömürgesi "Asya kaplanları"nın ekonomik gelişimini çok parlak tablolar halinde sunuyorlar, sadece "sosyalist" ülkelerin geri kalmış olduğunu anlatıyorlardı. Maocu dönem, zaten "ekonomik yıkım dönemi" olarak mahkum ediliyordu. Ekonomik gelişmenin tek yolunun "rekabet" ve "serbest piyasa"ya sahip olmaktan geçtiği anlatılıyordu. Kapitalist işletmelerdeki aşırı sömürü gözlerden gizleniyor, buralarda çalışan işçiler, "sendikal haklara ve yüksek ücretlere sahip, demokrasi ve refah devletin nimetlerinden yararlanan işçiler" olarak tanımlanıyorlardı.

Bugün artık mide bulandırmaktan başka bir etki yaratmayan **en pespaye liberal görüşler, '80'lerin sonlarında bütün dünyada olduğu gibi revizyonist ülkelerde de ayakta alkışlanıyordu.** Bu ülkelerdeki burjuvazinin tek amacı vardı: Daha fazla özelleştirme, işçi kıyımı, işçilerin daha fazla sömürülmesi, daha fazla kar... Ve o günün koşullarında, ABD propagandası yaparak bu hedefe ulaşmakta bir sakınca da görmüyorlardı.

Hegemonya alanlarını korumak için

Ancak sorun şurada çıktı. Revizyonist devletler, her şeye rağmen kontrollü bir açılım istiyorlardı. İpleri ellerinde tutarak, kitleler üzerindeki hakimiyetlerini koruyarak, kendi istedikleri düzey ve biçimde kapitalist uygulamaları getirmek istiyorlardı. Tabi işler planlandığı gibi gitmedi. **Bir ke-re sokaklara dökülen ve daha iyi bir yaşam isteyen kitleler, sadece devletin kendi önlerine koyduğu unsurlara değil, bir bütün olarak devlet kapitalizmine karşı tepkilerini göstermeye başladılar.** Amerikan ideolojisi, sosyal-emperyalist devletler tarafından, sömürüyü artırmanın aracı olarak propaganda edilmişti, ancak bu defa kitleler, Amerikan hegemonyasına düşünülenden çok daha fazla girmişlerdi. **'89 yılında Tiannenman meydanında tankların üzerine yürüyen, aynı yıl Berlin Duvarı'nı yerle bir eden, Rusya'da '91 yılında Kremlin'in önüne yığılan kitleler, tam da böyle bir propagandanın etkisiyle sokaklara dökülmüşlerdi.** Revizyonist ülkelerin kendi geçmişlerini lanetleyerek kapitalist dünyaya adım atma çabaları, kapitalist dünyada pençelerini açarak onları bekleyen ABD'nin kucağına atlamaya kadar götürmüştü.

Aslında her iki ülke de, aynı zamanda kendi hegemonya hedefleri, tarihsel "imparatorluk" kültürleri ve başka ülkelere bağımlılığı kabul etmeyecek kadar güçlü ekonomik altyapıya sahip ülkelerdi. **ABD'li tekeller ise, 1945'lerde kurulan sosyalist kampın intikamını da alırcası-**

na dizginsizce saldırmaya, girdikleri ülkenin kaynaklarını yağmalamaya çalışıyorlardı. Bu saldırganlığın kendileri için ne kadar büyük bir tehdit olduğunu gördükleri anda, Rus ve Çin burjuvaları, kendi tarihsel ve ekonomik gerçeklerinin de verdiği güçle, resti çektiler.

Rusya, SB'nin dağılmasının hemen ardından kurduğu BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ve çeşitli askeri ittifak anlaşmalarıyla, eski SB coğrafyasındaki ülkelere kendi kontrolünde tutmaya çalıştı. Keza, tek tek BDT ülkeleriyle ekonomik ve askeri anlaşmalarını da sürekli güncelliyordu. Ancak bunlar kısmi çözümlerdi ve genel olarak ABD'nin bölgenin tamamına dalmasına engel olabilecek düzeyde değildi. Rusya'nın ABD karşısında resti çektiği nokta, 1999 yılının Aralık ayında gerçekleşen AGİT zirvesinde Çeçen direnişçilere karşı ABD'nin tutumu oldu. ABD müdahalesi sonucunda, '91 yılında koskoca Sovyetler Birliği darmadağın olmuştu. Şimdi ABD, Rusya topraklarını da parçalamaya yönelmişti. Rus tekelleri, o günden itibaren ABD'nin etki alanında geçen günlere son noktayı koydular, ABD'nin karşısında, kendi politikaları ve kendi sınıfsal çıkarlarını daha aktif savunmaya başladılar.

Çin burjuvazisi için ise, bardağı taşıran damla, 1989 yılı Haziran ayındaki Tiannenman olayları oldu. O yıllarda revizyonist ülkelerin neredeyse tümünde kitleler sosyalizm karşıtı, "demokrasi" yanlısı sloganlarla sokaklara dökülüyorlardı. Polonya'da Dayanışma Sendikası önderliğinde yapılan eylemler sonucunda revizyonist sistem yıkılmış, ABD'ye bağımlı bir devlet kurulmuştu. Henüz Berlin Duvarı yıkılmamış, SB ve Yugoslavya parçalanmamış, Romanya'da devlet başkanı Çavuşescu kitle eylemleri sonucunda devrilip idam edilmemişti. Ancak Polonya örneği gözler önündeydi. **Çin'de ise, öğrencilerin Tiannenman meydanında başlattığı eylemlere, milyonlarca işçi sokaklara dökülerek destek verdiğinde, Çin burjuvazisi, kitleler üzerindeki kontrol ve denetimini kaybetmekte olduğunu gördü.** Eylemler, Pekin sokaklarında binlerce işçinin öldürüldüğü vahşi bir devlet terörüyle bastırıldı. Arkasından Çin, Pekin'deki kitleyi desteklediğini açıklayan ABD ile ilişkileri sınırlandırdı, kapitalist restorasyon sürecini yavaşlattı ve ipleri yeniden eline aldı.

Bu tarih, aynı zamanda Çin'in dünya sahnesinde yer alış şeklini de belirleyen bir etki yarattı. Bütün revizyonist ülkeler ve Sovyet sosyal-emperyalistleri, ABD'nin ekonomik ve ideolojik argümanlarıyla açık kapitalizme dizginsiz bir koşuya geçerken, **Çin, kendi ideolojik argümanları ve kendi ekonomik kurallarıyla emperyalist dünyanın karşısına çıkmaya başladı. Mao sonrasında lanetlenen "sosyalizm" argümanları, yavaş yavaş yeniden "itibarını" kazanmaya başladı,**

devlet kapitalizmiyle özel işletmeleri bir arada tutan karma bir ekonominin daha doğru olduğu öne çıkartıldı. 2000'li yıllara damgasını vuracak olan "Çin modeli sosyalizm" in ve Çin'in yeni dönem "imparatorluğu" nun temelleri, bu olaydan sonra, '90'ların başından itibaren atılmaya başlandı.

Çin yeniden dünya sahnesinde

Çin'de özel işletmelerin teşvik edilmesi, asıl olarak '85 yılından itibaren başlamıştı. Bürokrat yöneticilerin çoğu, ilk büyük kapitalistlere döndü. Tiannenman olaylarından sonra ise, bir politika değişikliğine gidildi. Ekonomik olarak değil ama, ideolojik olarak, yeni bir söylem benimsendi. Çin kendi devrimci tarihini yeniden keşfetti; Maocu dönem yeniden öne çıkartıldı, Maocu söylemler biçim değiştirilerek "Yeni Sol" adı verilen bir kesim yetiştirildi. Bu dönemden itibaren Çin'de "Maocu olmak", övünme vesilesi oldu.

"Yeni Sol" adı verilen akım, doğrudan devlet eliyle ABD'yi teşhir ve Çin'e övgü kampanyası yürütmeye başladı. Devletin bütün propaganda araçları bu defa, Çin'deki sosyalizmin daha doğru olduğunu, Çin'in ABD'den daha güçlü olduğunu vazetmeye yöneldiler. ABD'nin ekonomik ve siyasi yapısını teşhir eden bu propaganda, Çinlilerin kendi sistemlerine ve kendi devletlerine olan bağlılığını artırmayı hedefliyordu.

Bir taraftan yoğun bir baskı ve terör, devletin en kritik zamanda binlerce kişinin ölümü pahasına kontrolü yeniden eline almış olması, diğer taraftan bütün propaganda materyallerinin etkili bir biçimde kullanımı, Çinliler üzerinde istenilen etkiyi büyük oranda yarattı. Devrim sonrasında elde ettikleri haklar, sağlıktan eğitime kadar pek çok alanda yaşam düzeylerinin herhangi bir kapitalist ülkeden daha yüksek olması, işgüvencesinin ne kadar önemli bir unsur olduğunun keşfedilmesi gibi unsurlar, Çin halkının kendi devletleriyle bağlarını güçlendirdi. Çinliler gerçekten de ABD'nin teşhir edilen yüzüne karşı, kendi ülkelerindeki sistemin daha iyi olduğunu düşünmeye, tarihsel gurur ve üstünlük duygusunu, burjuva propagandanın etkisiyle yeniden yaşamaya başladılar.

Aslında yukarıda anlattığımız gibi, Çin'de işçilerin yaşam koşulları, özellikle '80'li yıllardan itibaren her geçen gün giderek kötüleşti. Kapitalist ilişkiler ülke ekonomisine nüfuz ettikçe, işçilerin hak kayıpları arttı. Zaman zaman Çin'de yaşanan büyük işçi eylemleri ya da grevleri, işçilerin bu duruma tepkisini ve mücadelesini de ifade etmektedir. Ancak genel bir kural olarak; ekonomik gelişme-refah dönemlerinde, mücadelenin yükselme oranı düşük, kitlelerin sistemden umutları ve gelecekte daha iyi olacağına dair beklentileri yüksektir. Bu beklentiler, şiddetli saldırılar ve hak gaspları karşısında bile, kitlelerin bireysel çözümler aramasına, kitlesel olarak gösterilen tepkinin ve düzen karşıtlığının cılız kalmasına neden olur. Çin'de de özellikle '90'lı yıllardan itibaren ekonominin her geçen gün büyümesi; zenginle yoksul arasındaki uçurumu derinleştirmesine ve büyümenin kitlelerin artıdeğerinin sömürülmesi pahasına olmasına rağmen, bu etkiyi yaratmıştır. Tıpkı 1950'lerden sonra ABD'de olduğu gibi...

Sürecek

Elimize posta kanalıyla ulaşan

TİKB(B) 5. Konferans Belgeleri'nden alınmıştır.

YEDİVEREN YAYINLARI

**Köklerimiz Toprakta
Tarihden Geliyoruz**
Derleyen: Devrim Zafer
Şehitler Albümü...
Herbiri mücadelenin farklı bir cephe-
sinde şehit düşmüş komünistlerin,
rehber olan yaşantıları...

Yol Ayrımı
Derleyen: Osman Fatih
Komünist bir örgütün tarihinde yaşı-
nan tasfiyecilik ve buna karşı ide-
olojik, siyasal, örgütsel olarak gerçek-
leştirilen çıkışın siyasal belgesi...
Tasfiyeciliğin çözümlenışı...

İlk Kurşun
Derleyen: A. İsmail
12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist
cunta ya ilk kurşun olan komünist önder
Osman Yaşar Yoldaşcan'ın
biyografisi... Ölümsüz proletarya
kahramanının öğreten yaşamı...

**İnancın Sınılandığı Zor Mekanlar;
Hücreler**
Derleyen: Nevin Berktaş
12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara
ve hücre saldırısına karşı en zor ko-
şullarda bile direnmenin onurunu
anlatan kitap.

Duvarlarınızın Hükmü Yok
Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş
19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri
katliamı ve hücre saldırısına karşı
yürütülen büyük ölüm orucu
direnişinin siyasal dersleri...
Tutsakların direniş güncelleri...

Savaş ve Devrimci Duruş
Derleyen: Sezal Ekinci
11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan
yeni emperyalist paylaşım savaşının
ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve
sosyal koşullarının çözümlemeleri,
emperyalistlerin hazırlık düzeyleri...

TİKB(B) 1. Kongre Belgeleri
Derleyen: İsmail Cüneyt
TİKB(B)'nin yeni emperyalist payla-
şım savaşının öngününde yaptığı ve
örgütsel-siyasal hattını gözden geçi-
rip, program ve tüzüğünü oluşturarak
yeni döneme hazırlandığı
1. Kongre'sinin belgeleri...

Stalin Üzerine Gerçekler
Derleyen: Alman Komünist Partisi
Almanya'da 1970'li yıllarda
yayınlanan ve Stalin'e dönük
karaçalışmalara önemli cevaplar veren
kitabın Türkçe baskısı.

**Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç
3 Kasım Seçimleri**
Derleyen: Azmi Akan
Türkiye'de bir savaş hükümeti kurul-
ması için yapılan 3 Kasım 2002 se-
çimleri ve Türkiye Devrimci Hareke-
ti'nin "taktik", "devlet" ve "demokrasi"
konusundaki yanlış yaklaşımları.

İşkencede Direnme Savaşı
Derleyen: Remzi Basalak
Adressiz Sorgular kitabının devamı...
Son yıllarda işkencede direnme oranı-
nın düşme nedenlerini, yeniden direni-
şi yükseltmenin gereklerini ve şehit
komünistlerin direnişlerini anlatıyor...

İşçi Sınıfı Hareketi ve Görevler
Derleyen: Hamit Tekin
İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve
gerçek gücünün bu deneyimlerde yat-
tığını anlatan kitap, işçi sınıfı hareketi-
nin tıkanma noktalarını ve
aşma yollarını ortaya koyuyor.

**Pişmanlık Yasaları ve
İtirafçılığa Karşı Mücadele**
Derleyen: Osman Akgün
"Topluma kazandırma" adı altında kar-
şınıza çıkartılan pişmanlık yasalarına,
itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım,
komünistlerin bu konudaki
tarihsel tutum ve belgeleri.

**Yeni Emperyalist
Savaşın Ekonomi Politigi**
Derleyen: Selma Aybal
Savaş ve Devrimci Duruş kitabının
devamı... ABD emperyalizmini yeni
emperyalist savaşa başlamakla iten
ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak'ta
derinleşen ABD bataklığı...

Kutup Yıldızı
Derleyen: İsmail Gökhan Edge
Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük
sevgisini ve saygısını kazanan, Türki-
ye Devrimci Hareketi'nin direnme ge-
leneginin oluşmasında tarihsel bir rol
üstlenen, komünist önder Mehmet
Fatih Öktülmüş'ün yaşam öyküsü.

**Emperyalist Savaş ve
Kürt Sorunu**
Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar
Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve
Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla bir-
likte, emperyalist savaş koşullarında
Kürt hareketinin evrimi...

TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri
Derleyen: Ataman İnce
TİKB(B)'nin, örgütsel durumunu,
emperyalist paylaşım savaşını ve
Türkiye'nin savaşa karşı konumunu
değerlendirdiği 4. Konferansı.

**İnancın Sınılandığı Zor Mekanlar;
Hücreler Kitabı Dava Dosyası**
Derleyen: Nevin Berktaş
"Hücreler" kitabının ve yazarının
ceza almasının ardından, kitabın
dava süreci ve yürütülen kampanya
ile birlikte yayınlanan son hali.

D
e
r
s
i
m

burjuva rant malzemesi değil

BOYUNEĞMENİN TARİHİDİR!

